C/2024/1791

22.3.2024

P9_TA(2023)0325

Okvir za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami

Spremembe Evropskega parlamenta, sprejete 14. septembra 2023, o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 in (EU) 2019/1020 (COM(2023)0160 – C9-0061/2023 – 2023/0079(COD)) ([1])

(Redni zakonodajni postopek: prva obravnava)

[Sprememba 1, razen če je navedeno drugače] (*)

(C/2024/1791)

SPREMEMBE EVROPSKEGA PARLAMENTA (**)

k predlogu Komisije

2023/0079(COD)

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi uredb (EU) št. 168/2013, (EU) 2018/858, (EU) 2018/1724 in (EU) 2019/1020

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora ([1]),

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Dostop do surovin je bistven za gospodarstvo Unije***, digitalni in zeleni prehod, varnost in obrambo*** ter delovanje notranjega trga. Obstaja vrsta neenergijskih in nekmetijskih surovin, ki se štejejo za kritične zaradi njihovega velikega gospodarskega pomena in izpostavljenosti visokemu tveganju za zanesljivost oskrbe, ki ga pogosto povzroča visoka koncentracija ponudbe iz majhnega števila tretjih držav. Glede na ključno vlogo številnih takih kritičnih surovin pri uresničevanju zelenega in digitalnega prehoda ***v skladu z evropskim zelenim dogovorom*** ter njihovo uporabo za

([1]) Zadeva je bila v skladu s četrtim pododstavkom člena 59(4) Poslovnika vrnjena pristojnemu odboru v medinstitucionalna pogajanja (A9-0260/2023).

(*) To je popravljena različica sprejetih besedil, katere namen je zagotoviti skladnost vseh jezikovnih različic. Dodana je bila opredelitev, ki je iz tehničnih razlogov manjkala v prejšnji različici, kar je privedlo do preštevilčenja opredelitev (popravek v členu 2).

(**) Spremembe: krepki ležeči tisk označuje novo ali spremenjeno besedilo, simbol ▌ pa tiste dele besedila, ki so bili črtani ▌.

([1]) UL C , , str. .

obrambne in ***aerovesoljske*** aplikacije se bo povpraševanje v prihodnjih desetletjih eksponentno povečalo, ***zato je treba izvajati ukrepe za njegovo ublažitev in zaščito Unije pred vse večjim razkorakom med oskrbo in povpraševanjem na globalni ravni. Dodatne surovine, ki se uporabljajo v drugih sektorjih, kot so kmetijstvo, zdravstvo ali gradbeništvo, bi lahko bile v prihodnosti izpostavljene visokim tveganjem za zanesljivost oskrbe.*** Hkrati se tveganje motenj v oskrbi povečuje zaradi vse večjih geopolitičnih napetosti in konkurence na področju virov. Poleg tega bi povečano povpraševanje po kritičnih surovinah brez ustreznega upravljanja lahko imelo negativne okoljske in socialne učinke. Glede na te trende je treba sprejeti ukrepe za zagotovitev dostopa do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami, tako da se ***ublaži povečanje povpraševanja,*** spodbudi njihova nadomestljivost in poveča učinkovitost, kar bo zmanjšalo kritičnost ***pričakovane eksponentne rasti povpraševanja v Uniji, da se*** zaščitita gospodarska odpornost Unije in odprta strateška avtonomija.

(1a) Poleg naraščajočega povpraševanja po primarnih in sekundarnih surovinah narašča tudi povpraševanje po kvalificiranih delavcih. Pomanjkanje kvalificiranih delavcev v Uniji je že kritično, tudi v sektorju surovin, kjer bo do leta 2030 potrebnih dodatnih 1,2 milijona kvalificiranih delavcev samo v sektorju električne mobilnosti in obnovljivih virov energije. Zato bi morala Unija podpirati države članice pri zagotavljanju usposabljanja in veščin ter razmisliti o konkretnih ukrepih na ravni Unije, kot je ustanovitev evropske akademije za surovine, kjer bi pridobili talente za sektorje surovin in naprednih materialov ter preusposobili in izpopolnili obstoječo delovno silo.

(1b) Zaradi varnostnih razmer v Evropi in po svetu je nujen razmislek o tem, kako okrepiti odpornost oskrbovalne verige, tudi v obrambnem sektorju.

(2) Glede na kompleksnost in mednarodno naravo vrednostnih verig kritičnih surovin bi neusklajeni nacionalni ukrepi za zagotovitev zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami zelo verjetno izkrivljali konkurenco in razdrobili notranji trg. Zato bi bilo treba za zaščito delovanja notranjega trga vzpostaviti skupni okvir Unije, da bi ta osrednji izziv obravnavali skupaj, ***na pošten in pravičen način ter v celoti v skladu z veljavnimi pravili Unije o konkurenci in državni pomoči.***

(3) Prvič, da bi se učinkovito zagotovil dostop Unije do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami, bi moral navedeni okvir vključevati ukrepe za zmanjšanje vse večjih tveganj za zanesljivost oskrbe Unije s krepitvijo zmogljivosti Unije v vseh fazah vrednostne verige strateških surovin, vključno s pridobivanjem, predelavo in recikliranjem, na podlagi referenčnih vrednosti, opredeljenih za vsako strateško surovino. ***V zvezi z recikliranjem bi moral biti cilj izboljšanje zmogljivosti recikliranja vsake strateške surovine ob upoštevanju tehnične in ekonomske izvedljivosti.*** Drugič, ker se bo Unija še naprej zanašala na uvoz, bi moral okvir vključevati ukrepe za povečanje diverzifikacije oskrbe ***Unije*** s strateškimi surovinami, ***zlasti za zmanjšanje neposredne in posredne odvisnosti od nezanesljivih partnerjev,*** hkrati pa za ***spodbujanje uporabe alternativ in nadomestkov za te kritične surovine, da bi dosegli manjši okoljski odtis, zmanjšali ali ublažili povpraševanje po njih.*** Tretjič, zagotoviti je treba ukrepe za okrepitev sposobnosti Unije na področju ***prepoznavanja***, spremljanja in blaženja obstoječih in prihodnjih tveganj za zanesljivost oskrbe ***ter v skladu s tem hitro ukrepati***. Četrtič, okvir bi moral vsebovati ukrepe za povečanje ***optimizirane*** krožnosti in trajnostnosti kritičnih surovin, ki se porabijo v Uniji, ***ter spodbujanje raziskav in razvoja alternativnih inovativnih materialov in proizvodnih metod za nadomestitev surovin, ki se porabijo v Uniji. In nazadnje, sprejeti bi bilo treba ukrepe za omejitev naraščajočega povpraševanja po kritičnih surovinah s povečanjem učinkovitosti in uvajanjem nadomestitve materialov v celotni vrednostni verigi.***

(4) Da bi bili ukrepi iz uredbe osredotočeni na najpomembnejše materiale, bi bilo treba vzpostaviti seznam strateških surovin in seznam kritičnih surovin. Navedena seznama bi bilo treba uporabljati tudi za usmerjanje in usklajevanje prizadevanj držav članic pri prispevanju k uresničevanju ciljev te uredbe. Seznam strateških surovin bi moral vsebovati surovine, ki so strateško zelo pomembne, ob upoštevanju njihove uporabe v strateških tehnologijah, na katerih temelji zeleni in digitalni prehod, ali za obrambne ali ***aerovesoljske*** aplikacije, za katere je značilna potencialno velika vrzel med svetovno ponudbo in predvidenim povpraševanjem ter za katere je povečanje

proizvodnje razmeroma težavno, na primer zaradi dolgega pripravljalnega obdobja za nove projekte, s katerimi bi se povečala zmogljivost oskrbe. Seznam strateških surovin bi bilo treba redno pregledovati in po potrebi posodabljati, da bi se upoštevale morebitne tehnološke in gospodarske spremembe, ***pa tudi ad hoc tveganja, kot so tveganja, ki so posledica geopolitičnih konfliktov ali naravnih katastrof***. Da bi bila prizadevanja za povečanje zmogljivosti Unije v vrednostni verigi, krepitev zmogljivosti Unije za spremljanje in zmanjševanje tveganj za zanesljivost oskrbe ter povečanje diverzifikacije oskrbe osredotočena na materiale, za katere so najbolj potrebna, bi se morali ustrezni ukrepi uporabljati le za seznam strateških surovin.

(5) Seznam kritičnih surovin bi moral vsebovati vse strateške surovine ter vse druge surovine, ki so zelo pomembne za celotno gospodarstvo Unije in za katere obstaja visoko tveganje motenj v oskrbi. Komisija bi morala z namenom upoštevanja morebitnih tehnoloških in gospodarskih sprememb in ob nadaljevanju sedanje prakse redno izvajati oceno na podlagi podatkov o proizvodnji, trgovini, uporabi, recikliranju in zamenjavi širokega nabora surovin, da bi posodobila sezname kritičnih in strateških surovin, ki odražajo razvoj gospodarskega pomena in tveganja za zanesljivost oskrbe v zvezi z navedenimi surovinami. Seznam kritičnih surovin bi moral vključevati tiste surovine, ki dosegajo ali presegajo pragove v smislu gospodarskega pomena in tveganja za zanesljivost oskrbe, ne da bi bile zadevne surovine razvrščene glede na kritičnost. Ta ocena bi morala temeljiti na povprečju najnovejših razpoložljivih podatkov za petletno obdobje. Ukrepi iz te uredbe, povezani z enotno kontaktno točko za izdajo dovoljenja, načrtovanje, raziskovanje, spremljanje, krožnost in trajnostnost, bi se morali uporabljati za vse kritične surovine. ***Svetovno povpraševanje po kritičnih surovinah bo po napovedih kmalu preseglo oskrbo, zato je za Unijo ključnega pomena, da se ustvarijo enaki konkurenčni pogoji za inovativne in trajnostne alternative. Za to so potrebne ne le naložbe v raziskave, temveč tudi vzpostavitev tržnih pogojev, pod katerimi se obnovljivim nadomestkom omogoča, da konkurirajo tradicionalnim fosilnim surovinam. Unija bi torej morala sprejeti preventivne ukrepe za ublažitev pričakovanega povečanja porabe kritičnih surovin v primerjavi z napovedmi, pri tem pa ne bi smela ogroziti svoje industrijske baze. Seznam kritičnih surovin in s tem povezane prednostne naloge bi bilo treba upoštevati v vsej ustrezni zakonodaji Unije in nacionalni zakonodaji, če to neposredno ali posredno vpliva na te surovine.***

(6) Da bi se okrepila zmogljivost Unije vzdolž vrednostne verige strateških surovin, bi bilo treba določiti referenčne vrednosti, na podlagi katerih bi se usmerjala prizadevanja in spremljal napredek. Cilj bi moral biti povečanje zmogljivosti za vsako strateško surovino v vsaki fazi vrednostne verige, pri čemer bi si bilo treba prizadevati za doseganje skupnih referenčnih vrednosti glede zmogljivosti za pridobivanje, predelavo in recikliranje strateških surovin. Prvič, Unija bi morala povečati uporabo lastnih geoloških virov strateških surovin in vzpostaviti zmogljivosti, ki bi ji omogočile pridobivanje materialov, potrebnih za proizvodnjo vsaj 10 % porabe strateških surovin v Uniji. Glede na to, da je zmogljivost pridobivanja močno odvisna od razpoložljivosti geoloških virov Unije, je doseganje te referenčne vrednosti odvisno od take razpoložljivosti. Drugič, da bi Unija vzpostavila celotno vrednostno verigo in preprečila ozka grla v vmesnih fazah, bi morala poleg tega povečati svoje predelovalne zmogljivosti v vrednostni verigi in biti sposobna proizvesti vsaj 40 % svoje letne porabe strateških surovin. ***Del novih predelovalnih zmogljivosti Unije bi se lahko razvil v okviru strateških partnerstev v Uniji, ki bi vodila strateške projekte v obojestransko korist v tretjih državah, zlasti v državah v razvoju in na nastajajočih trgih.*** Tretjič, pričakuje se, da se bo v prihodnjih desetletjih vse večji delež porabe strateških surovin v Uniji lahko pokril s sekundarnimi surovinami, kar bi izboljšalo zanesljivost in trajnostnost oskrbe Unije s surovinami. Zato bi morale zmogljivosti Unije za recikliranje omogočati proizvodnjo vsaj ***+10 % obsega zmogljivosti za recikliranje na podlagi izhodišča za obdobje 2020–2022 za vsako strateško surovino, da se ob upoštevanju tehnične in ekonomske izvedljivosti zbere, razvrsti in predela vsaj 45 % vsake strateške surovine, ki jo vsebujejo odpadki v Uniji.*** Te referenčne vrednosti se nanašajo na obdobje do leta 2030 v skladu s podnebnimi in energetskimi cilji Unije iz Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]) ter digitalnimi cilji v okviru digitalnega desetletja ([3]), ki jih podpirajo. Poleg tega bodo kakovostna delovna mesta, vključno z razvojem spretnosti ter prehajanjem med delovnimi mesti, obravnavala tveganja na sektorskem trgu dela in pomagala zagotoviti konkurenčnost EU. ***V okviru***

([2]) Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

([3]) Sklep (EU) 2022/2481 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi programa politike Digitalno desetletje do leta 2030 (UL L 323, 19.12.2022, str. 4–26).

te ocene je potrebna prožnost, da se upoštevajo edinstvene specifikacije zadevne surovine, vključno z lastnostmi materiala in izzivi vzdolž vrednostne verige. Prav tako bi morala biti usmerjena v podporo obstoječim zmogljivostim.

(7) Unija je pri oskrbi z nekaterimi surovinami skoraj v celoti odvisna od ene same države. Take odvisnosti ***povzročajo*** veliko tveganje motenj v oskrbi***, v primeru Ljudske republike Kitajske pa povečujejo ranljivost Unije in varnostna tveganja.*** Da bi se omejilo tako morebitno tveganje in povečala gospodarska odpornost Unije, bi si bilo treba prizadevati, da Unija do leta 2030 ne bi bila odvisna od ene same tretje države za več kot 65 % dobave katere koli strateške surovine, nepredelane in v kateri koli fazi predelave, pri čemer bi bilo treba posebno pozornost nameniti državam, s katerimi je Unija vzpostavila strateško partnerstvo za surovine, ki daje večja zagotovila glede tveganj za zanesljivost oskrbe.

(8) Sprejeti je treba ustrezne ukrepe za podporo strateškim projektom, namenjenim pridobivanju, predelavi ali recikliranju strateških surovin v Uniji, ki bi morali skupaj s prizadevanji držav članic prispevati k povečanju zmogljivosti za doseganje referenčnih vrednosti. Tudi drugi ukrepi, zlasti v zvezi z raziskovanjem ali krožnostjo, ***so enako pomembni*** za krepitev različnih faz vrednostne verige in s tem prispevajo k doseganju referenčnih vrednosti. Da se zagotovi pravočasno izpolnjevanje referenčnih vrednosti, mora Komisija s pomočjo Evropskega odbora za kritične surovine (v nadaljnjem besedilu: Odbor) spremljati napredek pri doseganju referenčnih vrednosti in poročati o njem. Če je sporočeni napredek pri doseganju referenčnih vrednosti na splošno nezadosten, bi morala Komisija oceniti izvedljivost in sorazmernost dodatnih ukrepov. Nezadosten napredek samo pri enem ali majhnem sklopu strateških surovin načeloma ne bi smel sprožiti potrebe po dodatnih prizadevanjih Unije.

(9) Komisija bi morala za krepitev zmogljivosti v Uniji ob podpori Odbora opredeliti strateške projekte v Uniji, ki naj bi postali dejavni na področju pridobivanja, predelave ali recikliranja strateških surovin ***ali pri razvoju in širjenju nadomestkov. Strateški projekti bi morali biti vodilni projekti v smislu tehnoloških inovacij in trajnostnosti.*** Učinkovita podpora strateškim projektom lahko izboljša dostop do materialov za sektorje nižje v prodajni verigi, ustvari gospodarske priložnosti vzdolž vrednostne verige, tudi za ***mikro, mala in srednja podjetja*** (MSP) ***in lokalne skupnosti,*** ter prispeva k ustvarjanju delovnih mest. Da bi se zagotovil razvoj strateških projektov po vsej Uniji, bi morali biti taki projekti zato upravičeni do racionaliziranih in predvidljivih postopkov za izdajo dovoljenja ter podpore pri pridobivanju dostopa do financiranja, ***kar bi lahko, če bi se izkazalo za uspešno, predstavljalo vzor za postopke za izdajo dovoljenja in dostop do financiranja za kritične ali druge surovine.*** Za usmerjeno podporo in zagotovitev dodane vrednosti projektov bi jih bilo treba pred prejemom take podpore oceniti na podlagi sklopa meril. Strateški projekti v Uniji bi morali okrepiti zanesljivost oskrbe Unije s strateškimi surovinami, pokazati zadostno tehnično izvedljivost ter bi se morali izvajati na okoljsko in družbeno trajnosten način. Zagotavljati bi morali tudi čezmejne koristi zunaj zadevne države članice. Če Komisija oceni, da so ta merila izpolnjena, bi morala v sklepu objaviti priznanje statusa strateškega projekta. Ker je hitro priznavanje ključnega pomena za učinkovito podporo zanesljivosti oskrbe Unije, bi moral biti postopek ocenjevanja enostaven in ne preveč obremenjujoč. ***Eden od vzvodov za krepitev strateške avtonomije Unije in zmanjšanje njenega globalnega okoljskega odtisa je ublažitev povečanja povpraševanja po kritičnih surovinah. Zato bi morala Komisija razviti kazalnik za spremljanje razvoja stopnje kritičnosti in snovne učinkovitosti vmesnih in končnih izdelkov, ki vsebujejo kritične surovine.***

(10) Komisija bi morala za diverzifikacijo oskrbe Unije s strateškimi surovinami ob podpori Odbora, ***in v sodelovanju s podobno mislečimi partnerji,*** opredeliti strateške projekte v tretjih državah ***ter čezmorskih državah in ozemljih iz Priloge II k PDEU,*** ki naj bi postali dejavni na področju pridobivanja, predelave ali recikliranja strateških surovin. ***Pri takih projektih je treba spoštovati mednarodne standarde in konvencije, povezane z varstvom okolja in človekovimi pravicami, ter spodbujati uporabo vključujočih poslovnih modelov, kjer lokalne skupnosti sodelujejo pri sprejemanju odločitev.*** Da bi se zagotovilo učinkovito izvajanje takih strateških projektov, bi morali ti projekti imeti boljši dostop do financiranja ***in mehanizmov za zmanjšanje tveganja pri naložbah***. Da bi se zagotovila njihova dodana vrednost ***in vzajemne koristi za Unijo in zadevne tretje države***, ***vključno s tretjimi državami, v katerih se nahajajo,*** bi jih bilo treba oceniti na podlagi sklopa meril. Tako kot projekti v Uniji bi morali tudi strateški projekti v tretjih državah ***prispevati h krepitvi*** zanesljivosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami,

izkazovati zadostno tehnično izvedljivost in se izvajati trajnostno ***v okviru sheme certificiranja trajnostnosti surovin, ki jo priznava Komisija. Projekt*** mora biti obojestransko koristen za Unijo in zadevno tretjo državo. ***Unija bo po potrebi podpirala tretje države pri krepitvi njihovega pravnega okvira, sposobnosti dobrega upravljanja in preglednosti v sektorju surovin, da bi partnerstvo na področju surovin postalo obojestransko koristno, tudi za lokalno prebivalstvo. Projekt mora*** v navedeni državi ustvariti dodano vrednost, ***v primeru držav v razvoju in držav v vzponu pa taki državi omogočiti napredovanje v vrednostni verigi,*** pri čemer je treba upoštevati tudi njegovo skladnost z ***načeli iz Pogodb,*** skupno trgovinsko politiko Unije ***in njenimi strateškimi prednostnimi nalogami ter načelom skladnosti politik za razvoj, določenim v členu 208 PDEU.*** Taka vrednost lahko izhaja iz prispevka projekta k več kot eni fazi ***surovin*** vrednostne verige ter iz ustvarjanja širših gospodarskih in družbenih koristi v okviru projekta, vključno z ustvarjanjem delovnih mest v skladu z mednarodnimi standardi ***Mednarodne organizacije dela (ILO).*** Če Komisija oceni, da so ta merila izpolnjena, bi morala v sklepu objaviti priznanje statusa strateškega projekta.

(11) Da bi se zagotovila trajnostnost povečane proizvodnje surovin, bi se morali novi projekti na področju surovin izvajati trajnostno. V ta namen bi bilo treba strateške projekte, ki prejemajo podporo na podlagi te uredbe, oceniti ob upoštevanju mednarodnih instrumentov, ki zajemajo vse vidike trajnostnosti, poudarjene v načelih EU za trajnostne surovine ([4]), med drugim zagotavljanje varstva okolja, ***vključno z morskim in obalnim okoljem,*** družbeno odgovorne prakse, vključno s spoštovanjem človekovih pravic, kot so pravice žensk in ***otrok, kot tudi*** pregledne poslovne prakse. V okviru projektov bi bilo treba zagotoviti tudi sodelovanje v dobri veri ter celovita in smiselna posvetovanja z lokalnimi skupnostmi, tudi z domorodnimi ljudstvi. Da bi se predlagateljem projektov omogočil jasen in učinkovit način izpolnjevanja tega merila, bi morala zadostovati skladnost z ustrezno zakonodajo Unije, mednarodnimi standardi, smernicami in načeli ali sodelovanje v shemi ***okoljskega*** certificiranja, priznani na podlagi te uredbe. ***Poleg tega bi morala Komisija v tesnem dialogu z državami članicami, tretjimi državami, industrijo, organi za standardizacijo in drugimi ustreznimi deležniki še naprej sodelovati v razpravah o razvoju evropskih standardov za pridobivanje, predelavo in recikliranje kritičnih surovin. Trajnostne in okolju prijazne rudarske projekte, ki vključujejo inovativne postopke ter izvajajo mineralno in metalurško predelavo v bližini krajev pridobivanja, bi lahko šteli za pomembne projekte skupnega evropskega interesa. Ti projekti morajo bistveno prispevati h gospodarski rasti, ustvarjanju delovnih mest, zelenemu in digitalnemu prehodu ter povečati konkurenčnost industrije in gospodarstva Unije. Za uskladitev z vrednotami in cilji Unije morajo taki projekti poleg tega izkazovati neomajno zavezanost preglednosti, izobraževanju in vključevanju skupnosti, pri čemer se je treba izogibati uporabi fosilnih goriv z vključevanjem obnovljivih virov energije, zmanjševanjem količine odpadkov in uporabo trajnostnih praks porabe vode. Strateške surovine se v večini primerov pridobivajo kot stranski proizvodi nosilnega minerala. Da bi Unija dosegla cilje te uredbe, narava stranskih proizvodov strateških surovin ne vpliva na strateško naravo takšnih projektov pridobivanja. Projekti s ciljem pridobivanja se zato lahko štejejo za strateške, tako kadar se strateška rudnina pridobiva kot glavni proizvod kot tudi kadar se pridobiva kot stranski proizvod.***

(12) Vsak predlagatelj strateškega projekta na področju surovin bi moral imeti možnost, da Komisiji predloži vlogo za priznanje statusa strateškega projekta. Vloga bi morala vsebovati ***ustrezne*** dokumente in dokazila v zvezi z merili. Za boljšo oceno socialne, okoljske in ekonomske izvedljivosti, izvedljivosti projekta in stopnje zaupanja v ocene bi moral predlagatelj projekta zagotoviti tudi razvrstitev projekta v skladu z okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire, za omogočanje objektivnega potrjevanja pa bi moral to razvrstitev podpreti z ustreznimi dokazi. Vlogi bi morala biti priložena tudi časovnica projekta, da se oceni, kdaj bi projekt lahko prispeval k referenčnim vrednostim za domače zmogljivosti ali diverzifikacijo. Ker je javna podpora rudarskim projektom ključna za njihovo učinkovito izvajanje, bi moral predlagatelj projekta predložiti tudi načrt z ukrepi za njeno spodbujanje. ***To velja tudi za projekte v tretjih državah.*** Posebno pozornost bi bilo treba nameniti socialnim partnerjem, civilni družbi in drugim

([4]) Evropska komisija, Generalni direktorat za notranji trg, industrijo, podjetništvo ter mala in srednja podjetja, Načela EU za trajnostne surovine, Urad za publikacije, 2021, https://data.europa.eu/doi/10.2873/27875.

nadzornim akterjem. Predlagatelj projekta bi moral predložiti tudi poslovni načrt, ki bi vseboval informacije o finančni izvedljivosti projekta in pregled financiranja***, vključno z lastniško strukturo, da se zagotovi, da financiranje projekta ni v nasprotju s ciljem okrepitve sodelovanja s podobno mislečimi partnerji, zlasti kar zadeva projekte v tretjih državah ali projekte, ki jih financirajo partnerji iz tretjih držav. Poleg tega je treba zagotoviti informacije o*** že doseženih sporazumih o financiranju in odjemu ter ocene glede morebitnega ustvarjanja delovnih mest in potreb projekta v smislu kvalificirane delovne sile, vključno z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem***, ter o predvidenih pobudah za izboljšanje udeležbe žensk in splošnih delovnih pogojev***.

(13) Za zagotovitev uspešne in učinkovite obravnave vlog bi morala imeti Komisija možnost prednostne obravnave vlog za projekte, povezane s specifičnimi nezadostno zastopanimi fazami vrednostne verige ali strateškimi surovinami, da bi lahko zagotovila uravnotežen napredek Unije glede vseh referenčnih vrednosti na področju zmogljivosti Unije, vključenih v to uredbo. ***Komisija bi morala imeti možnost prednostne obravnave strateških projektov, ki prispevajo h krožnosti surovin ali jih predložijo MSP, pod pogojem, da je zagotovljeno ravnovesje projektov med različnimi fazami vrednostne verige. Komisija bi morala tudi proaktivno iskati partnerske države za spodbujanje strateškega sodelovanja.***

(14) Ker je sodelovanje države članice, na ozemlju katere se bo izvajal strateški projekt, potrebno za zagotovitev njegovega učinkovitega izvajanja, bi morala imeti zadevna država članica pravico nasprotovati, da se projektu prizna status strateškega projekta, in s tem to tudi preprečiti. Če zadevna država članica to stori, bi morala svoje nasprotovanje utemeljiti s sklici na veljavna merila. Podobno Unija ne bi smela priznati statusa strateškega projekta projektom, ki jih bo tretja država izvajala proti volji svoje vlade, zato bi se morala vzdržati priznanja, kadar mu nasprotuje vlada tretje države.

(15) Da bi se preprečila zloraba priznanja statusa strateškega projekta, bi morala imeti Komisija možnost razveljavitve svoje prvotne odločitve o priznanju statusa strateškega projekta, če projekt ne izpolnjuje več pogojev ali če je priznanje temeljilo na vlogi, ki je vsebovala nepravilne podatke. Preden bi lahko Komisija to storila, bi se morala posvetovati z Odborom in zaslišati predlagatelja projekta. ***Predlagatelji projektov morajo ostati v celoti odgovorni za vsako namerno zavajanje in so lahko podvrženi morebitnim ustreznim sodnim postopkom.***

(16) Strateške projekte bi bilo treba glede na njihov pomen za zagotavljanje zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami obravnavati kot projekte v javnem interesu ***ali v interesu javne varnosti.*** Zagotavljanje zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami je ključnega pomena za uspeh zelenega in digitalnega prehoda ter odpornost obrambnega ***ter letalskega*** in vesoljskega sektorja. Da bi države članice prispevale k zanesljivosti oskrbe s strateškimi surovinami v Uniji, lahko zagotovijo podporo v nacionalnih postopkih za izdajo dovoljenja, da bi pospešile izvajanje strateških projektov v skladu s pravom Unije.

(17) Nacionalni postopki za izdajo dovoljenja zagotavljajo, da so projekti na področju surovin varni, zaščiteni ter v skladu z okoljskimi, družbenimi in varnostnimi zahtevami. Okoljska zakonodaja Unije določa skupne pogoje za postopek in vsebino nacionalnih postopkov za izdajo dovoljenja, s čimer zagotavlja visoko raven varstva okolja in omogoča trajnostno izkoriščanje potenciala Unije v vrednostni verigi surovin. Priznanje statusa strateškega projekta zato ne bi smelo posegati v veljavne pogoje za izdajo dovoljenja za zadevne projekte, vključno s tistimi iz

Direktive 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([5]), Direktive Sveta 92/43/EGS ([6]), Direktive 2000/60/ES ([7]) Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2010/75/EU ([8]) Evropskega parlamenta in Sveta ter Direktive 2004/35/ES ([9]) Evropskega parlamenta in Sveta, Direktive 2009/147/ES ([10]) Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive 2006/21/ES ([11]) Evropskega parlamenta in Sveta.

(18) Po drugi strani pa nepredvidljivost, zapletenost in včasih predolgo trajanje nacionalnih postopkov za izdajo dovoljenja spodkopavajo varnost naložb, ki je potrebna za učinkovit razvoj strateških projektov na področju surovin. Da bi se zagotovilo in pospešilo njihovo učinkovito izvajanje, bi morale države članice za strateške projekte uporabljati racionalizirane in predvidljive postopke za izdajo dovoljenja. V ta namen bi morali strateški projekti dobiti prednostni status na nacionalni ravni, da bi se zagotovili hitra upravna in nujna obravnava v vseh sodnih postopkih in postopkih reševanja sporov, povezanih z njimi. Ta uredba pristojnim organom ne bi smela preprečevati racionalizacije izdajanja dovoljenj za projekte v vrednostni verigi kritičnih surovin, ki niso strateški projekti.

(19) Pristojni organ za izdajo dovoljenja bi moral strateške projekte glede na njihovo vlogo pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami ter njihov prispevek k odprti strateški avtonomiji Unije in zelenemu in digitalnemu prehodu obravnavati kot projekte v javnem interesu ***in interesu javne varnosti.*** Strateški projekti, ki škodljivo vplivajo na okolje in če spadajo na področje uporabe Direktive 2000/60/ES, Direktive Sveta 92/43/EGS in Direktive 2009/147/ES ([12]) , se lahko odobrijo, če pristojni organ za izdajo dovoljenja na podlagi presoje vsakega posameznega primera ugotovi, da javni interes projekta prevlada nad navedenimi vplivi, pri čemer morajo biti izpolnjeni vsi ustrezni pogoji iz navedenih direktiv. Pri presoji vsakega posameznega primera je treba ***ustrezno*** upoštevati geološke posebnosti lokacij pridobivanja, ki omejujejo odločitve o lokaciji ***zaradi pomanjkanja alternativnih rešitev za lokacije pridobivanja***.

(20) Da bi se zmanjšala zapletenost ter povečali učinkovitost in preglednost postopka za izdajo dovoljenja, bi morali imeti predlagatelji projektov v zvezi s kritičnimi surovinami možnost sodelovanja z enim samim nacionalnim organom, ki je odgovoren za lajšanje, usklajevanje ***in racionaliziranje*** celotnega postopka izdaje dovoljenja ter v primeru strateških projektov v ustreznem roku izda celovito odločitev. V ta namen bi morale države članice imenovati en sam pristojni nacionalni organ. ***Določiti je treba uradno osebo, ki vodi postopek, ki bi bila preprosta kontaktna točka. Imenovana uradna oseba, ki vodi postopek, je lahko tudi del drugega organa glede na različne nacionalne strukture enotne kontaktne točke.*** Kadar je to potrebno zaradi notranje organizacije države članice, bi bilo treba omogočiti, da se naloge pristojnega nacionalnega organa pod enakimi pogoji prenesejo na drug organ. ***Imenovana uradna oseba, ki vodi postopek, bi morala imeti možnost, da brez vpliva na hitrost postopka zaprosi za mnenje in sodelovanje drugih pristojnih ministrstev.*** Države članice bi morale svojemu pristojnemu nacionalnemu organu ali kateremu koli organu, ki deluje v njegovem imenu, zagotoviti dovolj osebja in sredstev za učinkovito izvajanje njegovih pristojnosti.

(21) Da bi se zagotovila jasnost glede statusa izdaje dovoljenj za strateške projekte in omejila učinkovitost morebitnih nepoštenih pravdnih postopkov, ne da bi se pri tem ogrozila učinkovita sodna presoja, bi morale države članice zagotoviti, da se vsi spori v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za strateške projekte rešijo pravočasno. V ta

([5]) Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL L 26, 28.1.2012, str. 1).

([6]) Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

([7]) Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2000/60/ES z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

([8]) Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

([9]) Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode (UL L 143, 30.4.2004, str. 56).

([10]) Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

([11]) Direktiva 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti ter o spremembi Direktive 2004/35/ES – Izjava Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije (UL L 102, 11.4.2006, str. 15).

([12]) Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL L 20, 26.1.2010, str. 7).

namen bi morali pristojni nacionalni organi zagotoviti, da imajo vložniki in predlagatelji projektov dostop do enostavnega postopka za reševanje sporov ter da se strateški projekti obravnavajo nujno v vseh sodnih postopkih in postopkih reševanja sporov, povezanih s projekti. ***Poleg tega bi morala ta uredba olajšati izmenjavo primerov dobre prakse za reševanje sporov, kot so ad hoc delovne skupine pod vodstvom nevtralnih arbitrov za reševanje odprtih vprašanj.***

(22) Da bi državljani in podjetja lahko neposredno uživali prednosti notranjega trga brez nepotrebnega dodatnega upravnega bremena, Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta ([13]), s katero je bilo vzpostavljeno enotno digitalno vstopno mesto, določa splošna pravila za spletno zagotavljanje informacij, postopke in podporne storitve, pomembne za delovanje notranjega trga. Zahteve po informacijah in postopki, ki jih zajema ta uredba, bi morali biti v skladu z zahtevami iz Uredbe (EU) 2018/1724. Zlasti bi bilo treba v skladu s členom 6(1) Uredbe (EU) 2018/1724 in Prilogo II k navedeni uredbi zagotoviti, da lahko predlagatelji strateškega projekta v celoti na spletu dostopajo do vseh postopkov v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja in jih tam tudi zaključijo.

(23) Da bi se predlagateljem projektov in drugim vlagateljem zagotovili varnost in jasnost, ki sta potrebni za povečanje razvoja strateških projektov, bi morale države članice zagotoviti, da postopek za izdajo dovoljenja, povezan s takimi projekti, ne preseže predhodno določenega roka. Pri strateških projektih, ki vključujejo le predelavo ali recikliranje, postopek za izdajo dovoljenja ne bi smel trajati več kot eno leto. Pri strateških projektih, ki vključujejo pridobivanje, pa postopek za izdajo dovoljenja ob upoštevanju zapletenosti in obsega morebitnih vplivov ne bi smel trajati več kot dve leti. Države članice bi morale za učinkovito doseganje teh rokov zagotoviti, da imajo odgovorni organi dovolj sredstev in osebja. Komisija z Instrumentom za tehnično podporo države članice na njihovo zahtevo podpira pri oblikovanju, razvoju in izvajanju reform, vključno s krepitvijo upravne zmogljivosti v zvezi z nacionalnim izdajanjem dovoljenj.

(24) Presoje vplivov na okolje in okoljevarstvena dovoljenja, ki se zahtevajo v skladu s pravom Unije, tudi v zvezi z vodo, habitati in pticami, so sestavni del postopka za izdajo dovoljenja za projekt na področju surovin in bistveni zaščitni ukrep za zagotovitev, da se negativni vplivi na okolje preprečijo ali čim bolj zmanjšajo. Vendar bi bilo treba za zagotovitev predvidljivosti in pravočasnosti postopkov za izdajo dovoljenja za strateške projekte ***ter da ne presežejo vnaprej določenega roka za posamezno fazo postopka izdaje dovoljenja racionalizirati*** zahtevane presoje in dovoljenja, hkrati pa ohraniti raven varstva okolja. V zvezi s tem bi bilo treba zagotoviti združitev potrebnih presoj, da se prepreči nepotrebno prekrivanje, in poskrbeti, da se predlagatelji projektov in pristojni organi pred izvedbo združene presoje izrecno dogovorijo o njenem obsegu, da se prepreči nepotrebno nadaljnje ukrepanje***, kar pa ne vpliva na kakovost teh presoj***.

(25) Spori v zvezi z rabo zemljišč lahko ovirajo izvajanje projektov na področju kritičnih surovin***, zlasti v državah v razvoju, kjer je prisilna izselitev pogosta značilnost rudarskih dejavnosti***. Dobro zasnovani načrti, ***ki temeljijo na tesnem in upravičenem sodelovanju ustreznih pristojnih organov na nacionalni, regionalni in lokalni ravni***, vključno s prostorskimi načrti in določanjem namembnosti zemljišč, ki upoštevajo potencial za izvajanje projektov na področju kritičnih surovin in katerih morebitni vplivi na okolje so ocenjeni, lahko pomagajo uravnotežiti javne dobrine in interese, saj zmanjšujejo tveganje sporov in pospešujejo trajnostno uvajanje projektov na področju surovin v Uniji ***in tretjih državah***. Pristojni nacionalni, regionalni in lokalni organi bi zato morali razmisliti o vključitvi določb za projekte na področju surovin v pripravo ustreznih načrtov.

(26) Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami se v Uniji pogosto soočajo s težavami pri dostopu do financiranja. Za trge kritičnih surovin so pogosto značilni velika nestanovitnost cen, dolga pripravljalna obdobja, visoka koncentracija in nepreglednost. Poleg tega financiranje sektorja zahteva visoko raven strokovnega znanja ***in finančne instrumente za zmanjšanje tveganja naložb, kot so skladi za surovine, davčne olajšave, finančna jamstva, subvencije ali drugi finančni ukrepi za zmanjševanje tveganja, ki jih*** finančne institucije pogosto nimajo. Da bi premagale te dejavnike in prispevale k zagotavljanju stabilne in zanesljive oskrbe s strateškimi surovinami, bi morale države članice in Komisija ***odpraviti ovire na področju politik ter*** pomagati pri dostopu do financiranja in upravne podpore. ***Države***

([13]) Uredba (EU) 2018/1724 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 2. oktobra 2018 o vzpostavitvi enotnega digitalnega portala za zagotavljanje dostopa do informacij, do postopkov ter do storitev za pomoč in reševanje težav ter o spremembi Uredbe (EU) št. 1024/2012 (UL L 295, 21.11.2018, str. 1).

članice bi morale pri odločanju o finančni podpori upoštevati okoljske, socialne in delovne zaveze, ki so jih sprejeli ustrezni predlagatelji projektov. Da bi bili konkurenčni, inovativni in odporni ter da bi lahko povečali svoje zmogljivosti za proizvodnjo, predelavo in recikliranje ter nadomeščanje, bi moral imeti sektor kritičnih surovin dostop do javnega in zasebnega financiranja. Ob nujnosti ukrepanja in za doseganje referenčnih vrednosti iz te uredbe je prav tako pomembno zagotoviti, da druge horizontalne politike, kot so pobude o trajnostnem financiranju, ostanejo skladne s prizadevanji Unije, zato da bi industriji kritičnih surovin v Uniji omogočili dovolj velik dostop do financiranja in naložb.

(27) Močno vrednostno verigo v Evropi je mogoče vzpostaviti le z ustreznimi finančnimi sredstvi. Komisija bo sodelovala z izvajalskimi partnerji programa InvestEU pri iskanju načinov za povečanje podpore naložbam v skladu s skupnimi cilji iz Uredbe (EU) 2021/523 ([14]) in te uredbe. Svetovalno vozlišče InvestEU lahko prispeva k oblikovanju nabora izvedljivih projektov.

(27a) S to uredbo bi bilo treba okrepiti sinergije z ukrepi, ki jih trenutno podpirajo Unija in države članice s programi in ukrepi na področju raziskav in inovacij v zvezi s kritičnimi surovinami in razvojem dela oskrbovalne verige, zlasti z okvirnim programom Obzorje Evropa, vzpostavljenim z Uredbo (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ([15]) (Obzorje Evropa) in Sklepom Sveta (EU) 2021/764 ([16]).

(28) Da bi se odpravile omejitve trenutno pogosto razdrobljenih prizadevanj za javne in zasebne naložbe ter olajšala povezovanje in donosnost naložb, bi morale Komisija, države članice in spodbujevalne banke bolje usklajevati obstoječe programe financiranja na ravni Unije in nacionalni ravni in ustvarjati sinergije med njimi ter zagotoviti boljše usklajevanje in sodelovanje z industrijo in ključnimi deležniki iz zasebnega sektorja. V ta namen bi bilo treba ustanoviti posebno podskupino Odbora, ki bi združevala strokovnjake iz držav članic in Komisije ter ustrezne javne finančne institucije. Ta podskupina bi morala razpravljati o posameznih finančnih potrebah strateških projektov in njihovih obstoječih možnostih financiranja, da bi lahko predlagateljem projektov predlagala, kako najbolje dostopati do obstoječih možnosti financiranja. Pri obravnavi in pripravi priporočil za financiranje strateških projektov v tretjih državah, ***vključno s trgi v vzponu in državami v razvoju***, bi morala ***Komisija in*** Odbor ***v sodelovanju s potencialnimi partnerskimi državami*** določiti ***strateške projekte kot prednostno nalogo v okviru*** strategije Global Gateway ***ter se uskladiti z nacionalnimi in mednarodnimi institucijami za financiranje razvoja*** ([17]).

(28a) Potrebna so stalna prizadevanja na ravni Unije in nacionalni ravni za spodbujanje in podpiranje raziskav in inovacij na področju kritičnih surovin, saj bodo temeljne raziskave ključne za odkrivanje novih materialov in nadomestnih materialov.

(28b) Na ravni Unije in nacionalni ravni so potrebni specifični finančni in podporni instrumenti ter ciljno usmerjeni skladi za raziskave in inovacije za izboljšanje učinkovitosti, nadomestitve, postopkov recikliranja in zaprtih snovnih ciklov, in sicer prek programov za raziskave in inovacije ter drugih instrumentov za spodbujanje inovacij, zlasti na področju predelave odpadkov, naprednih materialov in nadomestitve ter za razvoj novih in inovativnih tehnologij na področju trajnostnega rudarjenja kritičnih surovin v Uniji.

([14]) Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

([15]) Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

([16]) Sklep Sveta (EU) 2021/764 z dne 10. maja 2021 o vzpostavitvi Posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter razveljavitvi Sklepa 2013/743/EU (UL L 167 I, 12.5.2021, str. 1).

([17]) Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki – Strategija Global Gateway (JOIN(2021) 30 final).

(29) Zasebne naložbe podjetij, finančnih vlagateljev in odjemalcev so bistvene. Kadar zgolj zasebne naložbe ne zadostujejo, je lahko za učinkovit začetek izvajanja projektov v vrednostni verigi kritičnih surovin potrebna javna podpora, na primer v obliki jamstev, posojil ali naložb lastniškega kapitala in navideznega lastniškega kapitala. Ta javna podpora lahko pomeni državno pomoč. Taka pomoč mora imeti spodbujevalen učinek ter mora biti potrebna, ustrezna in sorazmerna. Obstoječe smernice o državni pomoči, ki so bile pred kratkim temeljito revidirane v skladu s cilji dvojnega prehoda, zagotavljajo številne možnosti za podporo naložbam v vrednostno verigo kritičnih surovin ***in drugim ciljem v okviru evropskega zelenega dogovora*** pod določenimi pogoji. ***Komisija bi morala nadalje preučiti možnost ustanovitve namenskega sklada na ravni Unije, na primer v obliki Evropskega sklada za strateške surovine, vključno z možnostjo uporabe obnovljivih instrumentov, ali namenske finančne podpore s prerazporeditvijo sredstev v okviru večletnega finančnega okvira. Pri tem bi bilo treba uporabiti že obstoječe znanje, naložbene platforme in tokove v zvezi s projekti za kritične surovine.***

(30) Javna podpora se uporablja za sorazmerno obravnavanje specifičnega ugotovljenega nedelovanja trga ali neoptimalnih naložbenih okoliščin, ukrepi pa ne bi smeli podvajati ali izrivati zasebnega financiranja***, ovirati sodelovanja med podjetji iz različnih držav članic*** ali izkrivljati konkurence na notranjem trgu. Ukrepi bi morali imeti ***ciljno usmerjeno in učinkovito delovanje ter*** jasno dodano vrednost za Unijo.

(31) Nestanovitne cene več strateških surovin, ki jih še poslabšujejo omejena sredstva za njihovo varovanje na terminskih borzah, ovirajo tako predlagatelje projektov pri zagotavljanju financiranja za strateške projekte na področju surovin kot tudi potrošnike nižje v prodajni verigi, ki si želijo zagotoviti stabilne in predvidljive cene ključnih vhodnih materialov. Da bi se zmanjšala negotovost glede prihodnjih cen strateških surovin, je treba zagotoviti vzpostavitev sistema, ki bo zainteresiranim odjemalcem in predlagateljem strateških projektov omogočal, da navedejo svoje ponudbe za nakup ali prodajo ter vzpostavijo medsebojne stike, če so zadevne ponudbe potencialno združljive. ***Tak sistem je bistven za spodbujanje udeležbe MSP v vrednostnih verigah strateških surovin. Zagotoviti je treba podporo, ki bo poslovnim konzorcijem omogočila dostop do trgov, ki še niso vključeni v strateško partnerstvo ali sporazum o prosti trgovini.***

(31a) Evropska investicijska banka bi morala v dogovoru z Odborom, Komisijo in državami članicami preučiti možnost vzpostavitve instrumenta EU za izvozne kredite, ki bi podjetjem Unije omogočal naložbe v projekte, s katerimi bi prispevali k doseganju ciljev iz te uredbe.

(32) Obstoječe znanje in kartiranje najdišč surovin v Uniji sta bila razvita v času, ko zagotavljanje oskrbe s kritičnimi surovinami za razvoj strateških tehnologij ni bila prednostna naloga. Države članice bi morale za pridobivanje in posodabljanje informacij o najdiščih kritičnih surovin, ***vključno z možnostjo pridobivanja geotermalne energije***, pripraviti nacionalne programe za splošno raziskovanje kritičnih surovin ***in nosilnih kovin, ki lahko vsebujejo kritične surovine,*** in v teh programih bi morali biti vključeni ukrepi, kot so kartiranje mineralov, geokemijske kampanje, geoznanstvene raziskave in ponovna obdelava obstoječih zbirk geoznanstvenih podatkov. Identifikacija nahajališč mineralov ter ocena tehnične in ekonomske izvedljivosti njihovega pridobivanja je povezana z visokim finančnim ***tveganjem***. Da bi države zmanjšale navedeno tveganje in olajšale razvoj projektov pridobivanja, bi morale objaviti informacije, pridobljene med zadevnim nacionalnim raziskovalnim programom, po potrebi z uporabo okvira infrastrukture za prostorske informacije, vzpostavljenega z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([18]).

(32a) Da bi omogočile dosego ciljev pridobivanja, predelave in recikliranja, bi morale države članice spodbujati ukrepe za soočanje s tem, da v Uniji primanjkuje študentov in diplomantov geoznanosti.

([18]) Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

(33) ***Vesoljski podatki in storitve, ki izhajajo iz sistemov za opazovanje Zemlje in GNSS, zlasti iz vesoljskega programa EU, programov Copernicus, Galileo in EGNOS, bi bilo treba v največji možni meri uporabiti za podporo prizadevanjem za*** trajnostne vrednostne verige kritičnih surovin z zagotavljanjem stalnega pretoka informacij, ki bi lahko bile koristne za dejavnosti, kot so spremljanje in upravljanje rudarskih območij, presoja okoljskih in socialno-ekonomskih vplivov ali raziskovanje mineralnih virov. Ker se lahko z ***vesoljskimi podatki in storitvami*** zagotovijo tudi podatki o oddaljenih in nedostopnih območjih, bi jih morale države članice v največji možni meri upoštevati pri pripravi in izvajanju svojih nacionalnih raziskovalnih programov.

(34) Čeprav je za zagotovitev večje zanesljivosti oskrbe potrebna okrepitev vrednostne verige kritičnih surovin v Uniji, bodo oskrbovalne verige kritičnih surovin ostale globalne in izpostavljene zunanjim dejavnikom. Nedavni ali tekoči dogodki, ki segajo od krize zaradi covida-19 do neizzvane in neupravičene vojaške agresije na Ukrajino, ***kot tudi vpliva kitajske pobude En pas, ena pot na tretje države,*** so izpostavili, kako ranljive so nekatere oskrbovalne verige Unije za motnje ***in nujnost, da se opredelijo vzvodi za ublažitev povpraševanja, zlasti po strateških surovinah***. Da bi lahko države članice in evropska industrija predvidele motnje v oskrbi in bile pripravljene prenesti njihove posledice, bi bilo treba razviti ukrepe za povečanje zmogljivosti na področju spremljanja, ***vključno z izmenjavo informacij za*** usklajevanje strateških zalog, ***kadar je to potrebno***, in za krepitev pripravljenosti podjetij.

(35) Države članice nimajo enakih zmogljivosti za ozaveščanje o tveganjih in njihovo predvidevanje, poleg tega pa niso vse države članice razvile namenskih struktur, ki spremljajo oskrbovalne verige kritičnih surovin in lahko obveščajo podjetja o morebitnih tveganjih za motnje v oskrbi. Nekatera podjetja vlagajo v spremljanje svojih oskrbovalnih verig, druga pa za to nimajo dovolj zmogljivosti. Zato bi morala Komisija glede na svetovno razsežnost in zapletenost oskrbovalnih verig kritičnih surovin razviti posebno preglednico za ocenjevanje tveganj za zanesljivost oskrbe s kritičnimi surovinami ter zagotoviti, da so zbrane informacije dostopne javnim organom in zasebnim akterjem, s čimer bi se povečale sinergije med državami članicami. Da bi bile vrednostne verige Unije ustrezno pripravljene na morebitne motnje v oskrbi, bi morala Komisija izvajati teste izjemnih situacij, s katerimi bi ocenila ranljivost oskrbovalnih verig strateških surovin in njihovo izpostavljenost tveganjem za zanesljivost oskrbe. Države članice bi morale k temu prispevati tako, da bi take teste izjemnih situacij po možnosti izvajale prek svojih nacionalnih agencij za oskrbo in informiranje, ki pokrivajo kritične surovine. Odbor bi moral zagotoviti, da Komisija in države članice usklajeno izvajajo teste izjemnih situacij. Če nobena država članica nima zmogljivosti za izvedbo zahtevanega testa izjemnih situacij za določeno strateško surovino, bi ga morala Komisija opraviti sama. Komisija bi morala pri objavi rezultatov takih testov izjemnih situacij predlagati tudi morebitne strategije, ki bi jih javni organi in zasebni akterji lahko sprejeli za ublažitev ***kratkoročnih in srednjeročnih*** tveganj za zanesljivost oskrbe, kot je ***izvajanje dodatnih ukrepov politike za zmanjšanje potrebe po strateških surovinah,*** vzpostavitev strateških zalog ali nadaljnja diverzifikacija njihove oskrbe. Za namene zbiranja informacij, potrebnih za izvajanje ukrepov spremljanja in testov izjemnih situacij, bi se morala Komisija usklajevati z ustrezno stalno podskupino Odbora, države članice pa bi morale opredeliti in spremljati ***velika podjetja***, ki so pomembna za delovanje vrednostne verige. Če noben član stalne podskupine nima zmogljivosti za izvedbo zahtevanega testa izjemnih situacij za določeno strateško surovino, bi ga morala Komisija opraviti sama.

(36) Strateške zaloge so pomembno orodje za ublažitev motenj v oskrbi, zlasti kar zadeva surovine. Čeprav predlagani instrument za izredne razmere na enotnem trgu omogoča morebiten razvoj takih zalog v primeru aktivacije previdnostnega načina na enotnem trgu, države članice in podjetja v času pred motnjami v oskrbi nimajo obveznosti ustvarjanja ali usklajevanja svojih strateških zalog. Poleg tega v Evropski uniji ni mehanizma usklajevanja, ki bi omogočal razvoj skupne ocene ter analize morebitnih prekrivanj in sinergij. Zato bi morale države članice ob upoštevanju trenutnega pomanjkanja ustreznih informacij Komisiji najprej zagotoviti informacije o svojih strateških zalogah, ne glede na to, ali jih upravljajo javni organi ali gospodarski subjekti v imenu držav članic. Take informacije bi morale vključevati raven razpoložljivih zalog za posamezno strateško surovino, napovedi glede ravni zalog ter pravila in postopke, ki se uporabljajo za te zaloge. Vsaka zahteva bi morala biti sorazmerna, upoštevati bi morala stroške in prizadevanja, potrebna za zagotavljanje podatkov, ter vpliv na nacionalno varnost, in določiti ustrezne

roke za predložitev zahtevanih informacij. Analizi se lahko dodajo informacije o zalogah gospodarskih subjektov, vendar to ne pomeni zahteve po takih informacijah. Komisija bi morala varno ravnati s podatki in informacije objavljati le na zbirni ravni. V drugem koraku ***mora Odbor*** na podlagi pridobljenih informacij ***določiti*** varno raven zalog Unije, ob upoštevanju skupne letne porabe zadevnih strateških surovin v Uniji. Na podlagi primerjave med obstoječimi zalogami in skupnimi ravnmi strateških zalog za strateške surovine po vsej Uniji bi moral imeti Odbor v dogovoru s Komisijo možnost, da državam članicam izda nezavezujoča mnenja o tem, kako povečati konvergenco in jih spodbuditi k oblikovanju strateških zalog***, pri čemer bi se izognili izkrivljanju trga, tudi na račun trgov v vzponu in držav v razvoju.*** Pri tem bi moral upoštevati potrebo po ohranitvi spodbud za razvoj strateških zalog s strani zasebnih upravljavcev, ki uporabljajo strateške surovine.

(37) Komisija bi morala za zagotovitev nadaljnjega usklajevanja in pred sodelovanjem držav članic v mednarodnih forumih omogočiti potrebno posvetovanje, na katerem bi se lahko razpravljalo o takih strateških zalogah, zlasti prek posebne stalne podskupine Odbora. Da bi se povečalo dopolnjevanje med tem predlogom in drugimi horizontalnimi ali tematskimi instrumenti, bi morala Komisija zagotoviti tudi, da se zbrane in združene informacije posredujejo previdnostnim mehanizmom v zvezi s krizami ali mehanizmom kriznega upravljanja, kot so svetovalna skupina predlaganega instrumenta za izredne razmere na enotnem trgu, Evropski odbor za polprevodnike iz predlaganega akta o čipih, odbor HERA ali odbor za zdravstvene krize.

(38) Da bi bila velika podjetja, ki proizvajajo strateške tehnologije v Uniji in uporabljajo strateške surovine, dovolj pripravljena za soočanje z motnjami v oskrbi, bi ***morala zagotoviti ustrezno notranje upravljanje tveganj***. S tem se bo zagotovilo, da bodo upoštevala tveganja za zanesljivost oskrbe s strateškimi surovinami in razvila ustrezne blažitvene strategije, ki jim bodo omogočale boljšo pripravljenost v primeru motenj v oskrbi. Podobno bi morala velika podjetja, ki spadajo na to področje uporabe, izvajati redne teste izjemnih situacij za svoje oskrbovalne verige strateških surovin, da bi zagotovila upoštevanje vseh različnih scenarijev, ki lahko vplivajo na njihovo oskrbo v primeru motnje. Na podlagi teh ukrepov se bodo dodatno preučili stroški morebitnih tveganj za zanesljivost oskrbe.

(39) Številni trgi strateških surovin niso popolnoma pregledni in so skoncentrirani na strani ponudbe, kar povečuje pogajalsko moč prodajalcev in zvišuje cene za kupce***, kar predstavlja izziv za trg***. Da bi Komisija pomagala zagotoviti razpoložljivost surovin za podjetja s sedežem v Uniji, bi morala vzpostaviti sistem, ki lahko združi povpraševanja zainteresiranih kupcev. Pri razvoju takega sistema bi morala upoštevati izkušnje, pridobljene pri podobnih prizadevanjih, zlasti v zvezi s skupno nabavo plina, kot je bila ***predhodno*** vzpostavljena ***v odziv na plinsko krizo***, kot je določeno v Uredbi Sveta (EU) 2022/2576 ([19]). Tudi organi držav članic bi morali imeti možnost sodelovanja v tem sistemu, da bi ustvarili svoje strateške zaloge. Vsi ukrepi, ***sprejeti v okviru tega*** mehanizma, morajo biti skladni s konkurenčnim pravom Unije ***in nacionalnim*** pravom.

(39a) Odporen in konkurenčen sektor surovin je za Unijo velikega gospodarskega in strateškega pomena. Glede na cilje te uredbe, in sicer okrepiti zmogljivosti Unije na področju pridobivanja, predelave in recikliranja strateških surovin, je pomembno zagotoviti pošteno in predvidljivo tržno okolje za podjetja v celotni vrednostni verigi surovin. Vsak sistem, namenjen združevanju povpraševanja, da se okrepi tržni položaj podjetij Unije na strani povpraševanja, mora zato tudi skrbno preučiti tržne učinke na podjetja Unije na strani ponudbe.

([19]) Uredba Sveta (EU) 2022/2576 z dne 19. decembra 2022 o krepitvi solidarnosti z boljšim usklajevanjem nakupov plina, zanesljivimi referenčnimi cenami in čezmejno izmenjavo plina (UL L 335, 29.12.2022, str. 1).

(40) Določbe o spremljanju in strateških zalogah iz te uredbe ne zajemajo usklajevanja nacionalnih zakonov in predpisov ter ne nadomeščajo obstoječih mehanizmov. Spodbude za spremljanje in pripravljenost na tveganja bi morale biti v skladu z evropskimi instrumenti. Zato bi se instrumenti, kot sta predlog o instrumentu za izredne razmere na enotnem trgu, katerega namen je predvideti in ublažiti krize, ki vplivajo na delovanje enotnega trga, ter se odzvati nanje, ali Uredba Sveta (EU) 2022/2372 ([20]) o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije, še vedno lahko uporabljali za kritične in strateške surovine v primeru krize ali nevarnosti, če te spadajo na področje uporabe takih instrumentov. ***Komisija*** bi morala zagotoviti dopolnjevanje in skladnost med to uredbo in kriznimi instrumenti ***s skrbno*** izmenjavo informacij ***med ustreznimi svetovalnimi organi in organi upravljanja, ustanovljenimi s temi kriznimi instrumenti***.

(41) Večina kritičnih surovin so kovine, ki jih je načeloma mogoče neskončno reciklirati, čeprav se kakovost pri tem včasih slabša. To omogoča prehod na resnično krožno gospodarstvo v okviru zelenega prehoda. Po začetni fazi hitre rasti povpraševanja po kritičnih surovinah za nove tehnologije, v kateri bosta primarno pridobivanje in predelava še vedno predstavljala prevladujoči vir, naj bi recikliranje ***in ponovna uporaba*** postajala vse pomembnejša ter zmanjšala potrebo po primarnem pridobivanju in z njim povezane vplive. Vendar pa so danes stopnje recikliranja ***in ponovne uporabe*** večine kritičnih surovin nizke, ***med drugim tudi zato, ker v fazi načrtovanja izdelkov ni upoštevana možnost recikliranja,*** sistemi in tehnologije recikliranja pa pogosto niso prilagojeni posebnostim teh surovin. Zato so potrebni ukrepi, ki obravnavajo različne dejavnike, ki zavirajo potencial za krožnost. ***Ne glede na količino strateških surovin, porabljenih leta 2030, si mora Unija prizadevati za krožnost teh surovin.***

(41a) Evropa mora okrepiti svojo odprto strateško suverenost in povečati svojo odpornost v pripravah na morebitne motnje v oskrbi zaradi zdravstvenih ali drugih kriz. Krepitev krožnosti in učinkovite rabe virov s povečanim recikliranjem in predelavo kritičnih surovin bo prispevala k doseganju tega cilja.

(42) Države članice ohranjajo pomembne pristojnosti na področju krožnosti, na primer na področju sistemov zbiranja in obdelave odpadkov. Te bi bilo treba uporabiti za povečanje stopenj zbiranja in recikliranja tokov odpadkov z velikim potencialom za predelavo kritičnih surovin, na primer z uporabo finančnih spodbud, kot so popusti, denarne nagrade ali ***sistemi depozitov in vračil, obenem pa ohraniti celovitost notranjega trga***. Organi držav članic bi morali dosegati spremembe tudi kot kupci kritičnih surovin in izdelkov, ki jih vsebujejo, nacionalni raziskovalni in inovacijski programi pa bi morali zagotavljati znatna sredstva za izboljšanje znanja in tehnologij za krožnost kritičnih surovin ter učinkovitost materialov ***in strategij nadomestitve.*** Nazadnje, države članice bi morale spodbujati predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov z izboljšanjem razpoložljivosti informacij ter obravnavanjem pravnih, gospodarskih in tehničnih ovir. Ena od možnih rešitev, ki bi jih morale preučiti države članice, so mehanizmi delitve tveganja med upravljavci in državami članicami za spodbujanje predelave iz zaprtih objektov za ravnanje z odpadki. ***Komisija bi morala spremljati ukrepe držav članic, opraviti primerjavo in razširjati dobre prakse ter državam članicam po potrebi dati priporočila za nadaljnje ukrepe.***

(42a) Elektronski odpadki vsebujejo koncentracije kritičnih surovin, ki so za red velikosti višje od tistih, ki jih najdemo v najboljših vrstah rud po vsem svetu. To predstavlja pomembno gospodarsko priložnost za urbano rudarstvo z velikim razvojnim potencialom.

([20]) Uredba Sveta (EU) 2022/2372 z dne 24. oktobra 2022 o okviru ukrepov za zagotovitev dobave v krizi pomembnih zdravstvenih protiukrepov v primeru izrednih razmer v javnem zdravju na ravni Unije (UL L 314, 6.12.2022, str. 64).

(43) Unija ima v številnih svojih regijah zapuščino pridobivanja surovin in s tem znatne količine rudarskih odpadkov v zaprtih objektih, katerih potencial za kritične surovine na splošno ni bil analiziran, saj se je njihov gospodarski pomen povečal šele pred kratkim. Pridobivanje kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov lahko ***prepreči in ublaži negativne družbene in okoljske učinke novih rudarskih dejavnosti,*** ustvari gospodarsko vrednost in delovna mesta v zgodovinskih rudarskih regijah, ki jih pogosto prizadevata deindustrializacija in propadanje, ***čeprav bi te regije lahko imele pomembno vlogo pri izboljšanju odpornosti Unije ter zmanjšanju negativnih okoljskih in družbenih učinkov dostopa do surovin.*** Pomanjkanje pozornosti glede kritičnih surovin in informacij o njej, zlasti v zaprtih objektih za ravnanje z odpadki, je ključna ovira za večjo uporabo potenciala za kritične surovine, ki ga predstavljajo rudarski odpadki.

(44) Predelava kritičnih surovin iz objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki bi morala biti del vrednotenja ustreznih objektov za ravnanje z odpadki. Direktiva 2006/21/ES določa visoke zahteve glede varstva okolja in zdravja ljudi pri ravnanju z odpadki iz ekstraktivne industrije. Čeprav bi bilo treba te visoke zahteve ohraniti, je primerno uvesti dodatne ukrepe za čim večjo predelavo ključnih surovin iz rudarskih odpadkov.

(45) Upravljavci obstoječih in novih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki bi morali izvesti predhodno študijo ekonomske presoje v zvezi s predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov, ki so prisotni na lokaciji ***in njihovih nahajališčih***, ter iz takšnih odpadkov, ki šele nastajajo. V skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki iz Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([21]) bi bilo treba prednostno preprečevati nastajanje odpadkov, ki vsebujejo kritične surovine, in sicer s pridobivanjem kritičnih surovin iz pridobljenih količin, preden te postanejo odpadki. Pri pripravi te študije morajo upravljavci zbrati potrebne informacije, vključno s koncentracijami in količinami kritičnih surovin v rudarskih odpadkih, ter opraviti presojo več možnosti glede postopkov, dejavnosti ali poslovnih ureditev, ki bi lahko omogočile ***tehnično izvedljivo in*** ekonomsko upravičeno predelavo kritičnih surovin. Ta obveznost dopolnjuje obveznosti iz Direktive 2006/21/ES in nacionalnih zakonov, s katerimi se ta prenaša, ter se neposredno uporablja. Upravljavci in pristojni organi bi si morali pri njenem izvajanju prizadevati za zmanjšanje upravnega bremena in čim boljše povezovanje postopkov.

(46) Da bi države članice obravnavale sedanje pomanjkanje informacij o potencialu za kritične surovine v zaprtih objektih za ravnanje z rudarskimi odpadki, bi morale v skladu s pravili Unije o konkurenci pripraviti podatkovno zbirko z vsemi informacijami, ki so pomembne za spodbujanje predelave, zlasti o količinah in koncentracijah kritičnih surovin v objektu za ravnanje z rudarskimi odpadki. Informacije bi morale biti javno dostopne v uporabniku prijazni in digitalni obliki, ki bi omogočala dostop do podrobnejših tehničnih informacij. Države članice bi morale za olajšanje uporabniku prijaznega dostopa do informacij na primer zagotoviti kontaktno točko, ki bi omogočila bolj poglobljene izmenjave s potencialnimi razvijalci projektov na področju predelave kritičnih surovin. Podatkovna zbirka bi morala biti zasnovana tako, da bi potencialnim predlagateljem projektov omogočala enostavno prepoznavanje objektov z velikim potencialom ***za kratko-, srednje- in dolgoročno ekonomsko upravičeno predelavo.*** Da bi se omejeni viri ciljno usmerili, bi ***lahko*** države članice pri zbiranju informacij uporabile stopenjski pristop in zahtevnejše korake zbiranja informacij izvedle le za najbolj obetavne objekte. Dejavnosti zbiranja informacij bi morale biti namenjene zagotavljanju točnih in reprezentativnih informacij o objektih za ravnanje z rudarskimi odpadki ter pridobivanju najboljšega možnega prikaza potenciala za predelavo kritičnih surovin.

(47) Trajni magneti so vgrajeni v najrazličnejše izdelke, pri čemer so vetrne turbine in električna vozila najpomembnejši in najhitreje rastoči načini uporabe, pa tudi druge izdelke, vključno z napravami za slikanje z magnetno resonanco, industrijskimi roboti, lahkimi prevoznimi sredstvi, generatorji hlajenja, toplotnimi črpalkami, elektromotorji, industrijskimi električnimi črpalkami, avtomatskimi pralnimi stroji, sušilnimi stroji, mikrovalovnimi pečicami, sesalniki in pomivalnimi stroji, ki imajo znatne količine takih magnetov, vrednih predelave. Večina trajnih magnetov,

([21]) Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv (UL L 312, 22.11.2008, str. 3).

zlasti najučinkovitejših vrst, vsebuje kritične surovine, kot so neodim, prazeodim, disprozij in terbij, bor, samarij, nikelj ali kobalt. Njihovo recikliranje je mogoče, vendar se danes v Uniji izvaja le v majhnem obsegu ali v okviru raziskovalnih projektov. Trajni magneti bi zato morali biti prednostni izdelek za povečanje krožnosti.

(48) Predpogoj za ***povečanje krožnosti magnetov*** je, da imajo izvajalci recikliranja***, obnavljanja in popravila*** dostop do potrebnih informacij o količini, vrsti in kemični sestavi magnetov v izdelku, njihovi lokaciji in uporabljenih premazih, lepilih in dodatkih ter informacij o tem, kako odstraniti trajne magnete iz izdelka. Poleg tega bi morali trajni magneti, vgrajeni v izdelke, dane na trg Unije, sčasoma vsebovati vse večjo količino recikliranih materialov, da se zagotovi gospodarska upravičenost recikliranja magnetov. V prvi fazi bi bilo treba zagotoviti preglednost glede vsebnosti recikliranih materialov, po posebni oceni ustrezne ravni in verjetnih učinkov pa bi bilo treba določiti minimalno vsebnost recikliranih materialov.

(49) Kritične surovine, ki se prodajajo na trgu Unije, so pogosto certificirane v zvezi s trajnostnostjo njihove proizvodnje in oskrbovalne verige. Certificiranje se lahko opravi v okviru številnih javnih in zasebnih shem certificiranja, ki imajo različne obsege in stopnje strogosti, kar lahko povzroči zmedo glede narave in verodostojnosti trditev o relativni trajnostnosti kritičnih surovin, danih na trg Unije na podlagi takega certificiranja. Komisija bi morala biti pooblaščena za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi bi priznala sheme certificiranja, ki bi jih bilo treba šteti za celovite in zaupanja vredne, s čimer bi organom in udeležencem na trgu zagotovila skupno podlago za ocenjevanje trajnostnosti kritičnih surovin. Priznati bi bilo treba le sheme certificiranja, ki zajemajo širok nabor vidikov trajnostnosti, vključno z varstvom okolja ***v zvezi z zrakom, tlemi, vodo in biotsko raznovrstnostjo,*** človekovimi pravicami, vključno s pravicami delavcev, vidiki ***upravljanja, kot sta*** transparentnost poslovanja ***in vključenost lokalnih skupnosti, ki zagotavljajo visoke standarde trajnostnosti*** ter vsebujejo določbe za neodvisno preverjanje in spremljanje skladnosti s predpisi s strani tretjih oseb. Za zagotovitev učinkovitih postopkov bi bilo treba predlagateljem projektov, ki zaprosijo za priznanje statusa strateškega projekta, omogočiti, da se pri dokazovanju, da se njihov projekt izvaja trajnostno, sklicujejo na sodelovanje v priznani shemi.

(50) Proizvodnja kritičnih surovin v različnih fazah vrednostne verige vpliva na ***podnebje in*** okolje, ***zlasti na*** vodo ***in biotsko raznovrstnost***. Da bi se omejila taka škoda in spodbudila proizvodnja bolj trajnostnih kritičnih surovin, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo za razvoj sistema za izračun okoljskega odtisa kritičnih surovin, vključno s postopkom preverjanja, s čimer bi se zagotovilo, da so pri kritičnih surovinah, danih na trg Unije, javno prikazane informacije o takem odtisu. Sistem bi moral temeljiti na znanstveno utemeljenih metodah ocenjevanja in ustreznih mednarodnih standardih s področja ocene življenjskega kroga. Zahtevo glede izjave o okoljskem odtisu materiala bi bilo treba uporabiti le, kadar je na podlagi namenske ocene ugotovljeno, da bi prispevala k podnebnim in okoljskim ciljem Unije ***ter bila sorazmerna z gospodarskimi stroški***, z olajšanjem nabave kritičnih surovin z manjšim okoljskim odtisom in ne bi nesorazmerno vplivala na trgovinske tokove. Komisija bi morala po sprejetju ustreznih metod izračuna razviti razrede učinkovitosti za kritične surovine, s čimer bi potencialnim kupcem omogočila enostavno primerjavo relativnega okoljskega odtisa razpoložljivih materialov in usmerila trg k bolj trajnostnim materialom. Prodajalci kritičnih surovin bi morali zagotoviti, da je izjava o okoljskem odtisu na voljo njihovim strankam. Preglednost relativnega odtisa kritičnih surovin, danih na trg Unije, lahko omogoči tudi druge politike na ravni Unije in nacionalni ravni, kot so spodbude ali merila za zeleno javno naročanje, ki spodbujajo proizvodnjo kritičnih surovin z manjšimi vplivi na okolje. ***V globokem morju je največja biotska raznovrstnost na Zemlji in zagotavlja kritične okoljske storitve, vključno z dolgoročno sekvestracijo ogljika. Zelo verjetno je, da bo globokomorsko rudarjenje povzročilo trajno izgubo biotske raznovrstnosti in poškodbe ekosistemov. V skladu s previdnostnim načelom se globokomorsko rudarjenje ne sme izvajati, dokler njegovi učinki na morsko okolje in***

biotsko raznovrstnost niso dovolj raziskani in dokler ni znanstvenega soglasja, da je globokomorsko rudarjenje mogoče upravljati na način, ki ne zagotavlja izgube morske biotske raznovrstnosti in škode za ekosisteme.

(51) Metode okoljskega odtisa so ustrezna podlaga za razvoj pravil za izračun. Temeljijo na znanstveno utemeljenih metodah ocenjevanja, ki upoštevajo ***podobne obveznosti, določene z drugo zakonodajo Unije in*** razvojem na mednarodni ravni, ter zajemajo vplive na okolje, vključno s podnebnimi spremembami in vplivi, povezanimi z vodo, zrakom, tlemi, viri, rabo tal in strupenostjo.

(52) Zagotoviti bi bilo treba, da odgovorni upravljavci ocenijo skladnost svojih izdelkov ali materialov z zahtevami glede izboljšanja krožnosti trajnih magnetov in izjave o okoljskem odtisu kritičnih surovin, preden jih dajo na trg, ter da pristojni organi učinkovito izvršujejo take zahteve. Določbe o skladnosti in nadzoru trga iz Uredbe (EU) 2019/1020 in Uredbe (EU) 2023/xxx *[Urad za publikacije: vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke]* so zasnovane za obravnavo tega izziva in bi se zato morale uporabljati tudi za navedene zahteve. Za nadaljnjo zagotovitev optimalne uporabe obstoječih okvirov bi bilo treba zagotoviti, da se skladnost izdelkov, ki morajo biti homologirani v skladu z Uredbo (EU) 2018/858 ali Uredbo (EU) št. 168/2013, izvršuje prek obstoječega homologacijskega sistema.

(53) Komisija bi morala, kot je določeno v členu 10(1) Uredbe (EU) št. 1025/2012, od ene ali več evropskih organizacij za standardizacijo zahtevati, da pripravi osnutke evropskih standardov v podporo ciljem te uredbe.

(54) Unija je s tretjimi državami sklenila strateška partnerstva na področju surovin, da bi izvedla akcijski načrt za kritične surovine iz leta 2020. Za diverzifikacijo oskrbe bi se morala ta prizadevanja ***okrepiti in privesti do vzpostavitve strateških projektov.*** Razviti in zagotoviti bi bilo treba skladen okvir za sklepanje prihodnjih partnerstev ***ter oblikovati evropsko diplomacijo na področju surovin v skladu z energetsko in podnebno diplomacijo Unije.*** Države članice in Komisija bi morale v okviru sodelovanja v Odboru med drugim razpravljati***, analizirati*** in zagotavljati usklajevanje o tem, ali obstoječa partnerstva dosegajo zastavljene cilje, o prednostnem izbiranju tretjih držav za nova partnerstva, o vsebini takšnih partnerstev in njihovi skladnosti ter morebitnih sinergijah med dvostranskim sodelovanjem držav članic z zadevnimi tretjimi državami ***in razpoložljivostjo zadostnega dostopa do financiranja***. Unija bi si morala prizadevati za vzajemno koristna ***in trajnostna*** partnerstva ***s takimi tretjimi državami, vključno z*** nastajajočimi tržnimi gospodarstvi in gospodarstvi v razvoju ***(EMDE)***, v skladu s svojo strategijo Global Gateway, ***pristopom Ekipa Evropa, skupno trgovinsko politiko ter razvojno in zunanjo politiko***, ki prispevajo k diverzifikaciji njene oskrbovalne verige s surovinami in ustvarjajo dodano vrednost v teh državah. ***Prav tako si je treba še naprej prizadevati za naložbe v sodelovanje z mednarodnimi podobno mislečimi partnerji, ki sodelujejo na notranjem trgu, državami kandidatkami ali podobno mislečimi tretjimi državami, ki niso vključene niti v strateško partnerstvo niti v sporazum o prosti trgovini. Med te vzajemne interese je treba vključiti spodbujanje in zaščito okoljskih standardov ter varstvo socialnih in človekovih pravic v skladu z mednarodno in nacionalno zakonodajo ob doslednem spoštovanju pravil večstranskega sodelovanja.***

(54a) Strateška prednostna naloga Unije, da diverzificira svojo oskrbo s kritičnimi surovinami, mora postati prednostna naloga zunanjega delovanja in diplomacije Unije v okviru pristopa Ekipe Evropa ter v skladu z njeno energetsko in podnebno zunanjo politiko. Zunanja politika Unije na področju surovin bi morala biti usmerjena v pojasnitev pristopa Unije k učinkoviti rabi virov, trajnostnosti, krožnosti in nadomestitvi ter v sodelovanje in po potrebi vzpostavitev mednarodnih forumov za boljše usklajevanje in preglednost na svetovnih trgih surovin ter platform za skupni nakup.

(55) Za podporo izvajanju nalog v zvezi z razvojem strateških projektov in njihovim financiranjem, raziskovalnimi programi, zmogljivostmi za spremljanje ali strateškimi zalogami ter za ustrezno svetovanje Komisiji bi bilo treba ustanoviti Evropski odbor za kritične surovine. Odbor bi morali sestavljati države članice, predstavnik Komisije in Komisija, pri čemer bi moralo biti omogočeno sodelovanje ***civilne družbe in*** drugih strani kot opazovalcev, ***kot so akademiki, organizacije civilne družbe, druge institucije Unije in agencije Unije***. Za razvoj strokovnega znanja, potrebnega za izvajanje nekaterih nalog, bi moral Odbor ustanoviti stalne podskupine za financiranje, raziskovanje, spremljanje in strateške zaloge ***ter trajnostnost***, ki bi morale delovati kot mreža različnih ustreznih nacionalnih organov ter bi se po potrebi posvetovale z industrijo, akademiki, civilno družbo in drugimi ustreznimi deležniki. Nasveti in mnenja Odbora bi morali biti nezavezujoči, če pa ne bi bili podani, to Komisiji ne bi smelo preprečevati opravljanja njenih nalog v skladu s to uredbo.

(56) Pomanjkanje napredka pri doseganju ciljev, vključno z referenčnimi vrednostmi na področjih zmogljivosti in diverzifikacije, lahko pomeni, da je treba sprejeti dodatne ukrepe. Komisija bi zato morala spremljati napredek pri doseganju navedenih ciljev.

(57) Da bi bilo upravno breme za države članice ***in podjetja, zlasti MSP,*** čim manjše, bi bilo treba racionalizirati različne obveznosti poročanja, Komisija pa bi morala pripraviti predlogo, ki bi državam članicam omogočala izpolnjevanje njihovih obveznosti poročanja o projektih, raziskovanju ***in*** spremljanju v okviru redno objavljenega enotnega dokumenta, ki je lahko zaupen ali pa je dostop do njega omejen.

(58) Da bi bilo sodelovanje pristojnih organov na ravni Unije in nacionalni ravni zaupanja vredno in konstruktivno, bi morale vse strani, vključene v uporabo te uredbe, spoštovati zaupnost informacij in podatkov, ki so jih pridobile pri opravljanju svojih nalog. Komisija in pristojni nacionalni organi, njihovi uradniki, javni uslužbenci in druge osebe, ki delajo pod nadzorom teh organov, ter uradniki in javni uslužbenci drugih organov držav članic ne bi smeli razkrivati informacij, ki so jih pridobili ali izmenjali v skladu s to uredbo in za katere velja obveznost varovanja poslovnih skrivnosti. To bi moralo veljati tudi za Evropski odbor za kritične surovine. S podatki bi bilo treba ravnati in jih hraniti v varnem okolju.

(59) Pri sprejemanju delegiranih aktov na podlagi člena 290 PDEU je zlasti pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, tudi na ravni strokovnjakov, in da se taka posvetovanja izvedejo v skladu z načeli, navedenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje ([22]). Da bi se zagotovilo enakopravno sodelovanje pri pripravi delegiranih aktov, Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njuni strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki se nanašajo na pripravo delegiranih aktov.

(60) Da bi se zagotovili enotni pogoji izvajanja te uredbe, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za: (a) določitev predlog, ki se uporabljajo za vloge za priznanje statusa strateških projektov, poročila o napredku v zvezi s strateškimi projekti, nacionalne raziskovalne programe in poročanje držav članic v zvezi z raziskovanjem, spremljanjem, strateškimi zalogami in krožnostjo; (b) določitev izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov, ki imajo velik potencial za predelavo kritičnih surovin, ter (c) določitev meril in njihove uporabe za priznavanje shem, povezanih s trajnostnostjo kritičnih surovin. Navedena pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta ([23]).

(61) Za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti iz te uredbe, zlasti v zvezi z izpolnjevanjem zahtev za okoljsko primerno zasnovo, bi bilo treba naložiti kazni podjetjem, ki ne izpolnjujejo svojih obveznosti, vključno s pripravljenostjo na tveganja, poročanjem o projektih in informacijami o možnosti recikliranja. Zato morajo države članice v nacionalni zakonodaji določiti učinkovite, sorazmerne in odvračilne kazni za neupoštevanje te uredbe.

([22]) UL L 123, 12.5.2016, str. 1.
([23]) Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

(62) Komisija bi morala opraviti vrednotenje te uredbe. Navedeno vrednotenje bi moralo v skladu z odstavkom 22 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje temeljiti na petih merilih: učinkovitosti, uspešnosti, ustreznosti, skladnosti in dodani vrednosti EU ter bi moralo biti podlaga za ocene učinka morebitnih nadaljnjih ukrepov. Komisija bi morala Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru predložiti poročilo o izvajanju te uredbe in napredku pri doseganju njenih ciljev, vključno z referenčnimi vrednostmi na področju zmogljivosti in diverzifikacije. V poročilu bi bilo treba na podlagi izvajanja ukrepov, povezanih s preglednostjo okoljskega odtisa kritičnih surovin, oceniti tudi ustreznost določitve najvišjih pragov v zvezi z okoljskim odtisom.

(63) Če kateri koli od ukrepov, predvidenih s to uredbo, pomeni državno pomoč, določbe o teh ukrepih ne posegajo v uporabo členov 107 in 108 Pogodbe.

(64) Ker države članice same ne morejo zadovoljivo doseči cilja te uredbe, tj. izboljšanja delovanja notranjega trga z vzpostavitvijo okvira za zagotovitev dostopa Unije do zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami, temveč se zaradi svojega obsega in učinkov lahko dosežejo le na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji (PEU). Ta uredba v skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenega cilja –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje 1

Splošne določbe

Člen 1

Predmet urejanja in cilji

1. Splošni cilj te uredbe je izboljšati delovanje notranjega trga z vzpostavitvijo okvira za zagotovitev ***mednarodno konkurenčne,*** varne***, odporne*** in trajnostne oskrbe ***Unije s kritičnimi surovinami, vključno s spodbujanjem trajnostnosti, učinkovitosti in krožnosti v celotni vrednostni verigi.***

2. Da bi se dosegel splošni cilj iz odstavka 1, je namen te uredbe:

(a) okrepiti različne faze vrednostne verige strateških surovin z ***namenom*** znatnega povečanja zmogljivosti Unije za vsako strateško surovino do leta 2030, da se zmogljivost Unije na splošno približa naslednjim referenčnim vrednostim ali jih doseže:

(i) zmogljivosti pridobivanja Unije omogočajo pridobivanje rud, mineralov ali koncentratov, potrebnih za proizvodnjo vsaj 10 % letne porabe strateških surovin v Uniji, če zaloge Unije to omogočajo;

(ii) predelovalne zmogljivosti Unije, vključno z vsemi vmesnimi fazami predelave, omogočajo proizvodnjo vsaj***50*** % letne porabe strateških surovin v Uniji***; do 20 % novih predelovalnih zmogljivosti Unije se lahko razvije v okviru strateških partnerstev na trgih v vzponu in v državah v razvoju***;

(iii) zmogljivosti Unije za recikliranje, vključno z vsemi vmesnimi fazami recikliranja, omogočajo proizvodnjo vsaj ***+10 % obsega zmogljivosti recikliranja na podlagi izhodišča za obdobje 2020–2022 za vsako strateško surovino, da se ob upoštevanju tehnične in ekonomske izvedljivosti zbere, razvrsti in predela vsaj 45 % vsake strateške surovine, ki jo vsebujejo odpadki v Uniji***;

(b) diverzificirati uvoz strateških surovin v Unijo za zagotovitev, da bo letna poraba vsake strateške surovine v Uniji do leta 2030 v kateri koli zadevni fazi predelave lahko temeljila na uvozu iz več tretjih držav, od katerih nobena ne bo predstavljala več kot 65 % letne porabe Unije, ***pri čemer je treba prednostno zmanjšati odvisnost od nezanesljivih partnerjev, ki ne delijo vrednot Unije, spoštovanja človekovih pravic, demokracije in pravne države;***

(c) izboljšati sposobnosti Unije za spremljanje in zmanjševanje tveganja za zanesljivost oskrbe, povezanega s kritičnimi surovinami, ***tako kratkoročno kot dolgoročno, ob polnem upoštevanju mednarodne konkurenčnosti;***

(d) zagotoviti prosti pretok kritičnih surovin in izdelkov, ki vsebujejo kritične surovine, danih na trg Unije, ob hkratnem zagotavljanju v isoke ravni varstva okolja in ***trajnostnosti,*** z izboljšanjem njihove krožnosti, ***obstojnosti, popravljivosti*** in ***stroškovno učinkovite razpoložljivosti na notranjem trgu;***

(da) spodbujati razvoj in uporabo nadomestnih surovin s spodbujanjem proizvodnih metod za nadomestne surovine ter raziskav in razvoja alternativnih inovativnih materialov za zmanjšanje okoljskega odtisa Unije;

(db) blažiti povečanje povpraševanja Unije po kritičnih surovinah, vključno s povečanjem učinkovitosti in uvajanjem nadomestnih materialov po vseh vrednostnih verigah, da bi se porabilo manj kritičnih surovin kot po predvidenem referenčnem scenariju, ki je posledica odstavka 4b;

(dc) povečevati delež sekundarnih surovin v porabi strateških surovin v Uniji.

3. Kadar Komisija na podlagi poročila iz člena 42 ugotovi, da Unija verjetno ne bo dosegla ciljev iz odstavka 2, oceni izvedljivost in sorazmernost predlaganja ukrepov ali izvajanja svojih pooblastil na ravni Unije, da se zagotovi doseganje navedenih ciljev.

4. Komisija upošteva cilje in referenčne vrednosti iz odstavka 2(a)(iii) kot povezane prednostne naloge Unije ***v vsej ustrezni zakonodaji Unije, tudi v*** smislu člena 5(4)(a)(i) Uredbe XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi: uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] pri pripravi zahtev za okoljsko primerno zasnovo, da bi se izboljšali naslednji vidiki izdelkov: trajnostnost, možnost ponovne uporabe, popravljivost, raba ali učinkovita raba virov, možnost ponovne izdelave in recikliranja, vsebnost recikliranih materialov in možnost predelave materialov.

4a. Vrednostne verige, ustvarjene in okrepljene v Uniji in tretjih državah na podlagi te uredbe, se po letu 2030 dodatno okrepijo. Komisija to upošteva pri izvajanju pregleda iz člena 46.

4b. Komisija z delegiranim aktom, sprejetim do [3 mesece po začetku veljavnosti te uredbe] v skladu s členom 36, zagotovi projekcije letne porabe kritičnih surovin do leta 2050 z vmesnimi mejniki in jih posodobi vsaj vsaka štiri leta. Te projekcije temeljijo na tehnološko bogatem modeliranju vhodov in izhodov z optimizacijo stroškov od spodaj navzgor, ki razširja obstoječe podatke in poročila Skupnega raziskovalnega središča Komisije (JRC) in upošteva različne scenarije, vključno s scenarijem nizkega in visokega povpraševanja ter referenčnim scenarijem. Te projekcije so razčlenjene na ravni vsake države članice ali nižje in zajemajo vse gospodarske sektorje. Vključujejo kritične surovine, ki so vključene v vmesne ali končne izdelke, dane na trg Unije, ter so v skladu z energetskimi in podnebnimi cilji Unije in ambicijami, zapisanimi v [aktu o ničelni neto industriji].

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „surovina“ pomeni snov v predelanem ali nepredelanem stanju, ki se uporablja kot vhodni material za proizvodnjo vmesnih ali končnih izdelkov, razen snovi, ki se pretežno uporabljajo kot živila, krma ali vnetljivo gorivo;

(2) „kritične surovine“ pomenijo surovine, kot so opredeljene v členu 4;

(3) „strateške surovine“ pomenijo surovine, kot so opredeljene v členu 3;

(4) „vrednostna veriga surovin“ pomeni vse dejavnosti in postopke, vključene v raziskovanje, pridobivanje, predelavo in recikliranje surovin;

(5) „raziskovanje“ pomeni vse dejavnosti, katerih cilj je ugotavljanje in določanje lastnosti najdišč mineralov;

(6) „pridobivanje“ pomeni primarno ***ali sekundarno*** pridobivanje rud, mineralov in rastlinskih proizvodov iz njihovega prvotnega vira ***kot glavnega proizvoda ali kot stranskega proizvoda***, vključno s pridobivanjem mineralov pod zemljo, mineralov pod površjem ***ter iz*** vode, morske slanice in dreves;

(7) „zmogljivosti pridobivanja v Uniji“ pomenijo skupni največji letni obseg pridobivanja rud, mineralov, rastlinskih proizvodov in koncentratov, ki vsebujejo strateške surovine, vključno s postopki predelave, ki se običajno izvaja na lokaciji pridobivanja ali v bližini take lokacije v Uniji;

(8) „zaloge“ pomenijo vsa najdišča mineralov, katerih izkoriščanje je ***v danem tržnem kontekstu ekonomsko upravičeno***;

(9) „predelava“ pomeni vse fizikalne, kemijske in biološke postopke, vključene v pretvorbo surovine iz rud, mineralov, rastlinskih proizvodov ali odpadkov v čiste kovine, zlitine ali druge gospodarsko uporabne oblike;

(10) „predelovalne zmogljivosti Unije“ pomenijo skupni največji letni obseg predelave strateških surovin, razen tistih postopkov, ki se običajno izvajajo na lokaciji pridobivanja ali v bližini take lokacije v Uniji;

(11) „recikliranje“ pomeni vsak postopek predelave odpadkov ***pred porabo in po njej***, pri katerem se odpadni materiali ponovno predelajo v izdelke, materiale ali snovi za prvotni namen ali druge namene;

(12) „zmogljivosti Unije za recikliranje“ pomenijo skupni največji letni obseg recikliranja strateških surovin v Uniji, vključno z razvrščanjem in predobdelavo odpadkov, ***tudi zdrobljenih odpadnih baterij***, ter njihovo predelavo v sekundarne surovine;

(13) „letna poraba strateških surovin“ pomeni skupno količino strateških surovin, ki jih podjetja s sedežem v Uniji porabijo v predelani obliki, razen strateških surovin, vključenih v vmesne ali končne izdelke, dane na trg Unije;

(14) „tveganje za zanesljivost oskrbe“ pomeni tveganje za zanesljivost oskrbe, kot je izračunano v skladu s Prilogo II;

(15) „projekt na področju surovin“ pomeni vsak načrtovan obrat ali načrtovano znatno razširitev ali spremembo namena obstoječega obrata, ki se ukvarja s pridobivanjem, predelavo ali recikliranjem surovin;

(16) „odjemalec“ pomeni podjetje, ki je s predlagateljem projekta sklenilo sporazum o odjemu;

(17) „sporazum o odjemu“ pomeni vsak pogodbeni sporazum med podjetjem in predlagateljem projekta, ki vsebuje bodisi zavezo podjetja, da bo v določenem obdobju nabavilo delež surovin, proizvedenih v okviru določenega projekta na področju surovin, ali zavezo predlagatelja projekta, da bo podjetju zagotovil to možnost;

(18) „predlagatelj projekta“ pomeni vsako podjetje ali konzorcij podjetij, ki razvija projekt na področju surovin;

(19) „postopek za izdajo dovoljenja“ pomeni postopek, ki zajema vsa ustrezna upravna dovoljenja za načrtovanje, vzpostavitev in upravljanje strateških projektov iz člena 5, vključno z dovoljenji za gradnjo, ravnanje s kemikalijami in priključitev na omrežje ter presojami vplivov na okolje in okoljevarstvenimi dovoljenji, kadar so potrebna, ter ki vključuje vse upravne vloge in postopke od potrditve veljavnosti vloge do uradnega obvestila odgovornega nacionalnega pristojnega organa iz člena 8(1) o izidu postopka;

(20) „celovita odločitev“ pomeni odločitev ali niz odločitev, ki jih sprejmejo organi držav članic brez vpletenosti sodišč in ki določajo, ali je predlagatelj projekta pooblaščen za izvajanje projekta na področju surovin, brez poseganja v katero koli odločitev, sprejeto v okviru upravnega pritožbenega postopka;

(21) „splošno raziskovanje“ pomeni raziskovanje na nacionalni ali regionalni ravni, ki ne vključuje ciljnega raziskovanja;

(22) „ciljno raziskovanje“ pomeni podrobno preiskavo posameznega najdišča mineralov;

(23) „globoko ležeča nahajališča rude“ pomenijo najdišča mineralov, ki so globlje v zemeljski skorji kot najdišča rude, ki se izkoriščajo običajno;

(24) „prognostična karta“ pomeni zemljevid z območji, na katerih bodo verjetno najdišča zadevne surovine;

(25) „motnja v oskrbi“ pomeni nepričakovano znatno zmanjšanje razpoložljivosti surovine ali znatno zvišanje njene cene***, ki presega običajno nihanje tržnih cen***;

(26) „oskrbovalna veriga surovin“ pomeni vse dejavnosti in postopke vrednostne verige surovin do točke, ko se surovina uporabi kot vhodni material za proizvodnjo vmesnih ali končnih izdelkov;

(27) „blažitvene strategije“ pomenijo politike, ki jih gospodarski subjekt razvije za omejitev verjetnosti motenj v oskrbi v svoji oskrbovalni verigi ali za ublažitev škode, ki jo taka motnja povzroči njegovi gospodarski dejavnosti;

(28) „ključni udeleženci na trgu“ pomenijo proizvajalce, ki sodelujejo pri pridobivanju, predelavi ali recikliranju kritičnih surovin, trgovce in distributerje kritičnih surovin ter podjetja nižje v prodajni verigi, ki porabijo znatne količine kritičnih surovin;

(29) „strateška zaloga“ pomeni količino določene surovine v kateri koli obliki, ki jo skladišči javni ali zasebni upravljavec z namenom njene sprostitve v primeru motenj v oskrbi;

(30) „veliko podjetje“ pomeni vsako podjetje, ki je imelo v povprečju več kot 500 zaposlenih in več kot 150 milijonov EUR svetovnega čistega prihodka v zadnjem poslovnem letu, za katero so bili pripravljeni letni računovodski izkazi;

(31) „strateške tehnologije“ pomenijo tehnologije, potrebne za zeleni in digitalni prehod ter za obrambne in ***aerovesoljske*** aplikacije;

(32) „upravni odbor“ pomeni upravni ali nadzorni organ, odgovoren za nadzor izvršnega upravljanja podjetja, ali, če tak organ ne obstaja, osebo ali osebe, ki opravljajo enakovredne funkcije;

(33) „zbiranje“ pomeni zbiranje odpadkov, vključno s predhodnim razvrščanjem in predhodnim skladiščenjem odpadkov za namene prevoza v objekt za obdelavo odpadkov;

(34) „obdelava“ pomeni postopke predelave ali odstranjevanja, vključno s pripravo pred predelavo ali odstranjevanjem;

(35) „predelava“ pomeni vsak postopek v obratu ali širšem gospodarstvu, katerega glavni rezultat so odpadki, ki služijo koristnemu namenu tako, da nadomestijo druge materiale, ki bi se sicer uporabili za izpolnitev določene funkcije, ali odpadki, ki se pripravijo za izpolnitev te funkcije;

(36) „rudarski odpadki“ pomenijo rudarske odpadke v smislu Direktive 2006/21/ES;

(37) „objekt za ravnanje z rudarskimi odpadki“ pomeni objekt za ravnanje z odpadki v smislu Direktive 2006/21/ES;

(38) „predhodna ekonomska presoja“ pomeni začetno, konceptualno oceno potencialne ekonomske izvedljivosti projekta na področju surovin za predelavo kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov;

(39) „naprava za slikanje z magnetno resonanco“ pomeni neinvaziven medicinski pripomoček, ki z magnetnimi polji izdeluje anatomske slike, ali katero koli drugo napravo, ki z magnetnimi polji izdeluje slike notranjosti predmeta;

(40) „generator vetrne energije“ pomeni del vetrne turbine na kopnem ali morju, ki pretvarja mehansko energijo rotorja v električno energijo;

(41) „industrijski robot“ pomeni večnamenski manipulator, ki se samodejno upravlja in ga je mogoče reprogramirati, je programljiv v treh ali več oseh ter je lahko fiksiran ali mobilen za uporabo v aplikacijah industrijske avtomatizacije;

(42) „motorno vozilo“ pomeni vsako homologirano vozilo kategorije M ali N v smislu Uredbe (EU) 2018/858;

(43) „lahko prevozno sredstvo“ pomeni vsako vozilo na kolesih, ki ga lahko poganja samo elektromotor ali kombinacija motorja in človeške moči, vključno z električnimi skiroji, električnimi kolesi in homologiranimi vozili kategorije L v smislu Uredbe (EU) št. 168/2013;

(44) „generator hlajenja“ pomeni del hladilnega sistema, ki ustvarja temperaturno razliko, ki omogoča zajemanje toplote iz prostora ali postopka, v katerem oziroma v okviru katerega se izvaja hlajenje, in sicer z uporabo cikla s kompresijo pare, ki ga poganja elektrika;

(45) „toplotna črpalka“ pomeni del ogrevalnega sistema, ki ustvarja temperaturno razliko, ki omogoča dovajanje toplote v prostor ali postopek, v katerem oziroma v okviru katerega se izvaja ogrevanje, in sicer z uporabo cikla s kompresijo pare, ki ga poganja elektrika;

(46) „elektromotor“ pomeni napravo, ki pretvarja električno vhodno moč v mehansko izhodno moč in ima nazivno izhodno moč 0,12 kW ali več;

(47) „avtomatski pralni stroj“ pomeni pralni stroj, pri katerem pralni stroj v celoti obdela vsebino brez posredovanja uporabnika v kateri koli točki programa;

(48) „sušilni stroj“ pomeni napravo, v kateri se tekstil suši z vrtenjem v vrtečem se bobnu, skozi katerega teče ogrevan zrak;

(49) „mikrovalovna pečica“ pomeni vsako napravo, ki se uporablja za ogrevanje živil z uporabo elektromagnetne energije;

(50) „sesalnik“ pomeni napravo za odstranjevanje umazanije s površine, predvidene za čiščenje z zračnim tokom, ki nastane zaradi podtlaka, ustvarjenega v napravi;

(51) „pomivalni stroj“ pomeni stroj, ki čisti in splakuje namizno posodo;

(52) „trajni magnet“ pomeni magnet, ki ohrani magnetizem po odstranitvi iz zunanjega magnetnega polja;

(53) „nosilec podatkov“ pomeni linearni simbol črtne kode, dvodimenzionalni simbol ali drug nosilec podatkov za avtomatsko identifikacijo, ki ga lahko prebere naprava;

(54) „edinstvena identifikacijska oznaka izdelka“ pomeni edinstven niz znakov za identifikacijo izdelkov;

(55) „površinska zaščita magneta“ pomeni plast materiala, ki se običajno uporablja za zaščito magnetov pred korozijo;

(56) „odstranitev“ pomeni ročno, mehansko, kemično, toplotno ali metalurško obdelavo, pri kateri je ciljne komponente ali materiale mogoče opredeliti kot ločen izhodni tok ali del izhodnega toka;

(57) „izvajalec recikliranja“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki izvaja recikliranje v objektu z dovoljenjem;

(58) „omogočanje dostopnosti na trgu“ pomeni vsako dobavo izdelka za distribucijo, porabo ali uporabo na trgu Unije v okviru poslovne dejavnosti, bodisi odplačno ali neodplačno;

(59) „vrsta kritične surovine“ pomeni kritično surovino, dano na trg, ki se razlikuje po stopnji predelave, kemični sestavi, geografskem poreklu ali uporabljenih proizvodnih metodah;

(60) „dajanje na trg“ pomeni prvo omogočanje dostopnosti izdelka na trgu Unije;

(61) „ugotavljanje skladnosti“ pomeni postopek, s katerim se dokaže, ali so izpolnjene zahteve iz členov 27, 28 ali 34;

(62) „strateško partnerstvo“ pomeni zavezo med Unijo in tretjo državo za okrepitev sodelovanja v zvezi z vrednostno verigo surovin, ki se vzpostavi z nezavezujočim instrumentom, v katerem so določeni konkretni ukrepi skupnega interesa. ***Strateška partnerstva omogočajo koristne rezultate za oba partnerja, vključno z izmenjavo znanja.***

Poglavje 2

Kritične in strateške surovine

Člen 3

Seznam strateških surovin

1. Surovine iz Priloge I, oddelek 1***, vključno s surovinami, ki so stranski proizvod drugih postopkov pridobivanja ali recikliranja,*** se štejejo za strateške surovine.

2. Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge I, oddelek 1, da se spremeni ta uredba s posodobitvijo seznama strateških surovin***, vključno z dodajanjem surovin na ta seznam, če se na podlagi spremljanja in testiranja izjemnih situacij, izvedenih v skladu s to uredbo, odkrijejo tveganja za zanesljivost oskrbe. Takšna priložnostna posodobitev seznama strateških surovin ne vpliva na posodobitve iz odstavka 3 tega člena.***

Posodobljeni seznam strateških surovin med ocenjenimi surovinami vključuje surovine, ki dosegajo najvišje ocene glede strateškega pomena, napovedane rasti povpraševanja ***in razpoložljivosti*** ter težavnosti povečanja proizvodnje***, predvsem pa podpira splošni cilj te uredbe iz člena 1(1) in (2).*** Strateški pomen, predvidena rast povpraševanja ***in razpoložljivost*** ter težavnost povečanja proizvodnje se določijo v skladu s Prilogo I, oddelek 2.

3. Komisija pregleda in po potrebi posodobi seznam strateških surovin do [Urad za publikacije vstavi: ***dve*** leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe] in nato vsaki ***dve*** leti. ***Komisija navede jasne razloge za vsako tako posodobitev. Komisija na zahtevo Odbora na podlagi spremljanja in testiranja izjemnih situacij v skladu s to uredbo kadar koli pregleda in po potrebi posodobi seznam in te načrtovane preglede.***

3a. Komisija uporabi pregledno in jasno opredeljeno metodologijo iz Priloge I, oddelek 2, za presojo strateških surovin, ki jih je treba vključiti na seznam, vključno z uporabo tehničnih informativnih listov, podobno metodologiji, ki se uporablja za seznam kritičnih surovin iz člena 4.

Člen 3a

Strateške sekundarne surovine

1. Komisija v … [6 mesecev po sprejetju te uredbe] Evropskemu parlamentu in Svetu predloži seznam strateških sekundarnih surovin, vključno z ostanki železa.

2. Komisija pri pripravi seznama iz prvega odstavka posebej upošteva pomembnost sekundarne surovine za zeleni in digitalni prehod ter obrambne in vesoljske aplikacije, pri čemer se upoštevajo:

(a) prispevek k zmanjšanju porabe dodatnih surovin, ki bi bile sicer potrebne za strateške tehnologije;

(b) količina emisij toplogrednih plinov, ki se preprečijo z uporabo sekundarnih surovin pri proizvodnji ustreznih strateških tehnologij v primerjavi z drugimi materiali; ter

(c) predvidena rast svetovnega povpraševanja po sekundarnih surovinah.

3. Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov ter za spremembo te Uredbe, da se posodobi seznam strateških surovin. Posodobljeni seznam strateških sekundarnih surovin vključuje veliko strateško vlogo pri razogljičenju in zelenem prehodu, predvideno veliko rast povpraševanja na svetovni ravni, težave pri povečanju zbiranja in predelave v Uniji ter velike možnosti za predelavo kritičnih surovin v Uniji.

4. Komisija pregleda in po potrebi posodobi seznam strateških sekundarnih surovin do … [dve leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe], nato pa vsaki dve leti. *[Sprememba 3]*

Člen 4

Seznam kritičnih surovin

1. Surovine iz Priloge II, oddelek 1, se štejejo za kritične surovine.

2. Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge II, oddelek 1, da se posodobi seznam kritičnih surovin.

Posodobljeni seznam kritičnih surovin vključuje strateške surovine iz Priloge I, oddelek 1, ter vse druge surovine, ki dosegajo ali presegajo pragove gospodarskega pomena in tveganja za zanesljivost oskrbe iz odstavka 3. Gospodarski pomen in tveganje za zanesljivost oskrbe se izračunata v skladu s Prilogo II, oddelek 2. ***Komisija preuči možnost, da oceni kritičnosti doda dodaten kazalnik, ki odraža pomanjkanje materialov in njihovo energetsko intenzivnost pri proizvodnji.***

3. Pragovi so 1 za tveganje za zanesljivost oskrbe in 2,8 za gospodarski pomen.

4. Komisija pregleda in po potrebi posodobi seznam kritičnih surovin do [Urad za publikacije vstavi: ***dve*** leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe], nato pa vsaki ***dve*** leti . ***Komisija navede jasne razloge za vsako tako posodobitev.***

Poglavje 3

Okrepitev vrednostne verige surovin v Uniji

ODDELEK 1

STRATEŠKI PROJEKTI

Člen 5

Merila za priznavanje statusa strateških projektov

1. Komisija po predložitvi vloge predlagatelja projekta in v skladu s postopkom iz člena 6 kot strateške projekte prizna tiste projekte na področju surovin, ki izpolnjujejo naslednja merila:

(a) projekt bi pomembno prispeval k zanesljivosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami, ***saj bi izpolnjeval eno od naslednjih dveh meril:***

(i) na kateri koli stopnji vrednostne verige občutno prispeva k oskrbi s katero koli strateško surovino iz Priloge I, oddelek I;

(ii) prispeva k oskrbi s strateškimi tehnologijami z nadomestitvijo katere koli strateške surovine iz Priloge I, oddelek I, v vrednostnih verigah teh strateških tehnologij, pri čemer je treba sprejeti ukrepe za doseganje enakega ali manjšega okoljskega in snovnega odtisa v primerjavi z materialom, ki je predmet nadomestitve.

(b) projekt je ali bo postal tehnično izvedljiv v razumnem časovnem okviru, pričakovani obseg proizvodnje projekta pa se lahko oceni z zadostno ravnjo zaupanja;

(c) projekt bi se izvajal trajnostno, zlasti v zvezi s spremljanjem, preprečevanjem in zmanjševanjem ***socialno-okoljskih in podnebnih*** vplivov***, med drugim*** na ***vodo, zrak in tla***, uporabo družbeno odgovornih praks, vključno s spoštovanjem človekovih pravic***, pravic domorodnih ljudstev*** in pravic delavcev, potencialom za kakovostna delovna mesta in smiselnim sodelovanjem z lokalnimi skupnostmi in ustreznimi socialnimi partnerji, ter uporabo preglednih poslovnih praks z ustreznimi politikami skladnosti za preprečevanje in zmanjševanje ***tveganj*** škodljivih vplivov na pravilno delovanje javne uprave, vključno s korupcijo in podkupovanjem***, kot je določeno v Prilogi III***; **[Sprememba 18]**

(d) pri projektih v Uniji bi imela vzpostavitev, delovanje ali proizvodnja projekta čezmejne koristi zunaj zadevne države članice, tudi za sektorje nižje v proizvodni verigi;

(e) pri projektih v tretjih državah, ki so nastajajoči trgi ali ***države*** v razvoju, bi projekt ***vključeval le projekt s podobno mislečimi partnerji, potekal bi v okviru sheme certificiranja trajnostnosti surovin, ki jo priznava Komisija, ter bi bil*** v obojestransko korist za Unijo in zadevno tretjo državo tako, da bi v tej državi ustvaril dodano vrednost ***in prispeval k razvoju njenega gospodarstva ter vzpostavitvi ustreznih panog nižje v proizvodnem procesu, vključno z lokalno predelovalno industrijo.***

(ea) Komisija ne obravnava vlog za status strateškega projekta, ki se nanašajo izključno na predelavo ali recikliranje na območjih, zaščitenih z Direktivo Sveta 92/43/EGS ([24]) in Direktivo 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([25]), razen če je to ustrezno utemeljeno.

2. Komisija oceni izpolnjevanje meril za priznanje iz odstavka 1 v skladu z elementi in dokazili iz Priloge III.

Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge III, da se elementi in dokazi, ki jih je treba upoštevati pri ocenjevanju izpolnjevanja meril za priznanje iz odstavka 1, prilagodijo tehničnemu in znanstvenemu napredku ali da se upoštevajo spremembe zakonodaje Unije ali mednarodnih instrumentov iz Priloge III, točka 4, ali sprejetje dodatne zakonodaje Unije ali mednarodnih instrumentov, pomembnih za izpolnjevanje merila iz odstavka 1, točka (c). ***Predlagatelj projekta lahko potrdi skladnost z merilom iz odstavka 1, točka (c), s certificiranjem v shemi ali zavezo, da bo v času izvajanja projekta izpolnjeval take sheme, v skladu s Prilogo III, peti odstavek. Komisija na začetku roka za ugovor iz člena 36(4) o vseh delegiranih aktih, sprejetih v skladu s členom 36, obvesti predlagatelje projektov v postopku pridobivanja dovoljenja za strateški projekt kot tudi lastnike shem. Ko delegirani akt začne veljati, Komisija o tem obvesti tudi predlagatelje projektov in lastnike shem.***

3. Priznanje projekta kot strateškega projekta ne vpliva na zahteve, ki veljajo za zadevni projekt ali njegovega predlagatelja na podlagi mednarodnega prava, prava Unije ali nacionalnega prava, ***vključno z nacionalnim pravom tretjih držav.***

([24]) Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (UL L 206, 22.7.1992, str. 7).

([25]) Direktiva 2000/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2000 o določitvi okvira za ukrepe Skupnosti na področju vodne politike (UL L 327, 22.12.2000, str. 1).

3a. Komisija po potrebi preuči izvedljivost dopolnilnih infrastrukturnih strateških projektov, ki lahko olajšajo in izboljšajo promet in komunikacije, povezane s strateškimi projekti, ter na splošno prispevajo k boljšemu regionalnemu in lokalnemu razvoju ter večji družbeni sprejemljivosti strateškega projekta in socialni vključenosti, pri čemer upošteva tudi okoljska vprašanja.

Člen 6

Vloga in priznanje

1. Predlagatelj projekta ***lahko*** Komisiji ***kadar koli*** predloži vlogo za priznanje projekta na področju surovin kot strateškega projekta. Vloga vključuje:

(a) ustrezna ***in dejanska*** dokazila o izpolnjevanju meril iz člena 5(1);

(b) razvrstitev projekta v skladu z okvirno klasifikacijo Združenih narodov za vire, podprto z ustreznimi dokazili;

(c) časovnico izvajanja projekta, vključno s pregledom dovoljenj, ki so potrebna za projekt, in stanjem postopka izdaje ustreznih dovoljenj;

(d) načrt, ki vsebuje ukrepe ***za zagotovitev smiselnega vključevanja in aktivnega sodelovanja prizadetih skupnosti,*** po potrebi vključno z vzpostavitvijo ponavljajočih se komunikacijskih kanalov z lokalnimi ***in regionalnimi organi***, vključno s socialnimi partnerji ***in lokalnimi skupnostmi***, izvajanjem kampanj za ozaveščanje in obveščanje ter vzpostavitvijo blažilnih in kompenzacijskih mehanizmov***, ter zagotavljanje, da se prisilna preselitev uporablja izključno kot zadnja možnost;***

(e) informacije o nadzoru podjetij, vključenih v projekt, opredeljenih v skladu s členom 3(2) in (3) Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004;

(f) poslovni načrt, v katerem je ocenjena finančna izvedljivost projekta;

(g) oceno potenciala projekta za ustvarjanje kakovostnih delovnih mest in oceno potreb projekta v smislu kvalificirane delovne sile ***in analize vrzeli v spretnostih ter večletnega delovnega načrta, ki bo omogočil prizadevanja za*** izpopolnjevanje in preusposabljanje, ***da se odpravijo morebitne vrzeli in spodbudi enakost spolov;***

(ga) za projekte, ki vključujejo pridobivanje, načrt za izboljšanje okoljskega stanja lokacije po koncu izkoriščanja, da se vzpostavi prejšnje okoljsko stanje ob upoštevanju tehnične in ekonomske izvedljivosti, ter ukrepe za spodbujanje usposabljanja in ponovne zaposlitve delavcev;

(gb) če projekt vključuje preselitev, načrt, v katerem je podrobno opisano, kako bodo v postopku vrednotenja identificirani in upoštevani zakoniti imetniki lastninskih pravic ter kako bodo postopki za nadomestilo za izgubo premoženja pravični in pravočasni;

(gc) za projekte, ki vključujejo pridobivanje na območjih, zaščitenih v skladu z Direktivo 92/43/EGS ali 2000/60/ES, opis, ki dokazuje oprijemljivo povezavo med projektom in javnim interesom;

(gd) za projekte, ki vključujejo pridobivanje, načrt, ki vsebuje ukrepe za zagotovitev, da bo del dodane vrednosti ustvarjen v širši regiji ekstrakcijskega projekta;

(ge) za projekte v tretjih državah dokazila, ki jih predloži predlagatelj projekta, da je vsaj 40 % njegovega lastništva v Uniji ali partnerski državi.

2. Komisija ***sprejme*** izvedbene akte, s katerimi določi ***enotno*** predlogo, ki jo predlagatelji projektov uporabljajo za vloge iz odstavka 1, ***do [UL vstavi: 6 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe].*** V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz odstavka 1. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 37(2). ***V enotni predlogi so navedene samo informacije, ki so potrebne za ocenjevanje vloge. Obseg informacij, ki se zahtevajo za izpolnitev enotne predloge, je primeren.***

3. ***Komisija v 14 dneh po prejemu vloge oceni njeno popolnost in predlagatelja projekta obvesti, ali je vloga popolna, prav tako pa ga obvesti o časovnici ocenjevanja.*** Če Komisija meni, da so informacije v vlogi nepopolne, vložniku omogoči pravočasno predložitev dodatnih informacij, potrebnih za dopolnitev vloge.

4. ***Kadar Komisija predlagatelja projekta obvesti, da so informacije v vlogi popolne v skladu z odstavkom 3, pošlje vso dokumentacijo vloge*** Evropskemu odboru za kritične surovine iz člena 34 (v nadaljnjem besedilu: Odbor). ***Odbor na podlagi poštenega in preglednega postopka v 30 dneh po prejemu prijavne dokumentacije*** razpravlja o popolnosti vloge in o tem, ali predlagani projekt izpolnjuje merila iz člena 5(1), ter o tem izda mnenje.

4a. Komisija pošlje vlogo državi članici, katere ozemlje zadeva predlagani projekt.

4b. Komisija pri ocenjevanju vloge upošteva morebitne dokazane kršitve človekovih pravic ali okolja, do katerih je prišlo v petih letih pred oddajo vloge, in vse sprejete blažitvene ukrepe.

5. ***Vsaka*** država članica, katere ozemlje zadeva predlagani projekt, ***lahko nasprotuje*** priznanju strateškega statusa predlaganemu projektu. Odbor ***lahko zadevno državo članico povabi, da predstavi*** utemeljene razloge za svoje nasprotovanje, da bo lahko Odbor razpravljal o njih.

Kadar gre za strateške projekte v tretjih državah, Komisija prejeto vlogo deli s tretjo državo, katere ozemlje zadeva predlagani projekt. Komisija ne odobri vloge, dokler ne prejme izrecne odobritve zadevne tretje države ***v skladu z veljavnim mednarodnim pravom in nacionalno zakonodajo te tretje države***.

5a. Pri strateških projektih v tretjih državah, s katerimi je Unija sklenila sporazum o strateškem partnerstvu, se Komisija posvetuje z organi te države, da bi zagotovila hitro izvedbo projekta.

6. Komisija ob upoštevanju mnenja Odbora iz odstavka 4 sprejme odločitev o priznanju projekta kot strateškega projekta v 60 dneh ***po potrditvi popolnosti vloge v skladu z odstavkom 3 in*** o tem obvesti vložnika.

Odločitev Komisije se utemelji, kjer je ustrezno, tudi v primerih, ko se razlikuje od mnenja Odbora. Komisija svoje razloge sporoči ***pristojnim organom v zadevni državi članici,*** Odboru ***in Evropskemu parlamentu*** ter predlagatelju projekta.

7. Komisija lahko prednostno obravnava vloge za projekte, dejavne na določenih stopnjah vrednostne verige, da bi:

(a) zagotovila uravnoteženo zastopanost strateških projektov za vse strateške surovine in v vseh fazah vrednostne verige;

(b) zagotovila napredek pri doseganju vseh referenčnih vrednosti iz člena 1(2), točki (a) in (b);

(ba) zagotovila, da imajo v skladu z merili in uravnoteženo zastopanostjo iz točke (a) prednost projekti na področju snovne predelave, rudarskih odpadkov in integriranega recikliranja ter vloge, ki jih predložijo MSP.

Komisija prednostno obravnava vloge v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka, če je upoštevala roke iz odstavka 6 za vse vloge.

8. Kadar Komisija ugotovi, da strateški projekt ne izpolnjuje več meril iz člena 5(1) ali da je njegovo priznanje temeljilo na vlogi, ki je vsebovala ***goljufive*** informacije, lahko ob upoštevanju mnenja Odbora in odgovornega predlagatelja projekta razveljavi sklep, s katerim se je projektu priznal status strateškega projekta. ***Pred sprejetjem sklepa o razveljavitvi tega statusa Komisija predlagatelju projekta sporoči razloge za sklep o razveljavitvi, predlagatelj projekta ima možnost odgovoriti na stališče Komisije, Komisija pa upošteva odgovor predlagatelja projekta.***

Vsak strateški projekt, ki ne velja več za strateški projekt izključno zaradi posodobitve seznama strateških surovin iz člena 3, se še dve leti po sklepu o razveljavitvi iz prvega pododstavka tega odstavka šteje za strateški projekt.

9. Projekti, ki niso več priznani kot strateški projekti, izgubijo vse pravice, povezane z navedenim statusom v skladu s to uredbo.

Člen 7

Izvajanje strateških projektov

1. Šteje se, da strateški projekti prispevajo k zanesljivosti oskrbe s strateškimi surovinami v Uniji***, v skladu s cilji iz člena 1 te uredbe***.

2. Kar zadeva vplive na okolje iz členov 6(4) in 16(1)(c) Direktive 92/43/EGS, člena 4(7) Direktive 2000/60/ES in člena 9 (1)(a) Direktive 2009/147/ES, se šteje, da so strateški projekti v Uniji v javnem interesu ali služijo javnemu zdravju in varnosti ter se lahko štejejo za prevladujoč javni interes, če so izpolnjeni vsi pogoji iz navedenih direktiv.

3. Država članica ***skupaj z regionalnimi in lokalnimi organi,*** na ozemlju katerih se strateški projekt izvaja, sprejme ukrepe, s katerimi prispeva k njegovemu pravočasnemu in učinkovitemu izvajanju.

4. Odbor redno razpravlja o izvajanju strateških projektov in po potrebi o ukrepih, ki bi jih lahko sprejel predlagatelj projekta ali država članica, katere ozemlje zadeva strateški projekt, da bi se dodatno olajšalo ***izvajanje in uspešna izvedba*** strateških projektov.

5. Predlagatelj projekta vsaki dve leti po datumu priznanja strateškega projekta ***Komisiji*** predloži poročilo, ki vsebuje informacije vsaj o:

(a) napredku pri izvajanju projekta, zlasti v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja;

(b) kadar je ustrezno, razlogih za zamude v primerjavi s časovnico iz člena 6(1), točka (c), in načrtu za odpravo takih zamud;

(c) napredku pri financiranju projekta, vključno z informacijami o javni finančni podpori.

Komisija predloži kopijo poročila Odboru, da bi olajšala razpravo v skladu z odstavkom 4.

6. Odbor lahko od predlagateljev projektov kadar koli zahteva dodatne informacije v zvezi z izvajanjem strateškega projekta.

7. Predlagatelj projekta uradno obvesti Komisijo o:

(a) spremembah, ***ki pomenijo oviro*** za to, da bi ***projekt*** izpolnjeval merila iz člena 5(1);

(b) spremembah v nadzoru podjetij, trajno vključenih v projekt, v primerjavi z informacijami iz člena 6(1), točka (e).

8. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejetje izvedbenih aktov, s katerimi določi predlogo, ki jo predlagatelji projektov uporabljajo za poročila iz odstavka 5. V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz odstavka 5. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 37(2).

Z navedenimi izvedbenimi akti se določi enotna predloga, ki zajema vse informacije, potrebne za poročilo Obseg informacij, ki se zahtevajo za izpolnitev enotne predloge, je razumen.

9. Predlagatelj projekta vzpostavi in redno posodablja ***spletno stran podjetja ali*** posebno spletno mesto projekta z informacijami, ***ki so pomembne za lokalno prebivalstvo in spodbujajo sprejemanje*** strateškega projekta s strani javnosti, vključno z informacijami o okoljskih in družbenih ***ter*** gospodarskih učinkih in koristih, povezanih s strateškim projektom. Spletno mesto je prosto dostopno javnosti in je na voljo v jeziku ali jezikih, ki jih lokalno prebivalstvo razume brez težav.

ODDELEK 2

POSTOPEK ZA IZDAJO DOVOLJENJA

Člen 8

Enotna kontaktna točka

1. Države članice do [Urad za publikacije vstavi: tri mesece po datumu začetka veljavnosti te uredbe], imenujejo en nacionalni pristojni organ, ki je odgovoren za lajšanje, usklajevanje ***in racionalizacijo*** postopka za izdajo dovoljenja zaprojekte na področju kritičnih surovin ter zagotavlja informacije o elementih iz člena 17. ***Imenovani pristojni organ lahko, ne da bi to vplivalo na hitrost postopka, zahteva mnenje in sodelovanje drugih pristojnih organov.***

2. Nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 je edina kontaktna točka za predlagatelja projekta v postopku za izdajo dovoljenja, na podlagi katerega se sprejme celovita odločitev za določen projekt na področju kritičnih surovin, ter usklajuje predložitev vseh ustreznih dokumentov in informacij. ***Zagotoviti mora, da se vse zadeve v zvezi s postopki za izdajo dovoljenj za projekte, povezane s kritičnimi surovinami, obravnavajo pravočasno.***

Enotne kontaktne točke dodelijo uradnika, ki vodi primer za projekte kritičnih surovin, katerim je bil priznan status strateških projektov. Uradnik za posamezne primere zagotavlja enostavno kontaktno točko in pomaga predlagatelju projekta pri razumevanju vseh upravnih zadev. Uradnik za primer je lahko tudi del drugega organa glede na različne nacionalne strukture enotne kontaktne točke.

3. Odgovornosti nacionalnega pristojnega organa iz odstavka 1 ali z njim povezane naloge se lahko prenesejo na drug organ ali jih izvaja drug organ za kateri koli projekt na področju kritičnih surovin, če:

(a) nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 o navedenem prenosu uradno obvesti predlagatelja projekta;

(b) je en sam organ odgovoren za vsak projekt na področju kritičnih surovin;

(c) en sam organ usklajuje predložitev vseh ustreznih dokumentov in informacij;

(ca) nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 zagotovi, da zaradi prenosa nalog ne pride do zamud.

4. Predlagatelji projektov lahko vse dokumente, pomembne v postopku za izdajo dovoljenja, predložijo v elektronski obliki.

5. Nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 upošteva katere koli veljavne študije in dovoljenja ali odobritve, izdane za določen projekt na področju kritičnih surovin, preden je projekt začel postopek za izdajo dovoljenja v skladu s tem členom, in ne zahteva podvajanja študij in dovoljenj ali odobritev, razen če pravo Unije ne zahteva drugače.

6. Nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 zagotovi, da imajo vložniki enostaven dostop do informacij in enostavnih postopkov za reševanje sporov v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja in izdajo dovoljenj za projekte na področju kritičnih surovin, vključno z mehanizmi za alternativno reševanje sporov, kadar je to primerno.

7. Države članice zagotovijo, da ima nacionalni pristojni organ iz odstavka 1 ***ali kateri koli organ, na katerega so prenesene naloge v skladu z odstavkom 3,*** zadostno število usposobljenega osebja ter zadostne finančne, tehnične in tehnološke vire, potrebne tudi za izpopolnjevanje in preusposabljanje, za učinkovito izvajanje svojih nalog v skladu s to uredbo.

Če države članice na začetku nimajo sredstev za izpolnjevanje zahtev iz tega odstavka v smislu tehničnih virov, jim Komisija pomaga z viri, ki državi članici pomagajo pri izpolnjevanju teh zahtev.

8. Odbor:

(a) redno razpravlja o izvajanju tega oddelka in izmenjuje dobre prakse za pospešitev postopka za izdajo dovoljenja za projekte, povezane s kritičnimi surovinami, ter za izboljšanje ***sodelovanja in posvetovanja z javnostjo***;

(b) Komisiji po potrebi predlaga smernice za izvajanje tega oddelka, ki jih morajo upoštevati nacionalni pristojni organi iz odstavka 1;

Člen 9

Prednostni status strateških projektov

1. Da bi se zagotovila učinkovita upravna obdelava postopkov za izdajo dovoljenj v zvezi s strateškimi projekti v Uniji, predlagatelji projektov in vsi zadevni organi, ***vključno z nacionalnimi organi iz člena 8(1) in (3),*** zagotovijo, da se ti postopki***, vključno s stiki med predlagateljem projekta in katerim koli organom, preden je vloga uradno vložena in popolna,*** obravnavajo na čim hitrejši način v skladu z zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo.

2. Brez poseganja v obveznosti iz prava Unije se strateškim projektom v Uniji prizna status najvišjega možnega nacionalnega pomena, če tak status obstaja v nacionalnem pravu, in se v skladu s tem obravnavajo v postopkih za izdajo dovoljenj***, vključno z gradbenimi in kemičnimi dovoljenji ter dovoljenji za priključitev na omrežje, presojo vplivov na okolje in okoljevarstvenimi dovoljenji, kadar so potrebna, ter v vseh upravnih vlogah in postopkih***.

3. Vsi postopki reševanja sporov, pravdni postopki, pritožbe in pravna sredstva v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja in izdajanjem dovoljenj za strateške projekte v Uniji pred vsemi nacionalnimi sodišči, tribunali, senati, vključno z mediacijo ali arbitražo, če obstajata v nacionalni zakonodaji, se obravnavajo kot nujni, če in kolikor nacionalna zakonodaja določa take nujne postopke in če se ***dosledno*** spoštujejo običajno veljavne pravice do obrambe posameznikov ***in*** lokalnih skupnosti. Predlagatelji strateških projektov po potrebi sodelujejo v takem nujnem postopku.

Člen 10

Trajanje postopka za izdajo dovoljenja

1. V zvezi s strateškimi projekti v Uniji postopek za izdajo dovoljenja ne presega:

(a) 24 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo pridobivanje ***razen za strateške projekte, povezane izključno z odpadki iz rudarstva, za katere postopek za izdajo dovoljenja ni daljši od 18 mesecev;***

(b) 12 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo samo predelavo ali recikliranje.

2. Pri strateških projektih v Uniji, ki so vstopili v postopek za izdajo dovoljenja, preden jim je bil priznan status strateškega projekta***, in pri razširitvah strateških projektov, ki jim je bilo dovoljenje že izdano***, trajanje preostalih korakov v postopku za izdajo dovoljenja po tem, ko je bil projektu priznan strateški status, z odstopanjem od odstavka 1 ne sme presegati:

(a) 21 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo pridobivanje***, razen za strateške projekte, povezane izključno z odpadki iz rudarstva, za katere postopek za izdajo dovoljenja ni daljši od 15 mesecev;***

(b) 9 mesecev za strateške projekte, ki vključujejo samo predelavo ali recikliranje.

3. V izjemnih primerih, kadar je to potrebno zaradi narave, kompleksnosti, lokacije ali obsega predlaganega projekta, lahko nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) podaljša roka iz odstavka 1(a) in odstavka 2(a) za največ tri mesece ter roka iz odstavka 1(b) in odstavka 2(b) za največ ***en mesec***, in sicer pred iztekom roka in za vsak primer posebej. V tem primeru pristojni nacionalni organ iz člena 8(1) pisno obvesti predlagatelja projekta o razlogih, ki upravičujejo podaljšanje, in o datumu, ko se pričakuje celovita odločitev.

4. V primeru strateških projektov, ki ***ne vključujejo rudarjenja***, se šteje, da je vloga za izdajo dovoljenja odobrena, če pristojni nacionalni organ iz člena 8(1) ***te Uredbe*** ne sprejme celovite odločitve v veljavnih rokih iz odstavkov 1 in 2 ***tega člena***, razen kadar je za določen projekt potrebna presoja vplivov na okolje v skladu z Direktivo Sveta 92/43/EGS ali direktivami 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EU, 2011/92/EU ali 2012/18/EU***. Z odstopanjem od člena 4 (6) Direktive 2011/92/EU se o tem***, ali je taka presoja vplivov na okolje potrebna, ***in o ustreznih presojah odloči in poroča predlagatelju projekta v 30 dneh***.**[Sprememba 4]**

5. Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) najpozneje v enem mesecu po prejemu vloge za izdajo dovoljenja v zvezi s strateškim projektom potrdi vlogo ali, če predlagatelj projekta ni poslal vseh informacij, potrebnih za obravnavo vloge, od predlagatelja projekta zahteva, da v ***30*** dneh od tega zahtevka predloži popolno vlogo ***in podrobno navede, katere informacije manjkajo.***

Datum, na katerega nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) potrdi veljavnost vloge, se šteje za začetek postopka za izdajo dovoljenja.

6. Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) najpozneje v enem mesecu po datumu potrditve veljavnosti vloge za izdajo dovoljenja v tesnem sodelovanju s predlagateljem projekta in drugimi zadevnimi organi pripravi podrobno časovnico postopka za izdajo dovoljenja. Predlagatelj projekta časovnico objavi na spletni strani v skladu s členom 7***(9).***

7. Roki, določeni v tem členu, ne posegajo v obveznosti, ki izhajajo iz prava Unije in mednarodnega prava, ter v upravne pritožbene postopke in pravna sredstva pred sodiščem ali tribunalom.

Roki, določeni v tem členu za kateri koli postopek za izdajo dovoljenja, ne posegajo v krajše roke, ki jih določijo države članice.

Člen 11

Presoje vplivov na okolje in okoljevarstvena dovoljenja

1. Kadar je treba za strateški projekt izvesti presojo vplivov na okolje v skladu s členi 5 do 9 Direktive 2011/92/EU, zadevni predlagatelj projekta ***najpozneje 30 dni po uradnem obvestilu o priznanju strateškega projekta*** zaprosi nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) za mnenje o področju uporabe in ravni podrobnosti informacij, ki jih je treba vključiti v poročilo o presoji vplivov na okolje v skladu s členom 5(1) navedene direktive.

Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) zagotovi, da se mnenje iz prvega pododstavka izda čim prej in v roku, ki ne presega ***20*** dni od datuma, na katerega je predlagatelj projekta zaprosil za mnenje. ***Nacionalni pristojni organ si prizadeva za racionalizacijo postopka in vodenje predlagatelja projekta skozi postopek.***

Komisija objavi skupne smernice za nacionalne pristojne organe v skladu s tem odstavkom.

2. V primeru strateških projektov, za katere obveznost izvajanja presoj vplivov na okolje hkrati izhaja iz Direktive Sveta 92/43/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2008/98/ES, 2009/147/ES, 2010/75/EU, 2011/92/EU ali 2012/18/EU Evropskega parlamenta in Sveta, nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) zagotovi uporabo usklajenega ali skupnega postopka, ki izpolnjuje ***vse*** zahteve navedene zakonodaje Unije, odvisno od tega, ***kateri postopek izbere predlagatelj projekta***.

Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) v okviru usklajenega postopka iz prvega pododstavka usklajuje ***in racionalizira*** različne posamične presoje vplivov določenega projekta na okolje, ki jih zahteva ustrezna zakonodaja Unije.

Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) v okviru skupnega postopka iz prvega pododstavka zagotovi enotno presojo vplivov določenega projekta na okolje, kot to zahteva ustrezna zakonodaja Unije.

3. Nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) zagotovi, da zadevni organi izdajo obrazložen sklep iz člena 1(2)(g)(iv) Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov strateškega projekta na okolje v ***80 dneh*** po prejemu vseh potrebnih informacij, zbranih v skladu s členi 5, 6 in 7 navedene direktive, ter po zaključku posvetovanj iz členov 6 in 7 navedene direktive.

3a. V izjemnih primerih, kadar je to potrebno zaradi narave, kompleksnosti, lokacije ali obsega predlaganega projekta, lahko nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) pred iztekom roka iz odstavka 3 tega člena in za vsak primer posebej podaljša rok iz odstavka 3 tega člena za največ 30 dni. V tem primeru nacionalni pristojni organ iz člena 8(1) pisno obvesti predlagatelja projekta o razlogih, ki upravičujejo podaljšanje, in o datumu, ko se pričakuje obrazložen sklep.

4. Časovni okvir za posvetovanje z zadevno javnostjo o poročilu o presoji vplivov na okolje iz člena 5(1) Direktive 2011/92/EU ni daljši od ***80 dni in ni krajši od 40*** dni v primeru strateških projektov.

4a. Če pristojni organ iz člena 8(1) v veljavnih rokih iz odstavka 3 tega člena ne sprejme obrazloženega sklepa o strateških projektih, lahko predlagatelj projekta vloži pritožbo pri ustreznem sodišču, ki pristojnemu organu naloži globo ali začasno odredbo.

5. Odstavek 1 tega člena se ne uporablja v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za strateške projekte, ki so bili vključeni v postopek za izdajo dovoljenja, preden jim je bil priznan status strateškega projekta.

Odstavki 2, 3 in 4 tega člena se uporabljajo v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja za strateške projekte, ki so bili vključeni v postopek za izdajo dovoljenja, preden jim je bil priznan status strateškega projekta, le, če koraki iz navedenih odstavkov še niso zaključeni.

Člen 12

Načrtovanje

1. Države članice zagotovijo, da nacionalni, regionalni in lokalni organi, pristojni za pripravo načrtov, vključno z določanjem namembnosti območij, prostorskimi načrti in načrti rabe tal, v te načrte po potrebi vključijo določbe za razvoj projektov za kritične surovine ***v tesnem medsebojnem sodelovanju***. Prednost imajo umetne in grajene površine, industrijska območja, opuščena industrijska območja, ***aktivni ali opuščeni rudniki*** in, kjer je to primerno, ***nahajališča mineralov, preverjena z geološko raziskavo države članice.***

2. Kadar se za načrte, vključno z določbami za razvoj projektov na področju kritičnih surovin, uporablja presoja v skladu z Direktivo 2001/42/ES in členom 6 Direktive 92/43/EGS, se ti presoji združita. ***Kjer je primerno***, se v tej združeni presoji obravnava tudi vpliv na potencialno prizadeta vodna telesa in preveri, ali bi načrt povzročil poslabšanje stanja ali potenciala iz člena 4 Direktive 2000/60/ES ali pa bi potencialno oviral doseganje dobrega stanja ali dobrega potenciala vodnega telesa. Kadar morajo zadevne države članice presoditi vplive obstoječih in prihodnjih dejavnosti na morsko okolje, vključno z interakcijami med kopnim in morjem, kot je navedeno v členu 4 Direktive 2014/89/EU, se ti vplivi prav tako vključijo v združeno presojo, ***pri čemer se ohrani enak standard kakovosti. Kadar je v skladu s tem členom potrebna presoja v skladu s členom 4 Direktive 2000/60/ES ali členom 4 Direktive 2014/89/EU, se ta izvede tako, da se zaradi nje ne podaljšajo roki iz člena 10(1) in (2) ter člena 11(3) te uredbe.***

Člen 13

Uporaba konvencij UN/ECE

1. Določbe iz te uredbe ne posegajo v obveznosti ▌ iz Konvencije Ekonomske komisije Organizacije združenih narodov za Evropo (UNECE) o dostopu do informacij, udeležbi javnosti pri odločanju in dostopu do pravnega varstva v okoljskih zadevah, podpisane v Aarhusu 25. junija 1998, in Konvencije UN/ECE o presoji čezmejnih vplivov na okolje, podpisane v Espooju 25. februarja 1991.

2. Vse odločitve, sprejete v skladu s tem oddelkom, so javno dostopne ***na lahko razumljiv način, vse odločitve v zvezi z enim projektom pa so na voljo na istem spletnem mestu***.

ODDELEK 3

OMOGOČITVENI POGOJI

Člen 14

Pospešitev izvajanja

1. Komisija in države članice ***kot tudi zadevni lokalni in regionalni organi*** izvajajo dejavnosti za pospešitev in ***olajšanje*** zasebnih naložb v strateške projekte. ***Za zagotovitev dosledne oskrbe v Uniji države članice v skladu s*** členoma 107 in 108 PDEU ***preučijo možnost*** zagotavljanja in usklajevanja podpore strateškim projektom, ki imajo težave pri dostopu do financiranja, ***pa tudi zagonskim podjetjem, ki delujejo na določenih fazah vrednostne verige, da bi podprle razvoj ter spodbujale inovativni ekosistem in najširši spekter tehnologij na tem področju. Komisija in države članice se vzdržijo dejavnosti, ki izrinjajo zasebne naložbe.***

2. ***Komisija in države članice, vključno z regionalnimi in lokalnimi organi, po potrebi*** zagotovijo upravno podporo strateškim projektom, da omogočijo njihovo hitro in učinkovito izvajanje, vključno z zagotavljanjem:

(a) pomoči, da se doseže skladnost z veljavnimi upravnimi obveznostmi in obveznostmi poročanja;

(b) pomoči predlagateljem projektov pri nadaljnjem povečanju ***pravočasnega sodelovanja*** javnosti v projektu ***in posvetovanja o njem, po potrebi tudi z upoštevanjem priporočil in primerov dobre prakse, ki jih je delil Odbor;***

(ba) posodobitve predvidljivih in ad hoc upravnih zamud s strani predlagateljev projektov v zvezi s postopkom za izdajo dovoljenja in obrazložitvijo, pri čemer je treba zagotoviti redno, pravočasno in jasno komunikacijo;

(bb) programov za zagonsko financiranje, specifičnih za surovine, kot rezultat akademij za neto ničelno industrijo, navedenih v [Urad za publikacije vstavi sklic na akt o neto ničelni industriji].

2a. Komisija lahko na države članice naslovi mnenje o usklajenosti nacionalnega izvajanja s cilji iz člena 1(2).

Člen 15

Usklajevanje financiranja

1. Stalna podskupina iz člena 35(6)(a) na zahtevo predlagatelja strateškega projekta razpravlja in svetuje o tem, kako je mogoče dokončati financiranje njegovega projekta, ***ter izda priporočila o prihodnjih virih in instrumentih financiranja,*** pri čemer upošteva že zagotovljena sredstva in vsaj naslednje elemente:

(a) dodatne zasebne vire financiranja ***kot tudi podporo s sredstvi skupine Evropske investicijske banke ali drugih mednarodnih finančnih institucij, vključno z Evropsko banko za obnovo in razvoj, s posebnim poudarkom na pobudi Global Gateway za strateške projekte zunaj Unije***;

(b) obstoječe instrumente in programe držav članic, vključno ***z izvoznimi agencijami,*** nacionalnimi spodbujevalnimi bankami in institucijami;

(c) ustrezne programe financiranja Unije.

1a. Do … [18 mesecev po začetku veljavnosti te uredbe] in nato vsako leto Komisija ob pomoči stalne podskupine iz člena 35(6)(a) predloži poročilo Evropskemu parlamentu, Svetu in Komisiji. V poročilu so opisane ovire za dostop do financiranja in priporočila o olajšanju dostopa do financiranja strateških projektov, tudi pri Evropski investicijski banki in Evropski banki za obnovo in razvoj.

Člen 16

Lajšanje sporazumov o odjemu

1. Komisija vzpostavi sistem za lažje sklepanje sporazumov o odjemu, povezanih s strateškimi projekti, v skladu s pravili o konkurenci.

2. Sistem iz odstavka 1 potencialnim odjemalcem omogoča predložitev ponudb, v katerih navedejo:

(a) količino in kakovost strateških surovin, ki jih nameravajo kupiti;

(b) predvideno ceno ali cenovni razpon;

(c) predvideno trajanje sporazuma o odjemu.

3. Sistem iz odstavka 1 predlagateljem strateških projektov omogoča predložitev ponudb, v katerih navedejo:

(a) količino in kakovost strateških surovin, za katere želijo skleniti sporazume o odjemu;

(b) nameravano ceno ali cenovni razpon, v okviru katerega so pripravljeni prodajati;

(c) predvideno trajanje sporazuma o odjemu.

4. Komisija na podlagi ponudb, prejetih v skladu z odstavkoma 2 in 3, poveže predlagatelje strateških projektov s potencialnimi odjemalci, ustreznimi za njihov projekt.

4a. Sistem je dostopen predlagateljem projektov, če strateški projekt še ni bil odobren, vendar je že dosegel višjo stopnjo pri vložitvi vloge za dovoljenje pri nacionalnem pristojnem organu iz člena 8(1).

Člen 17

Spletna dostopnost upravnih informacij

1. Države članice na centraliziran in enostavno dostopen način zagotovijo naslednje informacije o upravnih postopkih, pomembnih za projekte na področju kritičnih surovin:

(a) postopek za izdajo dovoljenja ***in s tem povezane upravne postopke, potrebne za pridobitev dovoljenja***;

(b) storitve financiranja in investicijske storitve;

(c) možnosti financiranja na ravni Unije ali države članice;

(d) podporne storitve za podjetja, ki med drugim vključujejo napoved za odmero davka od dohodkov pravnih oseb, lokalno davčno zakonodajo in delovno pravo.

1a. Komisija na centraliziran in lahko dostopen način zagotovi informacije o upravnih postopkih, ki so pomembni za pridobitev statusa strateških projektov na spletu.

ODDELEK 4

RAZISKOVANJE

Člen 18

Nacionalni raziskovalni programi

1. Vsaka država članica pripravi nacionalni program za splošno raziskovanje kritičnih surovin. Vsaka država članica pripravi prvi tak program do [Urad za publikacije vstavi: eno leto po datumu začetka veljavnosti te uredbe]. Nacionalni programi se pregledajo in ***digitalno posodobijo s podatki, pridobljenimi v drugih raziskovalnih kampanjah, ter se objavijo vsaka tri leta.***

2. Nacionalni raziskovalni programi iz odstavka 1 vključujejo ukrepe za povečanje razpoložljivih informacij o najdiščih kritičnih surovin v Uniji, vključno z globoko ležečimi nahajališči rude. Po potrebi vključujejo naslednje ukrepe:

(a) kartiranje mineralov v ustreznem merilu***, vključno z možnostjo obstoječih jalovišč***;

(b) geokemijske kampanje, vključno z ugotavljanjem kemične sestave tal, usedlin, kamnin;

(c) geoznanstvene raziskave, kot so geofizikalne raziskave;

(d) obdelavo podatkov, zbranih s splošnim raziskovanjem, vključno z razvojem prognostičnih kart;

(e) ponovno obdelavo obstoječih podatkov geoznanstvenih raziskav, da se preveri, ali obstajajo neidentificirana najdišča mineralov, ki vsebujejo kritične surovine, ***in nosilne kovine, ki bi lahko vsebovale kritične surovine***.

3. Države članice Komisiji sporočijo svoje ***osnutke*** nacionalnih programov iz odstavka 1. ***Komisija lahko izda mnenje o področju uporabe in sestavi njihovih raziskovalnih programov, da se zagotovi racionaliziran pristop Unije. Komisija lahko s tehničnimi, digitalnimi in tehnološkimi sredstvi pomaga državam članicam tudi pri pripravi in izvajanju njihovih nacionalnih raziskovalnih programov.***

Države članice Komisiji sporočijo dokončane nacionalne programe iz odstavka 1 tega člena. Komisija nato te programe posreduje odboru, da se lahko o njih razpravlja v podskupini iz člena 35(6), točka (e).

4. Države članice v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o napredku pri izvajanju ukrepov, vključenih v njihove nacionalne programe.

5. Države članice dajo na voljo ***posodobljene*** informacije o svojih najdiščih mineralov, ki vsebujejo kritične surovine, zbrane z ukrepi, določenimi v nacionalnih programih iz odstavka 1***, na podlagi obrazložene zahteve s strani akademskih krogov, nacionalnih pristojnih organov, Unije ali nacionalnih, regionalnih in lokalnih agencij, nacionalnih geoloških inštitutov ali geoloških raziskav***. Te informacije po potrebi vključujejo razvrstitev opredeljenih najdišč z uporabo okvirne klasifikacije Združenih narodov za vire.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi se določi predloga za dajanje na voljo informacij iz prvega pododstavka. V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz prvega pododstavka. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 37(2).

6. Stalna podskupina iz člena 35(6), točka (b), ob upoštevanju obstoječega sodelovanja pri splošnem raziskovanju razpravlja o nacionalnih programih iz odstavka 1 in njihovem izvajanju, kar vključuje vsaj:

(a) možnosti za sodelovanje, vključno z raziskovanjem čezmejnih najdišč mineralov in skupnih geoloških formacij;

(b) dobre prakse v zvezi z ukrepi iz odstavka 2;

(c) ***vključitev rezultatov nacionalnih programov iz odstavka 1 v infrastrukturo prostorskih podatkov iz Direktive 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([26]) ter zagotovitev dostopa do te infrastrukture prostorskih podatkov vsem nacionalnim pristojnim organom, z namenom povečanja izmenjave podatkov.***

6a. Države članice podpirajo tehnološko zrelost tehnologij za raziskovanje globokih in kompleksnih nahajališč kritičnih surovin vsaj tako, da v nacionalne programe za raziskave in inovacije vključijo podporne ukrepe v ta namen, pri čemer čim bolj zmanjšajo vpliv teh tehnologij na okolje.

([26]) Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

Poglavje 4

Spremljanje in zmanjševanje tveganja

Člen 19

Spremljanje in testiranje izjemnih situacij

1. Komisija spremlja tveganje za zanesljivost oskrbe, povezano s kritičnimi surovinami. Navedeno spremljanje zajema vsaj razvoj naslednjih parametrov:

(a) trgovinskih tokov;

(b) povpraševanja in ponudbe;

(c) koncentracije ponudbe;

(d) proizvodnih zmogljivosti v Uniji ter na svetovni ravni v različnih fazah vrednostne verige;

(da) nestanovitnosti cen;

(db) ozkih grl pri izdajanju dovoljenj;

(dc) zmogljivosti Unije in globalne zmogljivosti recikliranja strateških surovin;

(dd) geopolitičnih gibanj, kriz na področju človekovih pravic in varnostnih izzivov, s katerimi se sooča Unija.

2. Nacionalni organi, ki sodelujejo v stalni podskupini iz člena 35(6), točka (c), podpirajo Komisijo pri spremljanju iz odstavka 1, tako da:

(a) izmenjujejo vse razpoložljive informacije o razvoju parametrov iz odstavka 1, vključno z informacijami iz člena 20;

(b) zbirajo informacije o razvoju parametrov iz odstavka 1, vključno z informacijami iz člena 20, brez poseganja v veljavno zakonodajo o konkurenci in protimonopolno zakonodajo, ***in sicer v sodelovanju s Komisijo in drugimi sodelujočimi organi;***

(c) zagotavljajo analizo tveganj za zanesljivost oskrbe s kritičnimi surovinami glede na razvoj parametrov iz odstavka 1.

3. Komisija v sodelovanju z nacionalnimi organi, ki sodelujejo v stalni podskupini iz člena 35(6), točka (c), zagotovi, da se vsaj vsaki ***dve*** leti ***ali če se na podlagi spremljanja iz odstavka 1 odkrijejo tveganja za zanesljivost oskrbe izvede test izjemnih situacij za vsako oskrbovalno verigo kritične surovine***. Stalna podskupina iz člena 35(6), točka (c), v ta namen usklajuje in deli izvajanje testov izjemnih situacij za različne ***kritične*** surovine s strani različnih sodelujočih organov.

Testi izjemnih situacij iz prvega pododstavka zajemajo oceno ranljivosti oskrbovalne verige zadevne ***kritične*** surovine v Uniji za motnje v oskrbi z oceno učinka različnih scenarijev, ki bi lahko povzročili take motnje, in njihovih morebitnih učinkov, pri čemer se upoštevajo vsaj naslednji elementi:

(a) kraj pridobivanja, predelave ali recikliranja zadevne surovine;

(b) zmogljivosti gospodarskih subjektov v vrednosti verigi in struktura trga;

(c) dejavniki, ki bi lahko vplivali na oskrbo, med drugim geopolitične razmere, ***trgovinski spori, vključno*** z ***dejanji gospodarske prisile, logistika,*** oskrba z energijo, delovna sila ali naravne nesreče;

(d) razpoložljivost ***in zmožnost hitre diverzifikacije*** virov oskrbe, nadomestnih materialov ***ali ublažitve povpraševanja s povečanjem učinkovitosti***;

(e) uporabniki zadevnih surovin v vrednostni verigi in njihov delež povpraševanja, s posebnim poudarkom na proizvodnji tehnologij, pomembnih za zeleni in digitalni prehod ter obrambne in ***aero***vesoljske aplikacije.

4. Komisija ***na podlagi obrazložene zahteve s strani akademskih krogov, nacionalnih pristojnih organov, agencij Unije oziroma geoloških inštitutov ali raziskav držav članic objavi informacije, ki*** vsebujejo:

(a) razpoložljive informacije o razvoju parametrov iz odstavka 1;

(b) izračun tveganja za zanesljivost oskrbe s kritičnimi surovinami glede na informacije iz točke (a);

(c) rezultate testov izjemnih situacij iz odstavka 3;

(d) po potrebi predlog za ustrezne blažitvene strategije, ki zmanjšujejo tveganje za zanesljivost oskrbe.

Če obstajajo utemeljeni razlogi za domnevo, da bi omogočanje dostopa do informacij iz prvega pododstavka tega odstavka kateremu koli akterju iz navedenega pododstavka 1 povzročilo geopolitično škodo, lahko Komisija za vsak primer posebej zavrne omogočanje dostopa do informacij kateremu koli od teh akterjev.

5. Kadar Komisija na podlagi informacij, zbranih v skladu z odstavki 1, 2 in 3, meni, da obstajajo jasni znaki tveganja za motnje v oskrbi, opozori države članice, Odbor***, Evropski parlament*** in upravljavske organe Unije na previdnostne mehanizme v zvezi s krizami ali mehanizme kriznega upravljanja, katerih področje uporabe zajema ustrezne kritične ali strateške surovine.

5a. Velika podjetja, ki proizvajajo strateške tehnologije in uporabljajo strateške surovine, sprejmejo ustrezne ukrepe za obvladovanje in zmanjševanje tveganj v zvezi s svojimi oskrbovalnimi verigami kritičnih surovin ter o njih redno in po potrebi tudi ad hoc obveščajo svoj upravni odbor.

Člen 20

Obveznosti obveščanja za spremljanje

1. Države članice Komisiji v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o vseh novih ali obstoječih projektih na področju surovin na njihovem ozemlju, ki so pomembni glede na člen 19(1), točka (d), vključno s klasifikacijo novih projektov v skladu z okvirno klasifikacijo Organizacije združenih narodov za vire.

Država članica, ki zagotovi informacije v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka, te informacije pridobi izključno iz podatkov, predloženih v vlogi za izdajo dovoljenja. Vse informacije iz prvega pododstavka tega odstavka se obravnavajo v skladu s členom 44.

2. Države članice opredelijo ***velika podjetja, ki delujejo*** v vrednostni verigi kritičnih surovin in imajo sedež na njihovem ozemlju, ter:

(a) spremljajo njihove dejavnosti z rednimi in sorazmernimi raziskavami, da bi zbrale informacije, potrebne za naloge spremljanja iz člena 19***. Od velikih podjetij, opredeljenih v skladu s tem odstavkom, se zahteva, da predložijo le informacije, ki jih zberejo v okviru že obstoječega spremljanja ali testov izjemnih situacij, če so te informacije že na voljo. Od velikih podjetij se ne zahteva, da predložijo kakršne koli podatke, ki vključujejo poslovno tveganje. Države članice zagotovijo, da se informacije obravnavajo v skladu s členom 44;***

(b) v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o rezultatih navedenih raziskav;

(c) nemudoma obvestijo Komisijo o večjih dogodkih, ki bi lahko ovirali redno opravljanje dejavnosti opredeljenih velikih družb.

3. Države članice posredujejo podatke, zbrane v skladu z odstavkoma 2(a) in (b) tega člena, nacionalnim statističnim organom in Eurostatu za namene priprave statističnih podatkov v skladu z Uredbo (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta. Države članice imenujejo nacionalni organ, odgovoren za posredovanje podatkov nacionalnim statističnim uradom in Eurostatu.

3a. Države članice po posvetovanju z ustreznimi deležniki vzdolž vrednostne verige kritičnih surovin razvijejo enotno predlogo, namenjeno velikim podjetjem za izpolnjevanje raziskav iz odstavka 2, točka (a). V enotni predlogi je lahko navedeno, kako je treba oblikovati informacije iz odstavka 2, točka (a). Obseg informacij, ki se zahtevajo za izpolnitev enotne predloge, mora biti razumen.

Člen 21

Poročanje o strateških zalogah

1. Države članice Komisiji v okviru poročila iz člena 43 predložijo informacije o stanju svojih strateških zalog strateških surovin.

2. Informacije iz odstavka 1 zajemajo zaloge vseh javnih organov, podjetij v javni lasti ali gospodarskih subjektov, ki jih država članica pooblasti za oblikovanje ***ali upravljanje*** strateških zalog v njenem imenu, in vključujejo vsaj opis:

(a) ravni razpoložljivih zalog za vsako strateško surovino, merjeno v tonah in kot odstotek letne nacionalne porabe zadevnih surovin, ter kemijsko obliko in čistost surovin, ki so del zalog;

(b) razvoj ravni zalog, ki so na voljo za vsako strateško surovino, v preteklih petih letih;

(c) vseh pravil ali postopkov, ki se uporabljajo za sprostitev, dodelitev in razdelitev strateških zalog.

3. Poročilo lahko vključuje tudi informacije o strateških zalogah kritičnih in drugih surovin.

Člen 22

Spremljanje strateških zalog

1. Komisija na podlagi informacij, prejetih v skladu s členom 21(1), do [Urad za publikacije vstavi: dve leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe] in nato vsaki dve leti z Odborom ***in Evropskim parlamentom deli informacije:***

(a) ***informacije o*** skupni ravni zalog Unije za vsako strateško surovino;

(b) informacije o morebitni čezmejni dostopnosti strateških zalog glede na pravila ali postopke za njihovo sprostitev, dodelitev in razdelitev.

2. Stalna ***podskupina*** Odbora ***iz člena 35(6)***, ***točka (d),določi*** varno raven zalog strateških surovin v Uniji. ***Varna raven:***

(a) je izražena kot količina, potrebna za kritje števila dni povprečnega dnevnega neto uvoza v primeru motenj v oskrbi, izračunanega na podlagi količine uvoza v prejšnjem koledarskem letu;

▌

(c) je sorazmerna s tveganjem za zanesljivost oskrbe in gospodarskim pomenom, ki sta povezana z zadevno strateško surovino.

3. Komisija ob upoštevanju stališč Odbora ***po potrebi*** izda mnenja, naslovljena na države članice, za:

(a) povečanje ravni strateških zalog ob upoštevanju primerjave iz odstavka 1, točka (b), relativne porazdelitve obstoječih zalog med državami članicami in porabe strateških surovin s strani gospodarskih subjektov na ozemljih držav članic;

(b) spremembo ali uskladitev pravila ali postopkov za sprostitev, dodelitev in razdelitev strateških zalog, da se izboljša potencialna čezmejna dostopnost, zlasti kadar je to potrebno za proizvodnjo strateških tehnologij.

4. Pri pripravi mnenj iz odstavka 3 ***Komisija in*** Odbor posebno pozornost namenita potrebi po glavnih spodbudah za zasebne izvajalce, ki so odvisni od strateških surovin kot vhodnih materialov, da oblikujejo lastne zaloge ali sprejmejo druge ukrepe za obvladovanje svoje izpostavljenosti tveganjem za zanesljivost oskrbe.

5. Države članice v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o tem, ali in kako so izvedle ali nameravajo izvesti mnenja iz odstavka 3.

6. Komisija pred sodelovanjem vsaj dveh držav članic v mednarodnih ali večstranskih forumih na področju strateških zalog strateških surovin zagotovi predhodno usklajevanje med zadevnimi državami članicami in Komisijo ali na posebnem sestanku Odbora.

7. Komisija posreduje zbrane podatke o razpoložljivih zalogah Unije upravljalnim organom Unije, pristojnim za previdnostne mehanizme v zvezi s krizami ali mehanizme kriznega upravljanja, ki pokrivajo ustrezne strateške surovine.

Člen 24

Skupna nabava

1. Komisija vzpostavi in upravlja sistem za združevanje povpraševanja zainteresiranih podjetij s sedežem v Uniji, ki uporabljajo strateške surovine, in organov držav članic, pristojnih za strateške zaloge, ter pri dobaviteljih išče ponudbe, ki ustrezajo navedenemu skupnemu povpraševanju. To zajema nepredelane in predelane strateške surovine.

2. Komisija pri vzpostavitvi in upravljanju sistema iz odstavka 1 ***izbere strateške surovine in faze predelave, za katere se lahko uporablja sistem, pri čemer upošteva relativno tveganje za zanesljivost oskrbe z različnimi strateškimi surovinami in možnosti za oblikovanje strateških zalog teh surovin na podlagi informacij, zbranih v skladu s členoma 21 in 22.***

Komisija lahko ob upoštevanju ***skupnih potreb MSP***, pričakovanega števila zainteresiranih udeležencev in potrebe po zagotovitvi obvladljivega števila udeležencev določi ***tudi*** najmanjše količine zahtevanega materiala ***brez poseganja v zmožnost MSP***, da sodelujejo v sistemu.

3. Sodelovanje v sistemu iz odstavka ***1*** je odprto in pregledno za vsa zainteresirana podjetja s sedežem v Uniji in za organe držav članic. Sodelovanje držav članic ali katerih koli nacionalnih subjektov, za katere se uporablja Direktiva 2014/24/EU ali Direktiva 2014/25/EU o javnem naročanju, je mogoče le, kadar je tako sodelovanje združljivo s tema direktivama.

4. Podjetja Unije in organi držav članic, ki sodelujejo v sistemu iz odstavka 1, se lahko pregledno skupaj pogajajo o nabavi, vključno s cenami ali drugimi pogoji iz pogodbe o nakupu, ali uporabijo skupno nabavo, da bi dosegli boljše pogoje pri svojih dobaviteljih ali preprečili pomanjkanje. Sodelujoča podjetja Unije in organi držav članic ravnajo v skladu s pravom Unije, vključno s konkurenčnim pravom Unije.

5. Subjekti so izključeni iz sodelovanja kot dobavitelji, pri združevanju povpraševanja in skupni nabavi ali kot ponudniki storitev, če:

(a) se nanje nanašajo omejevalni ukrepi Unije, sprejeti v skladu s členom 215 PDEU;

(b) so neposredno ali posredno v lasti ali pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb, subjektov ali organov, na katere se nanašajo taki omejevalni ukrepi Unije, ali delujejo v njihovem imenu ali po njihovih navodilih.

6. Komisija lahko z odstopanjem od člena 176 Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 po postopku javnega naročanja na podlagi Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 sklene pogodbo o opravljanju potrebnih storitev s subjektom s sedežem v Uniji, ki deluje kot ponudnik storitev za vzpostavitev in upravljanje sistema iz odstavka 1. Izbrani ponudnik storitev ne sme biti v nasprotju interesov.

7. Komisija v pogodbi o storitvah opredeli naloge, ki jih mora opraviti ponudnik storitev, vključno z dodelitvijo povpraševanja, dodelitvijo pravic dostopa za oskrbo, registracijo in preverjanjem vseh udeležencev, objavo dejavnosti in poročanjem o njih ter vsemi drugimi nalogami, potrebnimi za vzpostavitev in upravljanje sistema. V pogodbi o storitvah se obravnavajo tudi praktični vidiki delovanja ponudnika storitev, vključno z uporabo orodja IT, varnostnimi ukrepi, valuto ali valutami, plačilno ureditvijo in obveznostmi.

8. Komisija si v pogodbi o storitvah, sklenjeni s ponudnikom storitev, pridržuje pravico, da ga spremlja in revidira. V ta namen ima Komisija popoln dostop do informacij, ki jih hrani ponudnik storitev v zvezi s pogodbo. Vsi strežniki in informacije so fizično nameščeni in shranjeni na ozemlju Unije.

9. V pogodbi o storitvah, sklenjeni z izbranim ponudnikom storitev, se določi lastništvo informacij, ki jih pridobi ponudnik storitev, in možnost prenosa navedenih informacij na Komisijo ob prenehanju ali izteku veljavnosti pogodbe o storitvah.

Poglavje 5

Trajnostnost

ODDELEK 1

KROŽNOST

Člen 25

Nacionalni ukrepi za krožnost

1. Vsaka država članica do [Urad za publikacije vstavi: ***24 mesecev*** po datumu začetka veljavnosti te uredbe] sprejme in izvaja nacionalne programe***, ki lahko vključujejo čezmejne ukrepe in sodelovanje znotraj Evropskega gospodarskega prostora,*** in v katerih so predvideni ***ustrezni*** ukrepi za:

(-a) ublažitev povečanja povpraševanja po kritičnih surovinah, da se doseže merilo iz člena 1(2), točka (db);

(a) povečanje zbiranja, ***razvrščanja in predelave*** odpadkov***, ostankov kovin in izrabljenih izdelkov*** z velikim potencialom predelave kritičnih surovin ter možnostjo ***ponovne uporabe in popravila*** v ***skladu s členom 4 Direktive 2008/98/ES***, ter zagotovitev njihove vključitve v ustrezen sistem recikliranja, da se čim bolj podaljša ***življenjska doba izdelkov ter*** razpoložljivost in kakovost materiala za recikliranje kot vhodnega materiala za obrate za recikliranje kritičnih surovin ***v skladu z zakonodajo Unije, zlasti na področju okolja in javnega zdravja***;

(b) povečanje ***preprečevanja nastajanja odpadkov,*** ponovne uporabe, ***popravila, popolne predelave, ponovne proizvodnje in spreminjanja namembnosti*** izdelkov in sestavnih delov z velikim potencialom za predelavo kritičnih surovin;

(c) povečanje uporabe sekundarnih kritičnih surovin, ***ki se lahko uporabljajo namesto primarnih kritičnih surovin ali skupaj z njimi, vključno z materiali iz odpadnih kovin in izrabljenih izdelkov***, ***ter spodbujanje popolne predelave izdelkov,*** po potrebi tudi z upoštevanjem vsebnosti recikliranih materialov v merilih za oddajo javnih naročil ***ali s finančnimi spodbudami za uporabo takih materialov;***

(ca) povečanje učinkovite uporabe kritičnih surovin v celotni vrednostni verigi;

(d) povečanje tehnološke zrelosti tehnologij recikliranja kritičnih surovin ter spodbujanje učinkovitosti materialov in nadomeščanja kritičnih surovin v aplikacijah ***ob upoštevanju smotrnosti in funkcionalnosti***, vsaj tako, da se podporni ukrepi v ta namen vključijo v nacionalne raziskovalne in inovacijske programe;

(e) zagotovitev, da je njihova delovna sila opremljena s spretnostmi, potrebnimi za podporo krožnosti vrednostne verige kritičnih surovin, ***in sicer s spodbujanjem ukrepov za pridobivanje spretnosti, izpopolnjevanje in preusposabljanje***;

(ea) povečanje možnosti za predelavo kritičnih surovin iz izdelkov prek sprememb v zasnovi teh izdelkov ali povečanja njihove možnosti recikliranja, vsaj z vključitvijo podpornih ukrepov v ta namen v nacionalne raziskovalne in inovacijske programe;

(eb) spodbujanje združevanja programov za krepitev zmogljivosti in prenos tehnologije v svojih nacionalnih programih z namenom promocije odgovornega recikliranja kritičnih mineralov v državah proizvajalkah;

(ec) podpiranje uvedbe standardov kakovosti za postopke recikliranja tokov odpadkov, ki vsebujejo kritične surovine, kot so elektronski odpadki, da se zagotovi optimalna predelava materialov.

Nacionalni programi iz prvega pododstavka se redno posodabljajo, pri čemer se zlasti presoja, ali so ukrepi, sprejeti v skladu s tem odstavkom, ustrezni.

Države članice z Evropskim odborom za kritične surovine, ustanovljenim v skladu s členom 34, izmenjujejo ustrezne informacije in primere dobre prakse v zvezi s takimi ukrepi. Kadar je to izvedljivo, se v sodelovanju z drugimi državami članicami spodbujajo ukrepi, povezani s povečanjem tehnološke zrelosti tehnologij recikliranja, učinkovitostjo materialov in nadomeščanjem kritičnih surovin.

2. Programi iz odstavka 1 zajemajo zlasti izdelke in odpadke, za katere v skladu z zakonodajo Unije ne veljajo nobene posebne zahteve glede zbiranja, obdelave, recikliranja ali ponovne uporabe. Za druge izdelke in odpadke se ukrepi izvajajo v skladu z veljavno zakonodajo Unije.

V zvezi z odstavkom 1, točki (a) in (b), lahko programi iz navedenega odstavka brez poseganja v člena 107 in 108 PDEU ***in kadar je to ustrezno utemeljeno***, vključujejo uvedbo ***ekonomskih instrumentov,*** kot so popusti, denarne nagrade ali sistemi vračila depozitov, za spodbujanje ponovne uporabe izdelkov z velikim potencialom za predelavo kritičnih surovin in zbiranje odpadkov iz takih izdelkov.

3. Vsaka država članica do [Urad za publikacije vstavi: ***30 mesecev*** po datumu začetka veljavnosti te uredbe] sprejme in izvede ukrepe za spodbujanje predelave kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov, zlasti iz zaprtih objektov za ravnanje z odpadki, za katere je v podatkovni zbirki, vzpostavljeni v skladu s členom 26, ugotovljeno, da vsebujejo kritične surovine, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu.

4. Nacionalni ukrepi iz odstavkov 1 in 2 so oblikovani tako, da se preprečijo ovire ***za mednarodno trgovino in trgovino znotraj Unije*** ter izkrivljanje konkurence ***na trgu Unije*** v skladu s PDEU.

5. Ko države članice v skladu s členom 16(6) Direktive 2012/19/EU o odpadni električni in elektronski opremi Komisiji sporočajo podatke o količinah reciklirane odpadne električne in elektronske opreme, ločeno opredelijo in sporočijo ***utemeljeno oceno kritičnih surovin, danih na trg v električni in elektronski opremi,*** količine sestavnih delov, ki vsebujejo ustrezne količine kritičnih surovin, odstranjenih iz take odpadne opreme, ter količine kritičnih surovin, pridobljenih iz odpadne električne in elektronske opreme. Komisija sprejme izvedbene akte, v katerih so opredeljene oblika in podrobnosti takega poročanja. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3). Prvo obdobje poročanja zajema prvo polno koledarsko leto po sprejetju navedenih izvedbenih aktov.

5a. Na podlagi poročil iz odstavka 5 trga člena Komisija pregleda Direktivo 2012/19/EU, da oceni izvedljivost uvedbe ciljev za zbiranje in predelavo kritičnih surovin iz odpadne električne in elektronske opreme.

6. Države članice v okviru poročila iz člena 43 zagotovijo informacije o sprejetju nacionalnih programov iz odstavka 1 ter o napredku pri izvajanju ***in učinkih*** ukrepov, sprejetih v skladu z odstavki 1 ***do 3, kot tudi o njihovem prispevku k doseganju referenčnih vrednosti iz člena 1***.

7. Komisija ***do … [eno leto po datumu začetka veljavnosti te uredbe]*** sprejme ***delegirane*** akte ***v skladu s členom 36 za dopolnitev te uredbe tako, da*** določi seznam izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov, za katere se šteje, da imajo vsaj ***ustrezen*** potencial za predelavo kritičnih surovin v smislu odstavka 1(a) in (b).

Komisija pri sestavi tega seznama upošteva:

(a) skupno količino kritičnih surovin, ki jih je ***potencialno*** mogoče predelati iz teh izdelkov, sestavnih delov in tokov odpadkov;

(b) obseg, v katerem so navedeni izdelki, sestavni deli in tokovi odpadkov zajeti v zakonodaji Unije;

(c) regulativne vrzeli;

(d) posebne izzive, ki vplivajo na njihovo zbiranje in obdelavo odpadkov;

(e) obstoječe sisteme zbiranja in obdelave odpadkov, ki se uporabljajo zanje.

7a. Komisija po posvetovanju z zadevnimi deležniki razvije namenske kode odpadkov za litij-ionske baterije in vmesne tokove odpadkov („zdrobljene odpadne baterije“).

Člen 26

Predelava kritičnih surovin iz rudarskih odpadkov

1. Upravljavci, ki morajo v skladu s členom 5 Direktive 2006/21/ES predložiti načrte ravnanja z odpadki, pristojnemu organu iz člena 3 Direktive 2006/21/ES predložijo študijo predhodne ***okoljske in*** ekonomske presoje v zvezi z morebitno predelavo kritičnih surovin iz:

(a) rudarskih odpadkov, skladiščenih v objektu;

(aa) rudarskih odpadkov, ki jih je upravljavec odložil v obdobju od začetka veljavnosti Direktive 2006/21/ES, in

(b) nastalih rudarskih odpadkov ali, če se to zdi učinkovitejše, iz pridobljenih količin, preden postanejo odpadki.

1a. Upravljavci so izvzeti iz obveznosti iz odstavka 1, če pristojnim organom dokažejo, da rudarski odpadki ne vsebujejo kritičnih surovin, ki jih je tehnično mogoče predelati.

2. Študija iz odstavka 1 vključuje vsaj oceno količin in koncentracij kritičnih surovin v rudarskih odpadkih in pridobljenem obsegu ter oceno možnosti njihovega izkoriščanja v tehničnem in gospodarskem smislu***, pa tudi okoljskih posledic njihovega izkoriščanja***. ***Upravljavci navedejo metode, uporabljene za oceno količin in koncentracij.***

3. Upravljavci obstoječih objektov za ravnanje z odpadki predložijo študijo iz odstavka 1 pristojnemu organu, kot je opredeljen v členu 3 Direktive 2006/21/ES, do [Urad za publikacije vstavi: ***dve*** leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe]. Upravljavci novih objektov za ravnanje z odpadki predložijo to študijo pristojnemu organu skupaj s svojimi načrti ravnanja z odpadki v skladu s členom 5 Direktive 2006/21/ES.

4. Države članice vzpostavijo podatkovno zbirko vseh zaprtih objektov za ravnanje z odpadki na njihovem ozemlju, vključno z opuščenimi. Ta zbirka podatkov vsebuje informacije o:

(a) lokaciji, površinskem obsegu in količini odpadkov objekta za ravnanje z odpadki;

(b) upravljavcu ali nekdanjem upravljavcu objekta za ravnanje z odpadki in po potrebi njegovem pravnem nasledniku;

(c) približnih količinah in koncentracijah vseh surovin v rudarskih odpadkih in, kadar je na voljo, v prvotnem nahajališču mineralov, v skladu z odstavkom 6 tega člena;

(d) vse dodatne informacije, za katere država članica meni, da so pomembne za omogočanje predelave kritičnih surovin iz objekta za ravnanje z odpadki.

5. Podatkovna zbirka iz odstavka 4 se vzpostavi do [Urad za publikacije vstavi: ***devet mesecev*** po datumu začetka veljavnosti te uredbe], vse informacije pa se dopolnijo do [Urad za publikacije vstavi: ***dve*** leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe]. Na voljo je v javno dostopni in digitalni obliki ter se posodablja vsaj vsaki dve leti, da se vključijo dodatne razpoložljive informacije in na novo zaprti ali na novo opredeljeni objekti.

6. Države članice za zagotavljanje informacij iz odstavka 4, točka (c), izvajajo vsaj naslednje dejavnosti:

(a) države članice za vse zaprte objekte za ravnanje z odpadki natančno pregledajo razpoložljivo dokumentacijo za izdajo dovoljenja do [Urad za publikacije vstavi: ***devet mesecev*** po datumu začetka veljavnosti te uredbe];

(b) v primeru objektov za ravnanje z odpadki, pri katerih razpoložljive informacije ne izključujejo vnaprej prisotnosti količin kritičnih surovin, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu, države članice dodatno izvedejo reprezentativno geokemično vzorčenje do [Urad za publikacije vstavi: ***18 mesecev*** po datumu začetka veljavnosti te uredbe];

(c) v primeru objektov za ravnanje z odpadki, pri katerih so pri dejavnostih, opisanih v točkah (a) in (b) tega odstavka, navedene količine kritičnih surovin, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu, države članice do [Urad za publikacije vstavi: ***30 mesecev*** po datumu začetka veljavnosti te uredbe] opravijo podrobnejšo analizo, ki vključuje preučitev jedra ali enakovredne tehnike, če je to okoljsko primerno v skladu z veljavnimi okoljskimi zahtevami na ravni Unije in po potrebi z zahtevami Direktive 2006/21/ES.

7. Dejavnosti, opisane v odstavku 6, se izvajajo v mejah nacionalnih pravnih sistemov v zvezi z lastninskimi pravicami, lastništvom zemljišč, mineralnimi viri in odpadki ter vsemi drugimi ustreznimi določbami. Kadar taki dejavniki ovirajo dejavnosti, si organi države članice prizadevajo za sodelovanje upravljavca ali lastnika objekta za ravnanje z odpadki. Rezultati dejavnosti, opisanih v odstavku 6, so dostopni v okviru podatkovne zbirke ***iz odstavka 4***. Kadar je mogoče, države članice v ***to*** podatkovno zbirko vključijo klasifikacijo zaprtih objektov za ravnanje z rudarskimi odpadki v skladu z okvirno klasifikacijo virov Organizacije združenih narodov.

Člen 27

Možnost recikliranja trajnih magnetov

1. Od … [tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg naprave za slikanje z magnetno resonanco, generatorje vetrne energije, industrijske robote, motorna vozila, lahka prevozna sredstva, generatorje hlajenja, toplotne črpalke, elektromotorje, tudi če so vgrajeni v druge izdelke, avtomatske pralne stroje, sušilne stroje, mikrovalovne pečice, sesalnike ali pomivalne stroje, zagotovi, da imajo navedeni izdelki vidno, jasno čitljivo in neizbrisno oznako, na kateri je navedeno:

(a) ali navedeni izdelki vsebujejo enega ali več trajnih magnetov ali ne;

(b) ali izdelek vsebuje enega ali več trajnih magnetov, ne glede na to, ali ti magneti spadajo v katero koli od naslednjih vrst:

(i) magneti iz zlitine neodima, železa in bora;

(ii) magneti iz zlitine samarija in kobalta;

(iii) magneti iz zlitine aluminija, niklja in kobalta;

(iv) magneti iz ferita;

(ba) ali izdelek vsebuje enega ali več trajnih magnetov vrste iz točke (b), koliko magnetov posamezne vrste je vgrajenih v izdelek.

2. Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim določi obliko označevanja iz odstavka 1, ***do [datum]: eno leto po datumu začetka veljavnosti te uredbe].*** Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

3. Od [Urad za publikacije vstavi: tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg izdelke iz odstavka 1, ki vsebujejo enega ali več trajnih magnetov vrst iz odstavka 1, točka (b)(i), (ii) in (iii), zagotovi, da je na izdelku ali v njem prisoten nosilec podatkov. ***Nosilec podatkov v nobenem primeru ne sme vsebovati poslovno občutljivih podatkov ali omogočati dostopa do njih.***

4. Nosilec podatkov iz odstavka 3 je povezan z edinstveno identifikacijsko oznako izdelka, ki omogoča ***ciljni*** dostop do:

(a) ime, registrirano trgovsko ime ali registrirano blagovno znamko ter poštni naslov odgovorne fizične ali pravne osebe in, če so na voljo, elektronska komunikacijska sredstva, prek katerih je ta oseba dosegljiva;

(b) informacij o teži, lokaciji in kemični sestavi vseh posameznih trajnih magnetov, vgrajenih v izdelek, ter o prisotnosti in vrsti površinske zaščite magneta, lepil in vseh uporabljenih dodatkov;

(c) informacij, ki omogočajo dostop do vseh trajnih magnetov, vgrajenih v izdelek, in njihovo odstranitev, vključno z zaporedjem vseh korakov odstranjevanja, orodij ali tehnologij, potrebnih za dostop do trajnega magneta in njegovo odstranitev, brez poseganja v člen 15(1) Direktive 2012/19/EU.

5. Pri izdelkih, pri katerih so vgrajeni trajni magneti izključno v enem ali več elektromotorjih, vgrajenih v izdelek, se lahko informacije iz odstavka 4, točka (b), nadomestijo z informacijami o lokaciji navedenih elektromotorjev, informacije iz odstavka 4, točka (c), pa z informacijami o dostopu do elektromotorjev in njihovi odstranitvi, vključno vsaj z zaporedjem vseh korakov odstranitve, orodji ali tehnologijami, potrebnimi za dostop do elektromotorjev in njihovo odstranitev.

6. Pri izdelkih iz odstavka 3, za katere se v skladu z drugim zakonodajnim aktom Unije zahteva potni list za izdelek, kot je opredeljen v Uredbi XX/XXXX [uredba o okoljsko primerni zasnovi trajnostnih izdelkov] ***ali XX/XXXX [uredba o baterijah in odpadnih baterijah]***, se informacije iz odstavka 4 vključijo v navedeni potni list za izdelek ***ali digitalni*** potni list. Informacije iz odstavka 3 so popolne, posodobljene in točne ter so na voljo vsaj deset let dlje, kot je običajna življenjska doba izdelka, tudi po insolventnosti, likvidaciji ali prenehanju dejavnosti odgovorne fizične ali pravne osebe v Uniji.

Informacije iz odstavka 4 se nanašajo na model izdelka ali, če se informacije med enotami istega modela razlikujejo, na določeno serijo ali enoto. Informacije iz odstavka 4 so dostopne ***izvajalcem popolne predelave, izvajalcem popravila,*** izvajalcem recikliranja, organom za nadzor trga in carinskim organom.

8. Uporabljajo se člen 9(1), točki (c) in (d), ter člena 10 in 13 Uredbe (EU) …/… [UL vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] in ustrezne opredelitve pojmov iz člena 2 navedene uredbe.

Preden fizične ali pravne osebe dajo izdelek iz odstavka 3 na trg, zagotovijo, da se edinstvena identifikacijska oznaka izdelka iz odstavka 4 naloži v register iz [člena 12(1)] Uredbe (EU) …/… [o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke].

Za namene prvega in drugega pododstavka se sklici na „veljav[ni] delegiran[i] akt[…], sprejet[…] na podlagi člena 4“ iz člena 10, točka (b), in na „delegiran[e] akt[e], sprejet[e] na podlagi člena 4“ iz člena 10, točka (f), in na člen 13(2) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] razumejo kot sklici na to uredbo.

9. Kadar so zahteve po informacijah v zvezi z recikliranjem trajnih magnetov določene v delegiranih aktih, sprejetih na podlagi člena 4 Uredbe XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi: uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] ali v drugi harmonizacijski zakonodaji Unije za kateri koli izdelek iz odstavka 1, se navedene zahteve uporabljajo namesto določb tega člena.

10. Izdelki, ki so zasnovani predvsem za obrambne ali ***aerovesoljske*** aplikacije, so izvzeti iz zahtev tega člena.

Specifične informacije iz odstavkov 1, 3 in 4 se lahko izpustijo, če vključujejo poslovno občutljive informacije.

11. Za naprave za slikanje z magnetno resonanco, motorna vozila in lahka prevozna sredstva, ki so homologirana vozila kategorije L, se zahteve iz tega člena uporabljajo od [Urad za publikacije vstavi: pet let po datumu začetka veljavnosti te uredbe].

12. Na Komisijo se v skladu s členom 36 prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov za spremembo Priloge VI, da se zagotovi ali posodobi seznam oznak KN ([27]) in opisov proizvodov, ki ustrezajo izdelkom iz odstavka 1, z namenom olajšanja dela carinskih organov v zvezi z navedenimi izdelki ter zahtevami iz tega člena in člena 28.

Člen 28

Vsebnost recikliranih materialov v trajnih magnetih

1. Od [Urad za publikacije vstavi: tri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe] ali dve leti po začetku veljavnosti delegiranega akta iz odstavka 2, kar nastopi pozneje, vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg izdelke iz člena 27(1), ki vsebujejo enega ali več trajnih magnetov iz člena 27(1), točka (b)(i), (ii) in (iii), in pri katerih skupna masa vseh takih trajnih magnetov presega 0,2 kg, na prosto dostopnem spletnem mestu objavi delež neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenega iz popotrošniških odpadkov, ki je prisoten v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelek.

2. Države članice do … [dve leti po datumu začetka veljavnosti te uredbe] v skladu s členom 36 sprejme delegirani akt za dopolnitev te uredbe z določitvijo pravil za izračun in preverjanje deleža neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenega iz proizvodnih ali popotrošniških odpadkov, ki je prisoten v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelke iz odstavka 1.

Pravila za izračun in preverjanje določajo veljavni postopek za ugotavljanje skladnosti med moduli iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES s potrebnimi prilagoditvami glede na zadevne izdelke. Komisija pri določanju veljavnega postopka za ugotavljanje skladnosti upošteva naslednja merila:

(a) primernost zadevnega modula glede na vrsto izdelka in njegova sorazmernost z javnim interesom, za katerega si prizadeva;

(b) razpoložljivost usposobljenih in neodvisnih tretjih oseb, ki lahko izvajajo morebitne naloge ugotavljanja skladnosti;

([27]) Kombinirana nomenklatura iz Priloge I k Uredbi (EGS) št. 2658/87.

(c) kadar je sodelovanje tretje osebe obvezno, potrebo proizvajalca, da lahko izbira med zagotavljanjem kakovosti in moduli certifikacije izdelka iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES.

3. Komisija ***najpozneje*** do 31. decembra 2030 sprejme delegirane akte, s katerimi dopolni to uredbo z določitvijo najmanjših deležev neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenih iz popotrošniških odpadkov, ki morajo biti prisotni v trajnih magnetih, vgrajenih v izdelke iz odstavka 1. ***V ustrezno utemeljenih primerih se lahko za različne izdelke uporabljajo različni minimalni deleži ali pa so nekateri izdelki izključeni iz te obveznosti.***

Z delegiranimi akti iz prvega pododstavka se določijo prehodna obdobja, prilagojena težavam pri prilagajanju izdelkov, ki jih zajema ukrep za zagotovitev skladnosti.

Najmanjši delež iz prvega pododstavka temelji na predhodni presoji vplivov, pri čemer se upoštevajo:

(a) obstoječa in napovedana razpoložljivost neodima, disprozija, prazeodima, terbija, bora, samarija, niklja in kobalta, pridobljenih iz popotrošniških odpadkov;

(b) informacije, zbrane v skladu z odstavkom 1, in relativna porazdelitev deleža recikliranih materialov v trajnih magnetih, vgrajenih v proizvode iz odstavka 1, ki so dani na trg;

(c) tehnični in znanstveni napredek, vključno z znatnimi spremembami tehnologij trajnih magnetov, ki vplivajo na vrsto pridobljenih materialov;

(d) dejanski in potencialni prispevek najmanjšega deleža k podnebnim in okoljskim ciljem Unije;

(e) možni vplivi na delovanje izdelkov, ki vsebujejo trajne magnete;

(f) potreba po preprečevanju nesorazmernih negativnih učinkov na cenovno dostopnost trajnih magnetov in izdelkov, ki vsebujejo trajne magnete.

4. Kadar so zahteve v zvezi z vsebnostjo recikliranih materialov v trajnih magnetih določene v delegiranih aktih, sprejetih na podlagi člena 4 Uredbe XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi: uredba o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], ali drugi harmonizacijski zakonodaji Unije za kateri koli izdelek iz odstavka 1, se navedene zahteve uporabljajo namesto določb tega člena.

5. Fizične in pravne osebe, ki dajejo na trg izdelke iz odstavka 1, pri ponujanju navedenih izdelkov v prodajo, vključno v primeru prodaje na daljavo, ali njihovem razstavljanju v okviru poslovne dejavnosti zagotovijo, da imajo njihove stranke dostop do informacij iz odstavka 1, preden se zavežejo s prodajno pogodbo.

Fizične in pravne osebe, ki dajejo na trg izdelke iz odstavka 1, ne zagotovijo ali prikazujejo nalepk, oznak, simbolov ali napisov, ki bi lahko zavajali ali zmedli stranke v zvezi z informacijami iz odstavka 1. Izdelki, ki so zasnovani predvsem za obrambne ali ***aerovesoljske*** aplikacije, so izvzeti iz zahtev tega člena.

6. Za naprave za slikanje z magnetno resonanco, motorna vozila in lahka prevozna sredstva, ki so homologirana vozila kategorije L, se zahteve iz odstavkov 1 in 6 začnejo uporabljati pet let po datumu začetka veljavnosti delegiranega akta iz odstavka 2.

ODDELEK 2

CERTIFICIRANJE IN OKOLJSKI ODTIS

Člen 29

Priznane sheme

1. Vlade***, industrijska združenja*** ali ***skupine zainteresiranih*** organizacij, ki razvijejo in nadzorujejo sheme certificiranja v zvezi s trajnostnostjo kritičnih surovin (v nadaljnjem besedilu: lastniki shem), lahko zaprosijo Komisijo, naj prizna njihove sheme. ***Odločitev o priznanju sheme se objavi najpozneje šest mesecev po datumu vložitve vloge, ki jo predloži lastnik sheme.***

Vloge iz prvega pododstavka vsebujejo vsa ustrezna dokazila v zvezi z izpolnjevanjem meril iz Priloge IV. Komisija sprejme izvedbene akte ***do … [tri leta po začetku veljavnosti te uredbe]*** in v njih določi informacije, ki jih morajo vsebovati vsaj vloge. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

Z navedenimi izvedbenimi akti se določi enotna predloga, v kateri so zajete vse informacije, ki se zahtevajo za vlogo. V enotni predlogi so navedene samo informacije, potrebne za ocenjevanje vloge. Obseg informacij, ki se zahtevajo za izpolnitev enotne predloge, je razumno določen.

2. Kadar Komisija na podlagi dokazov, predloženih v skladu z odstavkom 1, ugotovi, da shema certificiranja izpolnjuje merila iz Priloge IV, sprejme izvedbeni akt, s katerim prizna navedeno shemo. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

3. Komisija ***vsaj vsaki dve leti*** preveri, ali priznane sheme še naprej izpolnjujejo merila iz Priloge IV.

4. Lastniki priznanih shem Komisijo nemudoma obvestijo o vseh ***ustreznih*** spremembah ali posodobitvah priznanih shem. Komisija oceni, ali take spremembe ali posodobitve vplivajo na podlago za priznanje, in ***po potrebi*** ustrezno ukrepa.

5. Če obstajajo dokazi o ponavljajočih se ali pomembnih primerih, v katerih gospodarski subjekti, ki izvajajo priznano shemo, niso izpolnili zahtev navedene sheme, Komisija po posvetovanju z lastnikom priznane sheme preuči, ali navedeni primeri kažejo na pomanjkljivosti v shemi, ki vplivajo na podlago za priznanje, in ***po potrebi*** sprejme ustrezne ukrepe.

6. Kadar Komisija ugotovi pomanjkljivosti v priznani shemi, ki vplivajo na podlago za priznanje, lahko lastniku sheme odobri ustrezen rok za sprejetje popravnih ukrepov ***v največ 12 mesecih. Če se po izteku tega obdobja pomanjkljivost nadaljuje, Komisija sheme ne prizna več.***

7. Komisija sprejme izvedbeni akt, s katerim prekliče priznanje sheme, če lastnik sheme ne sprejme ali noče sprejeti potrebnih popravnih ukrepov in kadar Komisija ugotovi, da shema zaradi pomanjkljivosti iz odstavka 6 ne izpolnjuje več meril iz Priloge IV. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

8. Komisija vzpostavi in posodablja register shem certificiranja. Navedeni register je javno dostopen na prosto dostopnem spletnem mestu. ***Na tem spletnem mestu se zbirajo tudi povratne informacije vseh zadevnih deležnikov v zvezi z izvajanjem priznanih shem. Take povratne informacije se posredujejo zadevnim lastnikom shem, da jih preučijo.***

Člen 30

Izjava o okoljskem odtisu

1. Komisija ***do 31. decembra 2025*** sprejme delegirane akte v skladu s členom 36 za dopolnitev te uredbe z določitvijo pravil za izračun in preverjanje okoljskega odtisa različnih kritičnih surovin v skladu s Prilogo V ter ob upoštevanju znanstveno utemeljenih metod ocenjevanja in ustreznih mednarodnih standardov. V pravilih za izračun in preverjanje se določi najpomembnejša kategorija vpliva ***ali v ustrezno utemeljenih primerih več kategorij vpliva***. Izjava o odtisu ***zajema navedeno kategorijo vpliva ali navedene kategorije*** vpliva***, pa tudi emisije toplogrednih plinov***.

2. Komisija sprejme pravila za izračun in preverjanje za določeno kritično surovino, če ob upoštevanju različnih ustreznih kategorij vpliva na okolje ***in emisij toplogrednih plinov*** ugotovi, da ima zadevna kritična surovina ***ustrezen*** okoljski odtis in da je zato obveznost prijave okoljskega odtisa te surovine v zvezi z najpomembnejšo kategorijo ***ali kategorijami*** vpliva pri dajanju na trg potrebna in sorazmerna, da se prispeva k podnebnim in okoljskim ciljem Unije z olajšanjem oskrbe s kritičnimi surovinami z manjšim okoljskim odtisom ***ter zmanjšanjem vplivov drugih ukrepov iz te uredbe na podnebje in okolje***.

3. Komisija pri ugotavljanju, ali je obveznost iz odstavka 2 potrebna, upošteva:

(a) ali in kako ***ter kako učinkovito*** se podnebni in okoljski cilji Unije že dosegajo z drugo zakonodajo Unije, ki se uporablja za zadevno kritično surovino;

(b) obstoj in uporabo ustreznih mednarodnih standardov in smernic ali možnosti za dogovor o takih standardih na mednarodni ravni ter trajnostne prakse na trgu, vključno s prostovoljnimi shemami, priznanimi v skladu s členom 29;

(c) učinkovitost strateških partnerstev, strateških projektov, trgovinskih sporazumov ter drugih mednarodnih instrumentov in ozaveščanja, ki jih izvaja Unija, pri doseganju podnebnih in okoljskih ciljev Unije;

(ca) s tem povezane gospodarske stroške in upravno breme za gospodarske subjekte.

4. Komisija opravi predhodno oceno učinka, da se odloči, ali bo sprejela delegirani akt v skladu z odstavkom 1. Taka ocena:

(a) med drugim temelji na posvetovanju z/s:

(i) vsemi ustreznimi deležniki, kot so industrija, vključno z industrijo nižje v prodajni verigi, MSP in po potrebi obrtniki, socialni partnerji, trgovci, trgovci na drobno, uvozniki, ▌ ***organizacije, ki spodbujajo zdravje ljudi in*** varstvo okolja, potrošniške organizacije ***in akademska sfera***;

(ii) tretjimi državami, na katerih trgovanje z Unijo lahko ta obveznost znatno vpliva;

(iii) Odborom;

(iiia) Evropsko agencijo za okolje, Evropskim znanstvenim svetovalnim odborom za podnebne spremembe in Evropsko agencijo za kemikalije;

(b) zagotovi, da noben tak ukrep ni pripravljen, sprejet ali uporabljen z namenom ali učinkom ustvarjanja nepotrebnih ovir za mednarodno trgovino in da ne omejuje trgovine bolj, kot je potrebno za doseganje podnebnih in okoljskih ciljev Unije, ob upoštevanju zmožnosti dobaviteljev iz tretjih držav, da ravnajo v skladu s tako izjavo, tako da skupni trgovinski tokovi in stroški kritičnih surovin niso nesorazmerno prizadeti;

(ba) ovrednoti, ali so podobne obveznosti v skladu s pravom Unije prinesle načrtovane učinke in pomembno prispevale k doseganju ciljev Unije na področju okolja;

(c) vključuje presojo, ali bi ukrep prispeval k doseganju podnebnih in okoljskih ciljev Unije, ne da bi nesorazmerno vplival na zmožnost industrije Unije za pridobivanje zadevne kritične surovine.

5. Vsaka fizična ali pravna oseba, ki daje na trg kritične surovine, za katere je Komisija sprejela pravila za izračun in preverjanje v skladu z odstavkom 1, da na voljo izjavo o okoljskem odtisu.

Zahteva iz prvega pododstavka se uporablja za vsako posamezno vrsto kritičnih surovin, dano na trg, in ▌ za kritične surovine, vključene v vmesne ali končne izdelke***, kadar kritična surovina predstavlja nezanemarljiv delež skupnega okoljskega odtisa izdelka***.

6. Izjava o okoljskem odtisu iz odstavka 5 vsebuje naslednje informacije:

(a) ime, registrirano trgovsko ime ali registrirano blagovno znamko in poštni naslov odgovorne fizične ali pravne osebe ter ▌ elektronska komunikacijska sredstva, prek katerih je dosegljiva;

(b) informacije o vrsti kritične surovine, za katero se izjava uporablja;

(c) informacije o državi in regiji, v kateri je bila kritična surovina pridobljena, predelana, rafinirana in reciklirana, kot je ustrezno;

(d) okoljski odtis kritične surovine, izračunan v skladu z veljavnimi pravili o preverjanju in izračunu, sprejetimi v skladu z odstavkom 1;

(e) razred učinkovitosti v zvezi z okoljskim odtisom, v katerega spada kritična surovina in ki je določen v skladu z veljavnim delegiranim aktom, sprejetim v skladu z odstavkom 7;

(f) spletno povezavo za dostop do javne različice študije, ki podpira rezultate izjave o okoljskem odtisu.

7. Komisija sprejme delegirane akte v skladu s členom 36 za dopolnitev te uredbe z določitvijo razredov učinkovitosti okoljskega odtisa ***v dveh letih*** za kritične surovine, za katere so bila sprejeta pravila za izračun in preverjanje v skladu z odstavkom 1, kot je navedeno v Prilogi V.

7a. Kadar za vmesne ali končne izdelke, ki vsebujejo kritične surovine, veljajo zahteve Unije v zvezi z okoljskim odtisom iz druge zakonodaje, se okoljski in ogljični odtis vsake kritične surovine po možnosti vključi v izračun okoljskega odtisa celotnega izdelka.

7b. Komisija do 31. decembra 2030 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, v katerem analizira možnosti za omejitev dostopa do trga Unije samo na surovine, ki spadajo v najboljše razrede učinkovitosti v zvezi z okoljskim odtisom iz odstavka 7 za vse ali nekatere izdelke, dane na trg Unije. Komisija poročilu po potrebi priloži zakonodajne predloge.

8. Izjava o okoljskem odtisu je na voljo na prosto dostopnem spletnem mestu ***na lahko razumljiv način***.

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejetje izvedbenega akta o določitvi oblike izjave o okoljskem odtisu iz odstavka 5. Navedeni izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 37(3).

9. Fizične in pravne osebe, ki dajejo kritične surovine na trg za prodajo, vključno s prodajo na daljavo, ali jih razstavljajo v okviru poslovne dejavnosti, zagotovijo, da imajo njihove stranke dostop do izjave o okoljskem odtisu, preden se zavežejo s prodajno pogodbo.

Fizične in pravne osebe, ki dajejo na trg kritične surovine, ne zagotovijo ali prikazujejo nalepk, oznak, simbolov ali napisov, ki bi lahko zavajali ali zmedli stranke v zvezi z informacijami, vključenimi v izjavo o okoljskem odtisu.

ODDELEK 3

PROSTI PRETOK, SKLADNOST IN NADZOR TRGA

Člen 31

Prosti pretok

1. Države članice ne smejo prepovedati, omejiti ali ovirati omogočanja dostopnosti izdelkov na trgu, ki vsebujejo trajne magnete ali kritične surovine v skladu s to uredbo, ali njihovega dajanja v uporabo iz razlogov, povezanih z informacijami o recikliranju ali vsebnosti recikliranih materialov v trajnih magnetih, ali razlogov, povezanih z informacijami o okoljskem odtisu kritičnih surovin, ki jih zajema ta uredba.

2. Države članice na sejmih, razstavah, predstavitvah ali podobnih dogodkih ne preprečujejo prikazovanja izdelkov s trajnimi magneti ali kritičnih surovin, ki niso v skladu s to uredbo, če je na vidnem mestu jasno označeno, da navedeni izdelki ali surovine niso v skladu s to uredbo in ne morejo biti dostopni na trgu, dokler se ne zagotovi njihova skladnost.

Člen 32

Skladnost in nadzor trga

1. Odgovorne fizične ali pravne osebe pred dajanjem izdelka iz člena 27 ali 28 na trg zagotovijo, da je bil izveden veljavni postopek za ugotavljanje skladnosti in da je zahtevana tehnična dokumentacija pripravljena. Kadar se s postopkom za ugotavljanje skladnosti dokaže skladnost izdelka z veljavnimi zahtevami, odgovorne fizične ali pravne osebe zagotovijo, da je EU izjava o skladnosti pripravljena, oznaka CE pa nameščena.

2. Postopek za ugotavljanje skladnosti za izdelke, za katere veljajo zahteve iz člena 27, je postopek iz Priloge IV k Uredbi (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], razen če za te izdelke veljajo tudi zahteve iz člena 28; v tem primeru je postopek za ugotavljanje skladnosti postopek, določen v pravilih za izračun in preverjanje, sprejetih v skladu s členom 28(2).

3. Poglavje IX, členi 37, 38 in 39 Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] in ustrezne opredelitve pojmov iz člena 2 navedene uredbe se uporabljajo v zvezi z zahtevami za izdelke, dane na trg Unije, iz členov 27 in 28.

4. V zvezi z nadzorom trga se uporabljajo naslednja pravila:

(a) poglavje XII Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] in ustrezne opredelitve pojmov iz člena 2 navedene uredbe se uporabljajo v zvezi z zahtevami za izdelke, dane na trg Unije, iz člena 27, 28 ali 30;

(b) države članice poleg zahtev za okoljsko primerno zasnovo iz Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], upoštevajo zahteve iz členov 27, 28 in 30 v okviru akcijskega načrta iz člena 59(1) navedene uredbe;

(c) člen 60 in člen 61(1) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke], se uporabljata tudi za zahteve iz členov 27, 28 in 30;

(d) Komisija poleg zahtev za okoljsko primerno zasnovo iz Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] v poročilo iz člena 61(2) in (3) navedene uredbe vključi informacije v zvezi z zahtevami iz členov 27, 28 in 30 navedene uredbe;

(e) pri izvajanju člena 62 Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] skupina za upravno sodelovanje (ADCO) iz navedenega člena in Komisija upoštevata tudi zahteve iz členov 27, 28 in 30.

5. Za namene odstavkov 3 in 4 se ustrezni deli Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] uporabljajo na naslednji način:

(a) sklici na „zahtev[e] za okoljsko primerno zasnovo, določen[e] v veljavnih delegiranih aktih, sprejetih v skladu s členom 4“ iz člena 37(1), „zahtev[e] iz veljavnih delegiranih aktov, sprejetih v skladu s členom 4“ iz člena 63(1) in „zahtev[e] iz ustreznega delegiranega akta, sprejetega v skladu s členom 4“ iz člena 63(5) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] se razumejo kot sklici na „zahteve iz členov 27 in 28 te uredbe“;

(b) sklici na „izdelek, zajet v delegiranem aktu, sprejetem v skladu s členom 4“ iz členov 37(3) in 63(1) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] se razumejo kot sklici na „izdelke ali materiale, zajete v zahtevah iz členov 27 in 28 te uredbe“;

(c) sklici na „naloge ugotavljanja skladnosti, določene v delegiranih aktih, sprejetih v skladu s členom 4“ iz člena 41 in „nalog[e] ugotavljanja skladnosti v skladu z ustreznimi delegiranimi akti, sprejetimi v skladu s členom 4“ iz člena 45(10) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] se razumejo kot sklici na „naloge ugotavljanja skladnosti, določene v skladu s pravili za izračun in preverjanje, sprejetimi v skladu s členom 28(2) te uredbe“;

(d) sklici na „postopk[e] za ugotavljanje skladnosti, določen[e] v delegiranih aktih, sprejetih v skladu s členom 4“ iz člena 53(1) Uredbe (EU) 2023/xxx [Urad za publikacije vstavi sklic na uredbo o okoljsko primerni zasnovi za trajnostne izdelke] se razumejo kot sklici na „postopke za ugotavljanje skladnosti, določene v pravilih za izračun in preverjanje, sprejetih v skladu s členom 28(2) te uredbe“.

6. Ta člen se ne uporablja za izdelke, ki jih zajema homologacija v skladu z Uredbo (EU) 2018/858 in Uredbo (EU) št. 168/2013.

Poglavje 6

Strateška partnerstva

Člen 33

Strateška partnerstva

1. Odbor ***do … [UL vstavi: v enem letu po začetku veljavnosti te uredbe] in nato vsaki dve leti izda poročilo, ki zajema:***

(-a) posodobljen seznam obstoječih strateških partnerstev in tekočih pogajanj o strateških partnerstvih ter strateških projektih v tretjih državah;

(a) obseg, v katerem strateška partnerstva, ki jih sklene Unija, prispevajo k/h:

(i) izboljšanju zanesljivosti oskrbe Unije ***v kratkoročni in dolgoročni perspektivi, ob upoštevanju referenčnih vrednosti iz člena 1(2)***;

▌

(iii) izboljšanju sodelovanja vzdolž vrednostne verige kritičnih surovin med Unijo, ***vključno s čezmorskimi državami in ozemlji iz Priloge II k PDEU, in*** partnerskimi državami, ***kot tudi k neodvisnosti Unije od tretjih držav, ki niso partnerice, pri čemer je poseben poudarek na sodelovanju s podobno mislečimi partnerji***;

(iiia) gospodarskemu in družbenemu razvoju v partnerskih državah, zlasti v državah v vzponu in državah v razvoju, hkrati pa v teh državah spodbujajo uvajanje trajnostnih praks na področju okolja in krožnega gospodarstva ter dostojnih delovnih pogojev in človekovih pravic;

(b) skladnost in morebitne sinergije med dvostranskim sodelovanjem držav članic z ustreznimi tretjimi državami in ukrepi, ki jih izvaja Unija v okviru strateških partnerstev***, vključno s prizadevanji Unije za sporazume o prosti trgovini s tretjimi državami in pogajanji o njih***;

(ba) predvidene ali vzpostavljene projekte v zvezi s kritičnimi surovinami s tretjimi državami ali v njih, ki niso zajeti v strateških partnerstvih ali sporazumih o prosti trgovini, vendar se izvajajo v okviru platforme iz odstavka 3b;

(c) ***pripravo seznama držav***, ki jih je treba prednostno obravnavati pri sklepanju strateških partnerstev, pri čemer se upoštevajo naslednja merila:

(i) morebitni prispevek k zanesljivosti oskrbe ***in njeni odpornosti*** ob upoštevanju potencialnih zmogljivosti tretje države za zaloge, pridobivanje, predelavo in recikliranje ključnih surovin;

(ii) ali bi ***sodelovanje med Unijo in tretjo državo*** lahko ***izboljšalo*** sposobnost tretje države, da zagotovi spremljanje, preprečevanje in zmanjševanje ***škodljivih*** vplivov na okolje ***s svojim regulativnim okvirom in njegovim izvajanjem***, uporabo družbeno odgovornih praks, vključno s spoštovanjem človekovih pravic in pravic delavcev***, kar vključuje politike za boj proti prisilnemu delu in delu otrok,*** ter smiselno sodelovanje z lokalnimi skupnostmi, ***vključno z domorodnim prebivalstvom***, uporabo preglednih ***in odgovornih*** poslovnih praks ter preprečevanje škodljivih vplivov na pravilno delovanje javne uprave in pravne države; ***in na kakšen način lahko Unija s svojimi politikami partnerstva, na primer s poklicnim usposabljanjem in tehnično podporo, prispeva h krepitvi regulativnih okvirov tretjih držav;***

(iii) ali obstajajo obstoječi ***ali potencialni*** sporazumi o sodelovanju med tretjo državo in Unijo, za trge v vzponu in ***države*** v razvoju pa potencial za uvedbo naložbenih projektov strategije Global Gateway;

(iv) za trge v vzponu in ***države*** v razvoju, ali in kako bi lahko partnerstvo prispevalo ***k ustvarjanju vrednosti znotraj države*** in tudi k lokalnemu dodajanju vrednosti***, vključno z dejavnostmi nižje v verigi,*** ter ali bi bilo vzajemno koristno za partnersko državo in Unijo;

(iva) za trge v vzponu in države v razvoju, obseg uporabe obstoječih orodij Unije za finančna sredstva, financiranje in zmanjševanje tveganj, zlasti v okviru strategije Global Gateway, ter obseg ovir za uporabo teh orodij v okviru strateških projektov.

2. ***Komisija in*** Odbor v okviru odstavka 1 ter kolikor se nanaša na nastajajoče trge in ***države*** v razvoju, zagotovita sodelovanje ***in skladnost*** z drugimi ustreznimi usklajevalnimi forumi, vključno s forumi, vzpostavljenimi v okviru strategije Global Gateway.

3. Države članice:

(a) se usklajujejo s Komisijo za zagotovitev skladnosti med dvostranskim sodelovanjem z zadevnimi tretjimi državami in nezavezujočimi strateškimi partnerstvi Unije s tretjimi državami, katerih področje uporabe vključuje vsaj vrednostno verigo kritičnih surovin ***, pa tudi za zagotovitev skladnosti programov za vzpostavljanje zmogljivosti in prenos tehnologije, s katerimi bi se spodbujalo odgovorno recikliranje kritičnih surovin v državah proizvajalkah***;

(b) podpirajo Komisijo pri ***dejanskem*** izvajanju ***konkretnih*** ukrepov za sodelovanje, določenih v strateških partnerstvih;

(ba) usklajujejo dejavnosti svojih razvojnih bank, izvoznih agencij in drugih javnih institucij pod njihovim nadzorom z namenom podpiranja izvajanja in financiranja strateških projektov, ki se izvajajo v tretjih državah, pri čemer med seboj tesno sodelujejo.

3a. Odbor vsako novo poročilo predloži ustreznim odborom Evropskega parlamenta.

3b. Komisija do … [UL vstavi: 6 mesecev po datumu začetka veljavnosti te uredbe] vzpostavi platformo, kjer bodo združeni predstavniki podjetij iz vrednostne verige kritičnih surovin, da bi v skladu s cilji iz člena 1 podprla raziskovanje, predelavo in recikliranje v tretjih državah, s katerimi Unija še nima sklenjenih strateških partnerstev ali sporazumov o prosti trgovini. Platforma Komisiji omogoča, da olajša in podpre strateške odnose med nosilci projektov in zadevnimi nacionalnimi vladami.

3c. Komisija od evropskih organizacij za standardizacijo zahteva, da v podporo ciljem te uredbe razvijejo evropske standarde ali evropske standardizacijske dokumente.

3d. V strateška partnerstva, ki jih Unija sklene s tretjimi državami, se vključijo ukrepi, ki prispevajo k/h:

(i) izboljšanju odpornosti, diverzifikacije in trajnostnosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami v skladu z referenčnimi vrednostmi iz člena 1, odstavek 2;

(ii) izboljšanju sodelovanja in deljene odgovornosti Unije in partnerskih držav vzdolž vrednostne verige kritičnih surovin pri doseganju dogovorjenih ciljev partnerstva;

(iii) gospodarskemu in družbenemu razvoju v partnerskih državah, zlasti za nastajajoče trge in gospodarstva v razvoju;

(iv) za nastajajoče trge in gospodarstva v razvoju, povečanju lokalne dodane vrednosti prek podpiranja razvoja zmogljivosti za predelavo in recikliranje ob novo razvitih zmogljivostih za pridobivanje ter ukrepov za lažji prenos znanja in spretnosti.

Komisija obvesti Evropski parlament o začetku razprav o vzpostavitvi novega strateškega partnerstva.

Ko so pogajanja o strateškem partnerstvu končana, Komisija o tem obvesti tudi Parlament.

Poglavje 7

Upravljanje

Člen 34

Evropski odbor za kritične surovine

1. Ustanovi se Evropski odbor za kritične surovine ***(„Odbor“)***.

2. Odbor opravlja naloge, določene v tej uredbi.

Člen 35

Sestava in delovanje Evropskega odbora za kritične surovine

1. Odbor sestavljajo države članice ***in*** Komisija. Predseduje mu Komisija.

2. Vsaka država članica v Odbor imenuje visokega predstavnika. Kadar je to ustrezno glede na funkcijo in strokovno znanje, lahko država članica imenuje različne predstavnike v zvezi z različnimi nalogami Odbora. Vsak član Odbora ima namestnika.

Odbor povabi predstavnike Evropskega parlamenta, da se kot opazovalci udeležijo njegovih sestankov, vključno s sestanki stalnih ali začasnih podskupin iz odstavka 6.

2a. Evropska obrambna agencija, Evropska agencija za kemikalije, Evropska agencija za okolje in Evropska služba za zunanje delovanje za opazovalca v Odboru imenujejo predstavnika na visoki ravni.

2b. Vsaka država članica imenuje predstavnika svoje enotne kontaktne točke kot opazovalca v Odboru.

3. Odbor na predlog Komisije sprejme svoj poslovnik z navadno večino svojih članov.

4. Odbor se sestaja v rednih časovnih presledkih, da omogoči učinkovito izvajanje svojih nalog, določenih v tej uredbi. Odbor se po potrebi sestane na utemeljeno zahtevo Komisije.

Odbor se sestane vsaj:

(a) vsake tri mesece za oceno vlog za strateške projekte v skladu s poglavjem 3, oddelek 1;

(b) vsakih šest mesecev za razvoj spremljanja v skladu s poglavjem 4;

(ba) vsakih šest mesecev za oceno strateških projektov, da bi z ustreznimi predstavniki industrije razpravljali o napredku;

(c) enkrat letno za razpravo o napredku pri izvajanju obveznosti držav članic v zvezi z raziskovanjem iz poglavja 3, oddelek 4, tudi ob upoštevanju posodobitev seznamov kritičnih ali strateških surovin.

5. Komisija ***usklajuje delo*** Odbora s pomočjo izvršnega sekretariata, ***ki opravlja naloge določanja dnevnega reda ter zagotavlja*** tehnično in logistično podporo.

6. Odbor lahko ustanovi stalne ali začasne podskupine za obravnavanje posebnih vprašanj in nalog.

Odbor ustanovi vsaj naslednje stalne podskupine:

(a) podskupino za razpravo o financiranju strateških projektov v skladu s členom 15 in njegovo usklajevanje; kot opazovalci so povabljeni predstavniki nacionalnih spodbujevalnih bank in institucij, ***izvoznih agencij,*** evropskih razvojnih finančnih institucij, skupine Evropske investicijske banke, drugih mednarodnih finančnih institucij, vključno z Evropsko banko za obnovo in razvoj, ter po potrebi zasebnih finančnih institucij;

(aa) podskupino za razpravo o izvajanju določb iz členov 8, 10 in 11, vključno z izmenjavo primerov dobre prakse v zvezi s sodelovanjem javnosti in deležnikov, tudi iz drugih zadevnih rudarskih regij, da se zagotovijo strukturirane in predvidljive oblike postopkov za izdajo dovoljenja, v katero so kot opazovalci povabljeni predstavniki organizacij civilne družbe;

(b) podskupino, ki združuje nacionalne geološke inštitute ali raziskave ali, če takega inštituta ali raziskave ni, ustrezni nacionalni organ, pristojen za splošno raziskovanje, z namenom prispevanja k usklajevanju nacionalnih raziskovalnih programov iz člena 18;

(c) podskupino, ki združuje nacionalne agencije za oskrbo in informiranje, ki pokrivajo kritične surovine, ali, če take agencije ni, ustrezni nacionalni organ, pristojen za navedeno, z namenom prispevanja k nalogam spremljanja iz člena 19;

(d) podskupino, ki združuje nacionalno agencijo za izredne razmere in nacionalne organe, pristojne za strateške zaloge, ali, če take agencije in organa ni, ustrezni nacionalni organ, pristojen za navedeno, z namenom prispevanja k ***spremljanju*** strateških zalog iz člena 22***; ta podskupina lahko zlasti povabi podobno misleče partnerje iz tretjih držav k izmenjavi primerov dobre prakse v zvezi s strateškimi zalogami;***

(da) podskupino, ki združuje industrijska združenja in druge ustrezne deležnike iz industrijskega sektorja, ki pokrivajo celotno vrednostno verigo kritičnih surovin, z namenom prispevati k postopku morebitne zahteve za spremembo seznama strateških ali kritičnih surovin iz členov 3(3) in 4(4) ter k evalvaciji strateških projektov in strateških partnerstev v skladu s členom 33, v kateri bodo sodelovali tudi predstavniki MSP iz vseh držav članic, da bi razpravljali o vključenosti MSP v vrednostne verige surovin in možnostih za povečanje vključenosti MSP;

(db) podskupino za razpravo in usklajevanje dela v zvezi s strateškimi partnerstvi v skladu s členom 33, ki bo zagotavljala sodelovanje z drugimi ustreznimi usklajevalnimi forumi, vključno s tistimi, ki so bili ustanovljeni v okviru strategije Global Gateway, in predstavniki podjetij v vrednostni verigi kritičnih surovin; predstavniki organizacij civilne družbe in akademske sfere so po potrebi vabljeni kot opazovalci na sestanke navedene podskupine;

6a. Odbor obvešča Evropski parlament o svojih prihodnjih sestankih, tudi o sestankih stalnih ali začasnih podskupin, in o ustreznih dnevnih redih.

7. Kadar se Evropski parlament teh sestankov ne udeleži, Odbor redno obvešča Evropski parlament o razpravah, ki so potekale na teh sestankih.

Člani Odbora po potrebi ***povabijo*** strokovnjake, ***ki predstavljajo industrijo, civilno družbo, akademske kroge, sindikate,*** druge tretje strani ali predstavnike tretjih držav, ***kot tudi predstavnike lokalnih in regionalnih oblasti***, da se kot opazovalci udeležijo sestankov stalnih ali začasnih podskupin iz odstavka 6 ali da predložijo pisne prispevke. ***Posebno pozornost se nameni predstavnikom MSP, ki se jih povabi k udeležbi na vseh sestankih in razpravah, ki zadevajo njih ali njihovo vključenost v vrednostno verigo surovin, tako na ravni Odbora kot na ravni podskupin.***

Odbor pri opravljanju svojih nalog po potrebi zagotovi usklajevanje, sodelovanje in izmenjavo informacij z ustreznimi strukturami za odzivanje na krize in pripravljenost na krize, vzpostavljenimi v skladu s pravom Unije.

8. Odbor sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev varnega ravnanja z zaupnimi in poslovno občutljivimi informacijami ter njihovo obdelavo ***v skladu s členom 44***.

9. Odbor si po najboljših močeh prizadeva doseči soglasje.

Poglavje 8

Prenesena pooblastila in postopek v odboru

Člen 36

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov se na Komisijo prenese pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz členov 3(2), 4(2), 5(2), 27(12), 28(2) ter 30(1) in (5) se prenese na Komisijo za obdobje osmih let od [Urad za publikacije vstavi: en mesec po datumu začetka veljavnosti te uredbe]. Komisija pripravi poročilo o prenosu pooblastila najpozneje devet mesecev pred koncem tega ***osemletnega*** obdobja. Prenos pooblastila se samodejno podaljša za enako dolgo obdobje, razen če Evropski parlament ali Svet nasprotuje temu podaljšanju najpozneje tri mesece pred koncem vsakega obdobja.

3. Evropski parlament ali Svet lahko kadar koli prekliče prenos pooblastila iz členov 3(2), 4(2), 5(2), 27(12), 28(2) ter 30(1) in (5). S sklepom o preklicu preneha veljati pooblastilo, navedeno v tem sklepu. Sklep začne veljati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, določen v navedenem sklepu. Sklep o preklicu ne vpliva na veljavnost delegiranih aktov, ki so že v veljavi.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje. Posvetovanje s strokovnjaki držav članic se opravi po posvetovanju na podlagi člena 14.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

6. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 3(2), 4(2), 5(2), 27(12), 28(2) ter 30(1) in (5), začne veljati le, če mu ne Evropski parlament ne Svet ne nasprotujeta v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če Evropski parlament in Svet pred iztekom tega roka obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Navedeni rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta lahko podaljša za [dva meseca].

Člen 37

Postopek v odboru

1. Komisiji pri izvajanju [Urad za publikacije vstavi sklic na ta akt] pomaga Odbor. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

2. Pri sklicih na ta odstavek se uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicih na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Poglavje 9

Spremembe

Člen 38

Sprememba Uredbe (EU) 2018/1724

Uredba (EU) 2018/1724 se spremeni:

(1) v prvem stolpcu Priloge I se doda nova vrstica „S. Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“;

(2) v drugem stolpcu Priloge I se v vrstici „S. Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“ dodajo naslednje točke:

„1. Informacije o postopku za izdajo dovoljenja“,

„2. Informacije o storitvah financiranja in investicijskih storitvah“,

„3. Informacije o možnostih financiranja na ravni Unije ali držav članic“,

„4. Informacije o podpornih storitvah za podjetja, ki med drugim vključujejo napoved za odmero davka od dohodkov pravnih oseb, lokalno davčno zakonodajo in delovno pravo“;

(3) v prvem stolpcu Priloge II se doda nova vrstica „Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“;

(4) v drugem stolpcu Priloge II se v vrstici „Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“ dodajo naslednje točke:

„Postopek, ki je povezan z vsemi ustreznimi upravnimi dovoljenji za načrtovanje, vzpostavitev in upravljanje proizvodnih projektov z neto ničelnimi tehnologijami, vključno z dovoljenji za gradnjo, ravnanje s kemikalijami in priključitev na omrežje ter presojami vplivov na okolje in okoljevarstvenimi dovoljenji, kadar so potrebna, ter ki zajema vse upravne vloge in postopke.“;

(5) v tretjem stolpcu Priloge II se v vrstici „Projekti v zvezi s kritičnimi surovinami“ doda naslednja točka:

„Vsi rezultati, ki se nanašajo na postopke od potrditve veljavnosti vloge do uradnega obvestila o celoviti odločitvi o izidu postopka s strani odgovornega nacionalnega pristojnega organa.“;

(6) v Prilogi III se doda naslednja točka:

„(9) Nacionalni pristojni organi iz člena 8(1) [Urad za publikacije vstavi sklic na ta predlog]“.

Člen 39

Sprememba Uredbe (EU) 2019/1020

Uredba (EU) 2019/1020 se spremeni:

(1) v členu 4(5) se besedilo „(EU) 2016/425 (35) in (EU) 2016/426 (36)“ nadomesti z besedilom: „(EU) 2016/425 (*), (EU) 2016/426 (**) in [(EU) […] [leto sprejetja te uredbe]/…(***)];

(2) v Prilogi I se doda naslednja točka: „X [Urad za publikacije vstavi naslednjo zaporedno številko] Uredbe (EU)…/… o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami ter spremembi Uredbe (EU) 2019/1020 [Urad za publikacije vstavi podrobnosti objave te uredbe], kolikor zadeva zahteve iz členov 27, 28 ali 30 navedene uredbe.

Člen 40

Sprememba Uredbe (EU) 2018/858

Priloga II k Uredbi (EU) 2018/858 se spremeni:

v delu I se v preglednici doda naslednji vnos:

[Urad za publikacije vstavi naslednjo zaporedno številko pod razdelkom G]	Zahteve glede krožnosti trajnih magnetov	Uredba (EU) XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi podatke o objavi te uredbe v UL]	X	X	X	X	X	X					X	X

Člen 41

Sprememba Uredbe (EU) 168/2013

Priloga II k Uredbi (EU) 168/2013 se spremeni:

v delu I se v preglednici doda naslednji vnos:

[Urad za publikacije vstavi naslednjo zaporedno številko pod razdelkom C1]	Zahteve glede krožnosti trajnih magnetov	Uredba (EU) XX/XXXX [Urad za publikacije vstavi podatke o objavi te uredbe v UL]	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Poglavje 10

Končne določbe

Člen 42

Spremljanje napredka

1. Komisija ob upoštevanju nasveta Odbora spremlja napredek pri doseganju ciljev iz člena 1(2) in vsaj vsaka tri leta objavi poročilo o napredku Unije pri doseganju navedenih ciljev.

Prvo poročilo se pripravi do [Urad za publikacije vstavi: štiri leta po datumu začetka veljavnosti te uredbe].

2. Poročilo iz odstavka 1 vključuje kvantitativne informacije o obsegu napredka Unije pri doseganju referenčnih vrednosti iz člena 1(2), točki (a) in (b).

2a. Iz nalog spremljanja, določenih v tem členu, ne izhajajo nobene obveznosti, v skladu s katerimi bi morala podjetja ali drugi gospodarski subjekti v vrednostni verigi surovin Komisiji, organom v Odboru ali kateremu koli drugemu organu predložiti kakršne koli informacije. Vse informacije, ki jih podjetja zagotovijo na podlagi tega člena, se predložijo povsem prostovoljno in se vedno obravnavajo v skladu s členom 44.

2b. Komisija stalno spremlja izvajanje te uredbe, da bi preprečila kakršno koli neskladnost druge zakonodaje Unije s to uredbo. V ta namen Komisija v [UL vstavi: enem letu po začetku veljavnosti te uredbe], objavi poročilo o skladnosti te uredbe z drugim pravom Unije.

Člen 43

Poročanje držav članic

1. Države članice Komisiji vsako leto pošljejo poročilo, ki vsebuje informacije iz členov 18(4), 20(1) in (2), 21(1), 22(5) in 25(6). Prvo poročilo se pošlje [Urad za publikacije vstavi: eno leto po datumu začetka veljavnosti te uredbe].

2. Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi se določi predloga za poročila iz odstavka 1. V predlogi se lahko navede, kako se izrazijo informacije iz odstavka 1. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 37(2).

3. Informacije v poročilih iz odstavka 1 se obravnavajo v skladu s členom 44.

3a. Poročanje iz tega člena podjetjem ali drugim gospodarskim subjektom v vrednostni verigi surovin ne nalaga obveznosti predložitve kakršnih koli informacij Komisiji, organom v Odboru ali kateremu koli drugemu organu. Vse informacije, ki jih podjetja zagotovijo na podlagi tega člena, se predložijo povsem prostovoljno in se vedno obravnavajo v skladu s členom 44.

Člen 44

Obravnava zaupnih informacij

1. Informacije, pridobljene med izvajanjem te uredbe, se uporabljajo samo za namene te uredbe ter so zaščitene z ustrezno zakonodajo Unije in nacionalno zakonodajo.

2. Države članice in Komisija zagotovijo varovanje poslovnih skrivnosti ter drugih občutljivih, zaupnih in tajnih podatkov, pridobljenih in ustvarjenih pri uporabi te uredbe, vključno s priporočili in ukrepi, ki jih je treba sprejeti, v skladu s pravom Unije in ustreznim nacionalnim pravom.

3. Države članice in Komisija zagotovijo, da se tajnost podatkov, ki se predložijo ali izmenjajo na podlagi te uredbe, ne zmanjša ali prekliče brez predhodnega pisnega soglasja avtorja tajnega podatka.

4. Če država članica oceni, da bi lahko predstavitev zbirnih informacij v okviru člena 21 kljub temu ogrozila njen interes nacionalne varnosti, lahko z utemeljenim uradnim obvestilom nasprotuje predstavitvi Komisije.

5. Komisija in nacionalni organi, njihovi uradniki, zaposleni in druge osebe, ki delajo pod nadzorom teh organov, zagotovijo zaupnost informacij, pridobljenih pri izvajanju svojih nalog in dejavnosti. Ta obveznost velja tudi za vse predstavnike držav članic, opazovalce, strokovnjake in druge udeležence sestankov Odbora v skladu s členom 35.

Člen 45

Kazni

Države članice v 12 mesecih po datumu začetka veljavnosti te uredbe določijo pravila o kaznih, ki se uporabljajo za njene kršitve, in sprejmejo vse ukrepe, potrebne za zagotovitev njihovega izvajanja. Kazni so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice nemudoma uradno obvestijo Komisijo o navedenih pravilih in vsakršni naknadni spremembi, ki vpliva nanje.

Člen 46

Evalvacija

1. Komisija do [UL vstavi: pet let po datumu začetka veljavnosti te uredbe] izvede evalvacijo te uredbe glede na cilje, za katere si prizadeva, ter o tem predloži poročilo Evropskemu parlamentu, Svetu in Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru.

2. V poročilu iz odstavka se oceni vsaj ustreznost določitve najvišjih pragov v zvezi z okoljskim odtisom za kritične surovine, za katere so bila sprejeta pravila za izračun in preverjanje***, ter potreba po nadaljnji krepitvi oskrbovalnih verig s kritičnimi surovinami po letu 2030***.

Člen 47

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednica	*predsednik*

PRILOGA I

Strateške surovine

ODDELEK 1

SEZNAM STRATEŠKIH SUROVIN

Naslednje surovine se štejejo za strateške:

(-a) aluminij, **[Sprememba 5]**

(a) bizmut,

(b) bor – za metalurgijo,

(c) kobalt,

(d) baker,

(e) galij,

(f) germanij,

(g) litij – za baterije,

(h) kovinski magnezij,

(i) mangan – za baterije,

(j) naravni grafit – za baterije,

(k) nikelj – za baterije,

(l) platinske kovine,

(m) elementi redke zemlje za magnete (Nd, Pr, Tb, Dy, Gd, Sm in Ce),

(n) silicijeva kovina,

(o) kovinski titan,

(p) volfram.

ODDELEK 2

METODOLOGIJA ZA IZBIRO STRATEŠKIH SUROVIN

1. Strateški pomen se določi na podlagi pomembnosti surovine za zeleni in digitalni prehod ter obrambne in vesoljske aplikacije, pri čemer se upoštevajo:

   (a) količina strateških tehnologij, pri katerih se surovina uporablja kot vhodni material;

   (b) količina surovine, potrebne za proizvodnjo ustreznih strateških tehnologij;

   (c) pričakovano svetovno povpraševanje po ustreznih strateških tehnologijah.

2. Napovedana rast povpraševanja ($D_{F/C}$) se izračuna na naslednji način:

$$D_{F/C} = \frac{DF}{GS}$$

   pri čemer je:

   D_F napoved povpraševanja po surovini za referenčno leto;

   GS svetovna letna proizvodnja surovine za referenčno obdobje.

3. Pri določanju težavnosti povečanja proizvodnje se upoštevata vsaj:

(a) trenutni obseg proizvodnje (PS) surovine za referenčno obdobje, izračunan na naslednji način:

$$PS = log_{10}(GS)$$

pri čemer je:

log_{10} desetiški logaritem;

GS svetovna letna proizvodnja surovine za referenčno obdobje;

(b) razmerje med zalogami in proizvodnjo surovine (R/P), izračunano na naslednji način:

$$R/P = \frac{R}{GS}$$

pri čemer je/so:

R znane zaloge geoloških virov surovine, ki jih je mogoče izkoristiti v gospodarskem smislu;

GS svetovna letna proizvodnja surovine za referenčno obdobje.

PRILOGA II

Kritične surovine

ODDELEK 1

SEZNAM KRITIČNIH SUROVIN

Naslednje surovine se štejejo za kritične:

(a) antimon,

(b) arzen,

(c) boksit,

(d) barit,

(e) berilij,

(f) bizmut,

(g) bor,

(h) kobalt,

(i) premog za koksanje,

(j) baker,

(k) glinenec,

(l) fluorit,

(m) galij,

(n) germanij,

(o) hafnij,

(p) helij,

(q) težki elementi redke zemlje,

(r) lahki elementi redke zemlje,

(s) litij,

(t) magnezij,

(u) mangan,

(v) naravni grafit,

(w) nikelj – za baterije,

(x) niobij,

(y) fosfatna ruda,

(z) fosfor,

(aa) platinske kovine,

(bb) skandij,

(cc) silicijeva kovina,

(dd) stroncij,

(ee) tantal,

(ff) kovinski titan,

(gg) volfram,

(hh) vanadij.

ODDELEK 2

IZRAČUN GOSPODARSKEGA POMENA IN TVEGANJA ZA ZANESLJIVOST OSKRBE

1. Gospodarski pomen (EI) surovine se izračuna na naslednji način:

$$EI = \sum_s (A_s * Q_s) * SI_{EI}$$

pri čemer je:

As: delež končne uporabe surovine v sektorju NACE (dvomestna raven);

Qs: dodana vrednost ustreznega sektorja na ravni NACE (dvomestna raven);

SI_{EI}: indeks nadomestitve, povezan z gospodarskim pomenom.

2. Indeks nadomestitve surovine, povezan z gospodarskim pomenom (SI_{EI}) se izračuna na naslednji način:

$$SI_{EI} = \sum_i \sum_a SCP_{i,a} * Sub\text{-}share_{i,a} * Share_a$$

pri čemer je:

i: oznaka za posamezni nadomestni material;

a: oznaka za posamezno uporabo surovine;

SCP: parameter stroškovne učinkovitosti nadomestnega materiala;

Share: delež surovin v končni uporabi;

Subshare: poddelež vsakega nadomestka v vsaki uporabi.

3. Tveganje za zanesljivost oskrbe (SR) s surovino se izračuna na naslednji način:

$$SR = \left[\left(HHI_{WGI,t}\right)_{GS} \cdot \frac{IR}{2} + \left(HHI_{WGI,t}\right)_{EU\ sourcing} \left(1 - \frac{IR}{2}\right) \right] \cdot \left(1 - EoL_{RIR}\right) \cdot SI_{SR}$$

pri čemer je:

GS: svetovna letna proizvodnja surovine v referenčnem obdobju;

EU sourcing: dejanski vir oskrbe v EU, tj. domača proizvodnja EU in druge države, ki uvažajo v EU;

HHI: Herfindahl-Hirschmanov indeks (ki se uporablja kot približek koncentracije v državi);

WGI: skaliran svetovni indeks upravljanja (ki se uporablja kot približek upravljanja držav);

t: trgovinski parameter prilagoditve WGI, ki se določi ob upoštevanju morebitnih izvoznih davkov (po možnosti ublaženih z veljavnim trgovinskim sporazumom), fizičnih izvoznih kvot ali izvoznih prepovedi, ki jih uvede država;

IR: odvisnost od uvoza;

EoL_{RIR}: stopnja vnosa recikliranja ob koncu življenjske dobe, ki pomeni razmerje med vnosom sekundarnih materialov (recikliranih iz starih odpadkov) in vsemi vhodnimi surovinami (primarnimi in sekundarnimi);

SI_{SR}: indeks nadomestitve, povezan s tveganjem za zanesljivost oskrbe.

4. Odvisnost od uvoza surovin se izračuna na naslednji način:

$$IR = \frac{Import - Export}{Domesticproduction + Import - Export}$$

5. Herfindahl-Hirschmanov indeks (HHI_{WGI}) surovine se izračuna na naslednji način:

$$\left(HHI_{WGI,t}\right)_{GS\ or\ EU\ sourcing} = \sum_c (S_c)^2 WGI_c * t_c$$

pri čemer je:

S_c: delež države c v svetovni oskrbi (ali EU sourcing) s surovino;

WGI_c: skaliran svetovni indeks upravljanja države c;

t_c: trgovinski parameter države, ki prilagodi WGI, in se določi ob upoštevanju morebitnih izvoznih davkov (po možnosti ublaženih z veljavnim trgovinskim sporazumom), fizičnih izvoznih kvot ali izvoznih prepovedi, ki jih uvede država.

6. Indeks nadomestitve surovine, povezan s tveganjem za zanesljivost oskrbe (SI_{SR}), se izračuna na naslednji način:

$$SI_{SR} = \sum_i \left[\left(SP_i * SCr_i * SCo_i\right)^{1/3} \sum_a Sub\text{-}share_{i,a} * Share_a\right]$$

pri čemer je:

i: oznaka za posamezen nadomestni material;

a: oznaka za individualno uporabo kandidatnega materiala;

SP: proizvodnja nadomestkov, ki odraža globalno proizvodnjo nadomestkov in materiala;

SCr: kritičnost nadomestka, pri čemer se upošteva, ali je nadomestek sam po sebi kritična surovina;

SCo: soproizvodnja nadomestka, pri čemer se upošteva, ali je nadomestek primarni izdelek ali se rudarsko pridobiva kot soproizvodnja oziroma kot stranski produkt;

Share: delež kandidatnih materialov v končni uporabi;

Subshare: poddelež vsakega nadomestka v vsaki uporabi.

7. Kadar strukturne ali statistične spremembe vplivajo na merjenje gospodarskega pomena in tveganje za zanesljivost oskrbe horizontalno za vse ocenjene materiale, se ustrezne vrednosti popravijo, da se take spremembe izravnajo.

Izračuni temeljijo na povprečju zadnjih petih let, za katera so podatki na voljo. Upoštevajo se prednost, kakovost in razpoložljivost podatkov.

PRILOGA III

Ocena meril za priznanje statusa strateških projektov

1. Pri ocenjevanju, ali projekt v Uniji izpolnjuje merilo iz člena 5(1), točka (a), se upošteva:

(a) ali projekt prispeva k referenčnim vrednostim iz člena 1(2), točka (a), ***ali k nadomeščanju strateških surovin v vrednostnih verigah strateških tehnologij, pri čemer se sprejmejo ukrepi za doseganje podobnega ali manjšega okoljskega odtisa kot pri nadomeščenem materialu***;

(b) ***v primeru, da projekt prispeva k referenčnim vrednostim iz člena 1(2), točka (a)*** – ali projekt prispeva k ohranjanju ali krepitvi zmogljivosti Unije kot delež letne porabe strateških surovin v Uniji, ob upoštevanju pričakovanega povečanja porabe Unije;

(ba) ali projekt ne ovira doseganja podnebnih ciljev Unije za leti 2030 in 2050.

Prispevek projekta k ustrezni referenčni vrednosti v zvezi z zmogljivostjo se oceni ob upoštevanju poslovnega načrta projekta in podpornih tehničnih informacij, vključenih v vlogo, ter ocenjenega časa do vstopa projekta na trg.

2. Pri ocenjevanju, ali projekt v tretji državi izpolnjuje merilo iz člena 5(1), točka (a), se upošteva:

(a) ali projekt prispeva k referenčnim vrednostim iz člena 1(2), točka (b), ali k ohranjanju odpornosti oskrbe Unije s strateškimi surovinami ***ali k oskrbi Unije s strateškimi tehnologijami s tem, da se v vrednostnih verigah strateških tehnologij strateške surovine nadomestijo***;

(b) ali veljavni pravni okvir ali drugi pogoji zagotavljajo, da trgovina in naložbe, povezane s projektom, ne bodo izkrivljene, zlasti ob upoštevanju, ali je Unija z zadevno tretjo državo sklenila strateško partnerstvo iz člena 33 ali trgovinski sporazum, ki vsebuje poglavje o surovinah, in ali so skladne s skupno trgovinsko politiko Unije;

(c) obseg, v katerem obstajajo podjetja, ki so sklenila ali so pripravljena skleniti sporazume o odjemu s predlagateljem projekta za uporabo ali predelavo strateških surovin, proizvedenih v okviru zadevnih projektov v Uniji;

(d) ali je projekt v skladu z razvojnim sodelovanjem in zunanjepolitičnimi cilji Unije.

Prispevek projekta k referenčnim vrednostim iz točke (a) se oceni ob upoštevanju poslovnega načrta projekta in podpornih tehničnih informacij, vključenih v vlogo, ocenjenega časa do vstopa projekta na trg ter deleža rezultatov projekta, ki je zajet v obstoječih ali morebitnih sporazumih o odjemu iz točke (c). Dokazi v zvezi s točko (c) lahko vključujejo pogodbene dogovore, pisma o nameri ali memorandume o soglasju.

3. Pri ocenjevanju, ali projekt izpolnjuje merilo iz člena 5(1), točka (b), se upošteva:

(a) kakovost izvedenih študij izvedljivosti o potencialu za razvoj projekta;

(b) ali je bila tehnologija, ki naj bi se uporabljala, prikazana v ustreznem okolju.

Študije izvedljivosti iz točke (a) so zasnovane tako, da:

(a) z analizo tehnoloških in okoljskih vidikov ocenijo, ali bo predlagani projekt verjetno uspešen;

(b) opredelijo morebitna tehnična vprašanja in težave, ki bi se lahko pojavile med izvajanjem projekta.

Za potrditev izvedljivosti projekta bodo morda potrebne nadaljnje študije.

4. Pri ocenjevanju, ali projekt izpolnjuje merilo iz člena 5(1), točka (c), se upošteva skladnost projekta z naslednjo zakonodajo Unije ali mednarodnimi instrumenti***, kadar je to primerno***:

   (a) [Urad za publikacije vstavi sklic na direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti], kolikor se uporablja za predlagatelja projekta;

   (b) [Urad za publikacije vstavi sklic na direktivo o poročanju podjetij o trajnostnosti], kolikor se uporablja za predlagatelja projekta;

   (c) tristransko deklaracijo ILO o načelih večnacionalnih podjetij in socialne politike;

   (d) smernicami OECD o potrebni skrbnosti za odgovorno ravnanje podjetij, zlasti s smernicami v zvezi z bojem proti korupciji;

   (e) smernicami OECD o potrebni skrbnosti za odgovorne verige oskrbovanja z minerali z območij, prizadetih zaradi konfliktov, in območij z visokim tveganjem;

   (f) smernicami OECD o potrebni skrbnosti za smiselno sodelovanje deležnikov v sektorju ekstraktivnih dejavnosti;

   (g) načeli OECD o upravljanju podjetij;

   (h) smernicami OECD za večnacionalna podjetja;

   (i) vodilnimi načeli OZN o podjetništvu in človekovih pravicah;

   (ia) načeli prostovoljnega soglasja po predhodnem obveščanju, kot so določena v Deklaraciji Združenih narodov o pravicah domorodnih ljudstev, ki jo je generalna skupščina OZN sprejela leta 2007. **[Sprememba 11]**

   Predlagatelji projektov lahko skladnost z merilom iz člena 5(1), točka (c), potrdijo tudi tako, da:

   (a) predložijo dokazila, da je zadevni projekt individualno certificiran v okviru priznane sheme iz člena 29, ali

   (b) se zavežejo, da bodo pridobili certifikat za zadevni projekt v okviru priznane sheme iz člena 29, in predložijo zadostna dokazila, da bo zadevni projekt ob izvedbi lahko izpolnjeval merila za tako certificiranje, ali

   (ba) se za projekte v Uniji zavežejo, da bo zadevni projekt ob izvajanju skladen z ustrezno zakonodajo Unije.

5. Pri ocenjevanju, ali projekt v Uniji izpolnjuje merilo iz člena 5(1), točka (d), se upošteva:

   (a) ali pri projektu sodelujejo podjetja iz različnih držav članic;

   (b) ali se tudi morebitni odjemalci nahajajo v več kot eni državi članici;

   (c) učinki na razpoložljivost strateških surovin za nadaljnje uporabnike v več kot eni državi članici.

6. Pri ocenjevanju, ali projekt v tretji državi izpolnjuje merilo iz člena 5(1), točka (e), se upošteva, v kolikšni meri projekt v zadevni tretji državi prispeva h:

   (a) krepitvi več kot ene faze vrednostne verige surovin v navedeni državi ali njeni širši regiji;

   (b) spodbujanju zasebnih naložb v domačo vrednostno verigo surovin;

   (c) ustvarjanju širših gospodarskih ali socialnih koristi, vključno z ustvarjanjem delovnih mest.

PRILOGA IV

Merila za sheme certificiranja

Priznana shema certificiranja izpolnjuje naslednja merila:

(a) pod preglednimi, poštenimi in nediskriminatornimi pogoji je dostopna vsem gospodarskim subjektom, ki so pripravljeni in sposobni izpolnjevati zahteve sheme***, in je upravljana s strani več deležnikov;***

(b) zahteve za certificiranje ***morajo biti skladne s celotno zakonodajo EU*** in vključujejo ▌:

(i) zahteve, ki zagotavljajo okoljsko trajnostne prakse ***pred, med in po zaprtju obratovanja,*** vključno z zahtevami, ki zagotavljajo okoljski management in blaženje vplivov ***v naslednjih kategorijah tveganj za okolje:***

(i) zrak, vključno z onesnaževanjem zraka, kot so emisije toplogrednih plinov;

(ii) voda, vključno z morskim dnom in morskim okoljem ter onesnaževanjem vode, uporabo vode, količino vode (poplave ali suše) in dostopom do vode;

(iii) tla, vključno z onesnaževanjem tal, erozijo tal, rabo tal in degradacijo tal;

(iv) biotska raznovrstnost, vključno s škodo na habitatih, divjih živalih, rastlinstvu in ekosistemih, vključno s storitvami v ekosistemu;

(v) nevarne snovi;

(vi) hrup in tresljaji;

(vii) varnost obratov;

(viii) poraba energije;

(ix) odpadki in ostanki;

(ii) zahteve za zagotavljanje družbeno odgovornih praks, vključno s spoštovanjem človekovih pravic in pravic delavcev***, kar vključuje tudi življenje v skupnosti avtohtonih prebivalcev;***

(iii) zahteve za zagotavljanje poslovne integritete in preglednosti, vključno z zahtevami za skrbno upravljanje finančnih, okoljskih in socialnih zadev ter ***politike boja proti korupciji in proti podkupovanju v skladu s smernicami OECD iz Priloge III, točka 4;***

(c) preverjanje in spremljanje skladnosti sta objektivna, temeljita na mednarodnih standardih, zahtevah in postopkih, standardih, zahtevah in postopkih Unije ali nacionalnih standardih, zahtevah in postopkih ter se izvajata neodvisno od zadevnega gospodarskega subjekta;

(d) vključuje zadostne zahteve in postopke za zagotovitev usposobljenosti in neodvisnosti odgovornih preveriteljev;

(da) vključuje zahteve za zagotovitev revizijskega poročila, ki se pripravi na ravni lokacije.

PRILOGA V

Okoljski odtis

1. **Opredelitev pojmov**

V tej prilogi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „podatki o dejavnosti“ pomenijo informacije, povezane s postopki pri modeliranju popisov življenjskega kroga. Združeni rezultati popisov življenjskega kroga v postopkovnih verigah, ki predstavljajo dejavnosti postopka, se za vsak postopek pomnožijo s podatki o ustrezni dejavnosti in nato združijo, da se dobi okoljski odtis, povezan z zadevnim postopkom;

(b) „kosovnica“ pomeni seznam surovin, podsklopov, vmesnih sklopov, elementov sestavnih delov in delov, potrebnih za proizvodnjo izdelka, vključenega v obseg študije, ter njihovih količin;

(c) „podatki, specifični za določeno podjetje“ pomenijo neposredno izmerjene ali zbrane podatke enega ali več objektov (podatki, specifični za določen obrat), ki so reprezentativni za dejavnosti v podjetju. Ta izraz je sopomenka izraza „primarni podatki“;

(d) „metoda presoje vpliva“ pomeni protokol za kvantitativno pretvorbo podatkov o popisu življenjskega kroga v prispevke k zadevnemu vplivu na okolje;

(e) „kategorija vpliva“ pomeni razred rabe virov ali vpliva na okolje, s katerim so povezani podatki o popisu življenjskega kroga;

(f) „življenjski krog“ pomeni zaporedne in medsebojno povezane faze sistema izdelka, od oskrbe s surovinami ali njihovega pridobivanja iz naravnih virov do končne odstranitve (ISO 14040:2006);

(g) „popis življenjskega krog“ pomeni kombiniran niz izmenjav elementarnih tokov, tokov odpadkov in tokov izdelkov v naboru podatkov o popisu življenjskega kroga;

(h) „nabor podatkov popisa življenjskega kroga“ pomeni dokument ali datoteko z informacijami o življenjskem krogu za določen izdelek ali drug referenčni element (npr. obrat, postopek), ki vključuje opisne metapodatke in količinsko opredeljene podatke o popisu življenjskega kroga. Nabor podatkov popisa življenjskega kroga bi lahko bil nabor podatkov o postopku enote, delno združen ali združen nabor podatkov;

(i) „sekundarni podatki“ pomenijo podatke, ki ne izvirajo iz določenega postopka v oskrbovalni verigi podjetja, ki izvaja študijo okoljskega odtisa. To so podatki, ki niso neposredno zbrani, izmerjeni ali ocenjeni v podjetju, temveč izhajajo iz podatkovne zbirke popisa življenjskega kroga tretje osebe ali drugih virov. Sekundarni podatki vključujejo povprečne podatke industrije (npr. iz objavljenih proizvodnih podatkov, državnih statističnih podatkov in industrijskih združenj), študije iz literature, tehnične študije in patente, temeljijo pa lahko tudi na finančnih podatkih in vsebujejo približke ter druge splošne podatke. Primarni podatki, ki gredo skozi fazo horizontalnega združevanja, se štejejo za sekundarne podatke;

(j) „meja sistema“ pomeni vidike, ki so vključeni v študijo življenjskega kroga ali izključeni iz nje.

Poleg tega pravila za izračun okoljskega odtisa kritične surovine vključujejo vse nadaljnje opredelitve, potrebne za njihovo razlago.

2. **Področje uporabe**

Ta priloga vsebuje bistvene elemente za izračun okoljskega odtisa kritičnih surovin.

Pravila za izračun okoljskega odtisa specifičnih kritičnih surovin temeljijo na bistvenih elementih, vključenih v to prilogo, ob upoštevanju znanstveno utemeljenih metod ocenjevanja in ustreznih mednarodnih standardov na področju ocene življenjskega kroga.

Izračun okoljskega odtisa kritične surovine temelji na kosovnici, energiji, proizvodnih metodah in pomožnih materialih, ki se uporabljajo v objektih, vključenih v proizvodnjo kritičnih surovin.

Komisija si pri določanju pravil za izračun okoljskega odtisa specifičnih kritičnih surovin prizadeva zagotoviti skladnost s pravili za izračun okoljskega odtisa ***vmesnih in končnih izdelkov***, pri katerih se uporabljajo zadevne kritične surovine.

3. **Deklarirana enota**

Deklarirana enota je 1 kg zadevne vrste kritičnih surovin.

V pravilih za izračun okoljskega odtisa specifičnih kritičnih surovin se lahko določi višja ali nižja deklarirana enota, izražena v kg, kadar je to potrebno za upoštevanje narave ali uporabe zadevne kritične surovine.

Vsi kvantitativni vhodni in izhodni podatki, ki jih proizvajalec zbere za količinsko opredelitev ogljičnega odtisa, se izračunajo glede na to deklarirano enoto.

4. **Meja sistema**

Pridobivanje, koncentracija in rafiniranje so tri faze življenjskega kroga, ki jih je treba vključiti v mejo sistema primarnih kritičnih surovin z naslednjimi postopki (kadar je to pomembno za določeno surovino):

(a) postopki višje v prodajni verigi, vključno s pridobivanjem rude za proizvodnjo surovin, proizvodnjo in oskrbo (***skupaj s*** prevozom) kemikalij, pomožnih sredstev, proizvodnje in oskrbe (***skupaj s*** prevozom) goriv, proizvodnjo in oskrbo z električno energijo ter prevoz materialov z vozili, ki niso v lasti organizacije ***oziroma ta z njimi ne upravlja***;

(b) prevozom rude, koncentratov in surovin v vozilih, ki so v lasti ali upravljanju organizacije;

(c) skladiščenjem rude, koncentratov in surovin;

(d) drobljenjem in čiščenjem rude;

(e) proizvodnjo koncentrata surovin;

(f) pridobivanjem kovin (kemičnim, fizikalnim, biološkim);

(g) taljenje;

(h) predelava kovin;

(i) čiščenjem žlindre;

(j) rafiniranje kovin;

(k) elektroliza kovin;

(l) litje kovin ali kovinska embalaža;

(m) obdelavo izrabljenega materiala in žlindre;

(n) vsemi povezanimi pomožnimi postopki, kot so čiščenje odpadnih voda (na lokaciji, vključno s čiščenjem tehnoloških voda, neposrednim hlajenjem, vodo in površinskimi odtoki), sistemi za zmanjšanje količin plinov (vključno s primarnimi in sekundarnimi plini, kotli (vključno s predhodnim čiščenjem kotlovne vode)), notranja logistika.

V mejo sistema sekundarnih kritičnih surovin (ki opredeljuje fazo recikliranja v življenjskem krogu) se vključijo naslednji postopki (kadar je to pomembno za specifično reciklirano surovino):

(a) postopki višje v prodajni verigi, vključno s pridobivanjem surovih vhodnih materialov (odpadnih materialov in primarnih bakrovih koncentratov), proizvodnjo in oskrbo (prevozom) kemikalij, pomožno opremo, proizvodnjo in oskrbo (prevozom) goriv, proizvodnjo in oskrbo z električno energijo ter prevozom materialov z vozili, ki niso v lasti organizacije;

(b) prevoz koncentratov in odpadkov v vozilih, ki so v lasti ali upravljanju organizacije;

(c) skladiščenje odpadkov, koncentratov in surovin;

(d) predobdelava sekundarnih materialov;

(e) taljenje;

(f) predelava kovin;

(g) rafiniranje kovin;

(h) elektroliza kovin;

(i) litje kovin ali kovinska embalaža;

(j) obdelava izrabljenega materiala;

(k) vsi povezani pomožni postopki, kot so čiščenje odpadnih voda (na lokaciji, vključno s čiščenjem tehnoloških voda, neposrednim hlajenjem, vodo in površinskimi odtoki), sistemi za zmanjšanje količin plinov (vključno s primarnimi in sekundarnimi plini, kotli (vključno s predhodnim čiščenjem kotlovne vode)), notranja logistika.

Faza uporabe in faza ob koncu življenjske dobe se izključita iz izračunov okoljskega odtisa, saj nista pod neposrednim vplivom odgovornega gospodarskega subjekta. Drugi postopki se lahko izključijo, če je njihov prispevek k okoljskemu odtisu določene kritične surovine zanemarljiv.

5. **Kategorije vpliva**

Pravila za izračun določajo kategorijo vpliva ***ali kategorije*** vpliva, ki ***jo/jih*** je treba vključiti v izračun okoljskega odtisa, ***kot tudi emisije toplogrednih plinov***. Izbira temelji na analizi žariščnih točk, opravljeni v skladu z znanstveno utemeljenimi metodologijami, razvitimi na mednarodni ravni, in ob upoštevanju:

(a) relativnega pomena različnih vplivov, vključno z njihovim relativnim pomenom za ▌ podnebne in okoljske vplive;

(b) potreb podjetij nižje v prodajni verigi, ki želijo poročati o okoljskem odtisu kritičnih surovin, ki jih uporabljajo.

6. **Uporaba naborov podatkov, specifičnih za določeno podjetje, in sekundarnih naborov podatkov**

Pravila za izračun določajo uporabo naborov podatkov, specifičnih za določeno podjetje, ali sekundarnih naborov podatkov za vse ustrezne postopke in materiale. ***Če pravila za izračun omogočajo izbiro med naborom podatkov, specifičnih za določeno podjetje, in sekundarnim naborom podatkov, mora biti v metodi izračuna zadostna spodbuda za uporabo nabora podatkov, specifičnih za določeno podjetje.***

Uporaba podatkov, specifičnih za določeno podjetje, se zahteva vsaj za postopke pod neposrednim vplivom odgovornega upravljavca in največ prispeva k zadevnim kategorijam vpliva.

Podatki o dejavnosti, specifični za določeno podjetje, se uporabljajo v kombinaciji z ustreznimi sekundarnimi nabori podatkov, skladnimi z okoljskim odtisom. Pravila za izračun bi morala določati, ali je vzorčenje dovoljeno v skladu z merili, določenimi v znanstveno utemeljenih metodologijah, razvitih na mednarodni ravni.

V primeru spremembe kosovnice ali mešanice energijskih virov, ki se uporablja za proizvodnjo kritične vrste surovin, je treba opraviti nov izračun okoljskega odtisa.

Pri izračunu ogljične intenzivnosti energije, ki se uporablja v fazah postopka iz točke 4, se uporabijo podatki o povprečnih emisijah toplogrednih plinov iz mešanice energetskih virov države ali, če je mogoče, regije, v kateri je potekala določena dejavnost ali postopek. Nižji faktorji emisij se uporabijo le, če lahko gospodarski subjekt zanesljivo dokaže, da so njegovi posamezni postopki ali oskrba z energijo manj ogljično intenzivni od povprečja mešanice energetskih virov v državi ali, če je mogoče, v regiji. To se dokaže z neposredno povezavo s proizvajalcem energije iz obnovljivih virov ali proizvajalcem z nižjo ogljično intenzivnostjo ali s pogodbo, ki dokazuje časovno in geografsko povezavo med oskrbo z energijo in njeno porabo s strani gospodarskega subjekta, to pa se preveri z izjavo o preverjanju s strani tretje osebe.

Pravila za izračun, ki jih je treba pripraviti v okviru delegiranega akta, vključujejo podrobno modeliranje naslednjih faz življenjskega kroga:

(a) faze pridobivanja, koncentracije in rafiniranja primarnih surovin;

(b) faze pridobivanja in predelave sekundarnih surovin.

7. **Metode presoje vpliva**

Okoljski odtis se izračuna z znanstveno utemeljenimi metodami presoje vpliva, ki upoštevajo razvoj na mednarodni ravni za ustrezne kategorije vpliva, povezane s podnebnimi spremembami, vodo, zrakom, tlemi, viri, rabo zemljišč in toksičnostjo.

Rezultati se predložijo kot rezultati karakterizacije (brez normalizacije in ponderiranja).

8. **Razredi učinkovitosti v zvezi z okoljskim odtisom**

Na podlagi porazdelitve vrednosti iz izjav o okoljskem odtisu o izdelkih, ki se dajejo na notranji trg, in da se omogoči razlikovanje na trgu, se opredeli smiselno število razredov učinkovitosti, pri čemer je kategorija A najboljši razred z najmanjšim vplivom v življenjskem krogu. Določitev praga za vsak razred učinkovitosti in njegovega obsega bo temeljila na porazdelitvi zmogljivosti zadevnih kritičnih surovin, danih na trg v preteklih treh letih, pričakovanih tehnoloških izboljšavah in drugih tehničnih dejavnikih, ki jih je treba opredeliti.

Komisija vsaka tri leta pregleda število razredov učinkovitosti in pragove med njimi, da bi bili še naprej reprezentativni za dejansko stanje na trgu in njegov pričakovani razvoj.

9. **Ocenjevanje skladnosti**

Pravila za izračun in preverjanje določajo veljavni postopek ugotavljanja skladnosti izmed modulov iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES s prilagoditvami, potrebnimi glede na zadevni material.

Komisija pri določanju veljavnega postopka za ugotavljanje skladnosti upošteva naslednja merila:

(a) primernost zadevnega modula glede na vrsto materiala in njegova sorazmernost z javnim interesom, za katerega si prizadeva;

(b) razpoložljivost usposobljenih in neodvisnih tretjih oseb, ki lahko izvajajo morebitne naloge ugotavljanja skladnosti;

(c) kadar je sodelovanje tretje osebe obvezno, potrebo proizvajalca, da lahko izbira med zagotavljanjem kakovosti in moduli certifikacije izdelka iz Priloge II k Sklepu št. 768/2008/ES.

PRILOGA VI

Zadevni izdelki iz člena *27(1)*

V naslednji preglednici je navedeno blago, uvrščeno v kombinirano nomenklaturo iz Priloge I k Uredbi (EGS) št. 2658/87.